

Lapin tärkeät lintualueet

Jukka Jokimäki ja Marja-Liisa Kaisanlahti-Jokimäki

2015

Lapin tärkeät lintualueet

Jukka Jokimäki ja Marja-Liisa Kaisanlahti-Jokimäki

Lapin lintukohteet (LapLinko)
EAKR-hanke
Arktinen keskus, Lapin yliopisto

Erweko Oy
Oulu 2015

Julkaisija: Lapin yliopisto, Arktinen keskus
Sarjan toimittaja: Jukka Jokimäki

Taitto: Minna Hentilä, Greystone, Oulu

Kannen kuva: Lapin maakuntalintu, Sinirinta (*Luscinia svecica*) Markus Varesvuo

Takakannen kuva: Metso (*Tetrao urogallus*) Markus Varesvuo

Muut valokuvat (sivunumero):

Huhta, Esa: 6, 8

Jokimäki, Jukka: 30, 57, 58

Karlin, Olli-Pekka: 10, 12, 13, 14, 17, 19, 22, 32, 34, 36, 45, 46, 49, 50, 53, 66, 70, 74, 78, 80, 82, 88

Julkaisu on tuotettu osana Lapin yliopiston Arktisen keskuksen koordinoimaa Lapin lintukohteet (LapLinko) -hanketta.

Hanke on saanut Lapin ELY-keskuksen myöntämää EAKR-rahoitustukea.

Julkaisu on saatavissa myös internetistä: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-484-827-5>

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Yhteistyössä:

ISSN 1235-0583

ISBN 978-952-484-826-8 (nid.)

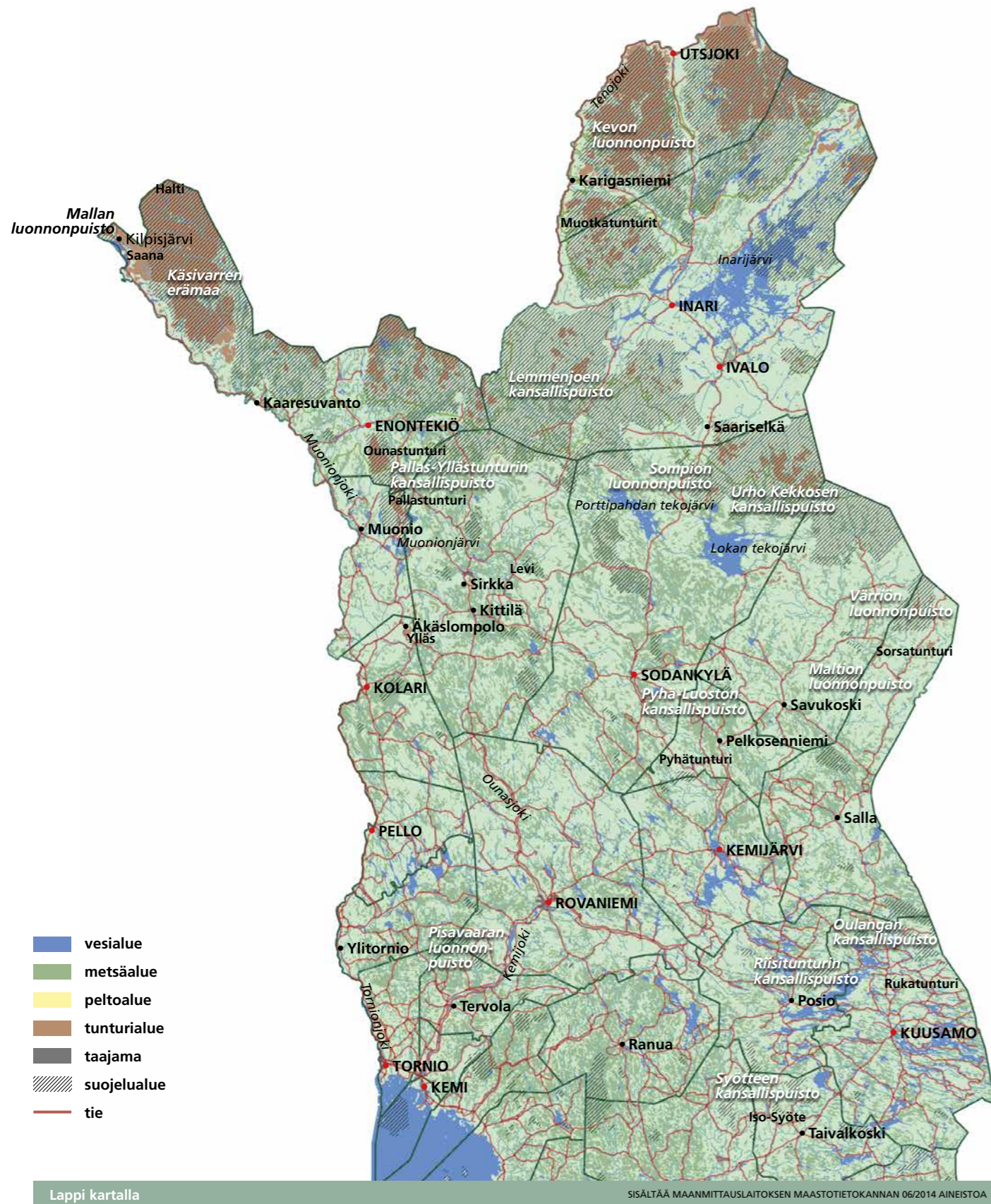
ISBN 978-952-484-827-5 (pdf)

Painopaikka: Erweko Oy, Oulu 2015

Sisällysluettelo

Esipuhe	5
1 Johdanto	7
2 Lapin kansainvälisesti ja kansallisesti arvokkaat lintualueet	8
3 Lapin maakunnallisesti arvokkaiden lintualueiden valinta	10
3.1 Lapin maakunnallisesti tärkeiden lintujen kerääntymisalueiden valinta	11
3.1.1 Muuttokausi ja kesäaikaiset kerääntymisalueet	11
3.1.2 Talvikausi	11
3.1.3 Lentoreittien pullokaula-alueet	11
3.2 Lapin maakunnallisesti tärkeiden pesimäalueiden valinta ja kartoitukset	11
3.2.1 Kulttuuriympäristöt	12
3.2.2 Lintujärvet ja virtavedet	12
3.2.3 Metsät	13
3.2.4 Suot	13
3.2.5 Tunturialueet	13
3.3 Lapin tärkeiden muuttoväylien valinta	13
4 Lapin tärkeät lintualueet	14
4.1 Kulttuuriympäristöt	17
4.2 Lintujärvet ja virtavedet	21
4.3 Metsät	45
4.4 Suot	49
4.5 Tunturialueet	69
4.6 Muuttoväylät	70
5 Lapin lintupaikkojen nykytila, muutos ja tulevaisuus	80
6 Yhteenveto	82
Kiitokset	83
Kirjallisuutta	84
Paikkahakemisto	86

Esipuhe

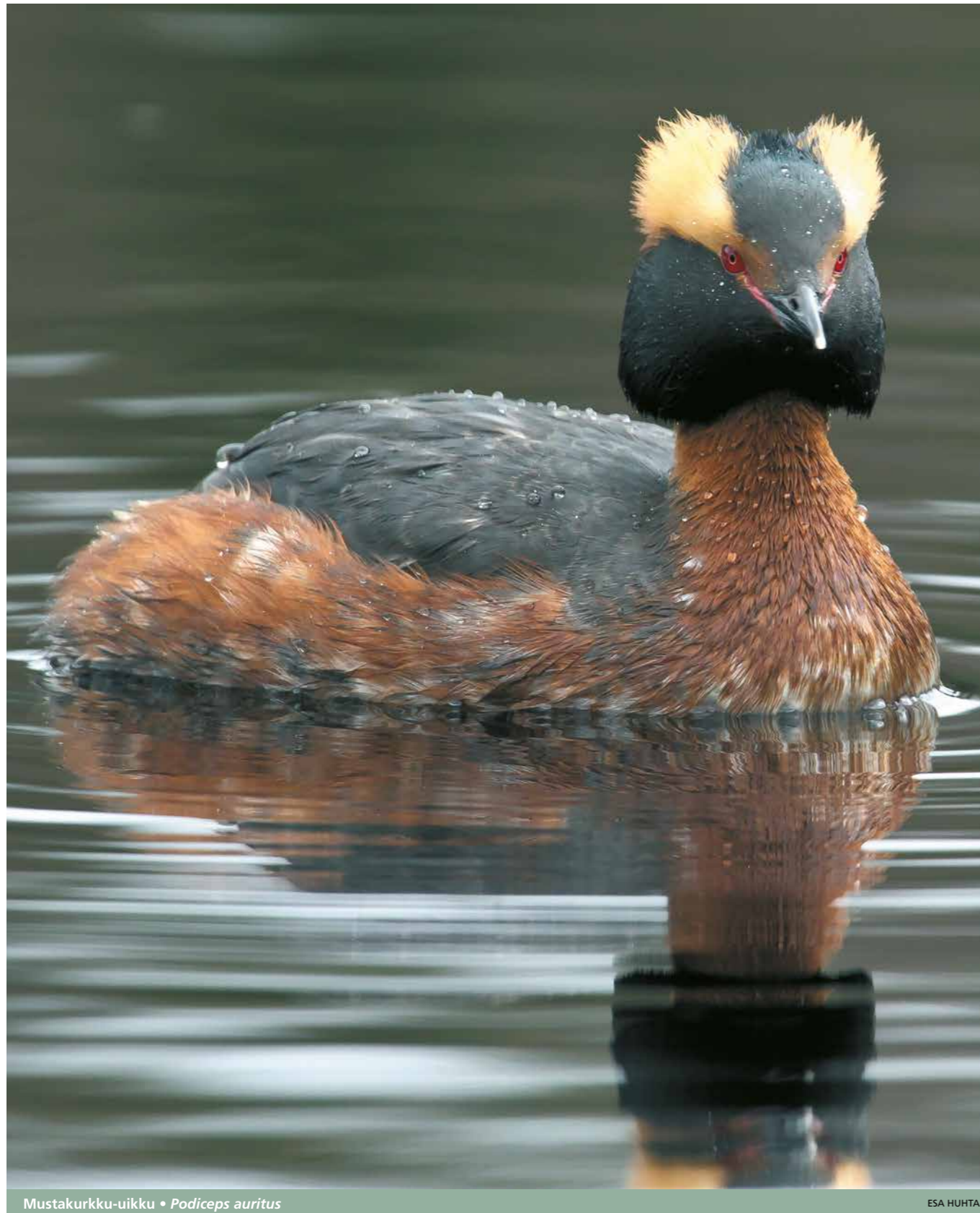
Luonnon monimuotoisuus on vähentynyt niin maailmanlaajuisesti kuin Suomessa. Muun muassa useat kosteikkojen lintulajit ovat vähentyneet, osin pesimäalueiden vähetessä ja muuttuessa, osin muuttoreittien varsilla tapahtuneiden muutosten seurauksena. Ilmastonmuutos vaikuttaa tulevaisuudessa yhä enemmän linnuston elinoloihin myös Lapissa. Lappi on monien pohjoisten lintulajien tärkein ja osalle ainoa pesimäalue Suomessa.

Lapin lintualueet muodostavat kokonaisuuden paikallisesti arvokkaista kohteista aina kansainvälisesti merkittäviin suojelualueisiin saakka. Lapin lintukohteet (LapLinko) -hankkeen lähtökohdaksi oli tiedon tarve maakunnallisesti tärkeistä lintualueista, joilla on merkitystä lintujen muutto-, kerääntymis- tai pesimäalueina. Maakunnallisesti tärkeitä lintukohteita on niin kulttuuriympäristöissä ja kosteikoilla kuin vanhoissa metsissä ja tunturialueilla. Kirjassa tuodaan ensi kertaa esille Lapin yli kulkevat tärkeät muuttoväylät. Ajantasainen ja yksityiskohtainen tieto alueiden tilasta ja kehityksestä on edellytys alueisiin kohdistuvien erilaisten intressien yhteensovittamisessa ekologisesti kestävällä tavalla.

Tämä teos on suunnattu työssään näitä tietoja tarvitseville ja kaikille luonnosta kiinnostuneille. Kirjaa kerättyä aineistoa voidaan hyödyntää monipuolisesti mm. alueiden käytön suunnittelussa, ympäristövaikutusten arvioinneissa, luonnon tilan seurannassa, opetuksessa, matkailussa sekä yleensä luontoharrastuksen edistämisessä.

Ilman LapLinko-projektin ja lintuharrastajien yhteistyötä, tämän kirjan tuottaminen ei olisi ollut mahdollista. Lintuharrastajien panos on ollut erityisen merkittävä muuttoaikaisien kerääntymisalueiden kartoittamisessa. Toivon, että kirja omalta osaltaan lisää ympäristötietoisuutta ja kiinnostusta toimia entistä paremman lappilaisen ympäristön hyväksi.

Pekka Rainä
ylitarkastaja
Lapin ELY-keskus

Mustakurkku-uikku • *Podiceps auritus*

ESA HUHTA

1 Johdanto

Lapin monimuotoinen luonto kiinnostaa sekä kansainvälisiä, kansallisia, lappilaisia että paikallisia ihmisiä ja luontoharrastajia. Lapin luonto onkin tunnetusti yksi merkittävin Lapin matkailun vetovoimatekijä. Erityisesti lintumatkailu on kehittyvä luotomatkaileminen ala, joka tarvitsee tuekseen tietoja mielenkiintoista lintukohteista. Toisaalta Lapin linnusto muuttuu koko ajan, sekä ihmistoiminnan seurauksena (kaupungistuminen, maanviljelys, metsätalous, kaivannaisteollisuus, porotalous, turvetuotanto, retkeily yms.) että myös luontaisesti (ilmastonmuutos). Jotta Lapin linnuston ja lintupaikkojen tilaa sekä muutosta voidaan arvioida, tarvitaan yksityiskohtaista tietoa alueen linnustosta. Tätä tietoa tarvitsevat niin alueiden suunnittelusta ja suojelusta vastaavat organisaatiot kuin myös matkailu- ja opetussektori.

Suomesta, kuten myös Lapista, on kartoitettu ja osoitettu kansainvälisesti (IBA, Important Bird and Biodiversity Areas; Heath & Evans 2000) ja kansallisesti (FINIBA, Finnish Important Bird Areas; Leivo ym. 2002) arvokkaat lintualueet pääasiassa lintuharrastajien toimesta. Kansainvälisesti tärkeät lintualueet -hanke oli BirdLife Internationalin hanke tärkeiden lintukohteiden tunnistamiseksi ja suojelemiseksi. Maailmalta löydettiin noin 10 000 kansainvälisesti tärkeää lintualueita, jotka ovat tärkeitä myös muulle luonnon monimuotoisuudelle. Näistä IBA-alueista 97 sijaitsee Suomessa. Suomen kansallisesti tärkeiksi lintualueiksi, eli FINIBA alueiksi valikoitui 411 kohdetta. Näiden kartoitusten mittakaava on ollut niin suuri, että ne eivät ole kovinkaan käyttökelpoisia esimerkiksi maankäytön suunnittelussa.

Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ovat kuitenkin toistaiseksi olleet kartoittamatta. BirdLife Suomi käynnisti yhdessä jäsenjärjestöjensä kanssa vuonna 2010 Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet (MAALI) -projektin, joka tavoitteena oli tunnistaa Suomen tärkeät lintualueet maakuntatasolla. Lappi on laaja alue ja sen sisälle mahtuu monenlaisia elinympäristöjä, joista esimerkiksi luonnontilaiset suot ovat Euroopan mittakaavassa ainutlaatuisia. Suomen mittakaavassa puolestaan ainoat maamme tunturialueista sijaitsevat Lapissa. Lisäksi merkittävä osa EUn luonnontilaisista metsäalueista sijaitsee Suomessa ja erityisesti Lapissa. Näin ollen Lapin tärkeiden

lintualueiden tunnistaminen on erityisen tärkeää sekä alueiden käytön suunnittelun, lajien ja lintupaikkojen suojelun sekä Lapin luonnon vetovoimaisuuden turvaamiseksi. Viime vuosina tutkimuksissa on myös todettu, että monipuolinen luonto vaikuttaa positiivisesti ihmisen terveyteen ja lisää ihmisten viihtyvyyttä kotiseudullaan. Oletettavasti tulevaisuudessa ihmisten asuinpaikan valintaan tulee vaikuttamaan entistä enemmän asuinpaikan viihtyisyys, mm. luonnon monimuotoisuus.

Lapin linnusto ja lintupaikat tunnetaan melko vajavaisesti osittain sen johdosta, että Lapissa on vain vähän lintuharrastajia. Perinteisesti lintuharrastajat ovat keränneet pääosan Suomenkin lintupaikkojen tilan ja muutoksen arvioinnissa tarvittavasta aineistoista vapaaehtoisuutena. Jo alusta pitäen oli selvää, etteivät lintuharrastajat pysty yksinään selvittämään, arviomaan ja nimeämään Lapin tärkeitä lintualueita. Lapin yliopiston Arktinen keskus yhteistyössä Metsähallituksen ja Lapin liiton sekä muiden yhteistyökumppanien (BirdLife Suomi, Lapin lintutieteellinen yhdistys) haki ja onnistui saamaan rahoitusta Lapin ELY-keskukselta projektiin, jonka yhtenä tavoitteena oli muun muassa kartoittaa ja arvioida Lapin lintutieteellisen (LLY) toimialueen tärkeimmät pesimäalueet. Tämä kirja onkin erinomainen esimerkki siitä, kuinka vapaaehtoisuus (LLY) ja tutkimussektori (Arktinen keskus) voivat yhdessä saada aikaan sellaista, mihin kumpikaan ei pystyisi yksinään.

Tässä teoksessa kuvataan Lapin lintutieteellisen yhdistyksen toimialueen tärkeimmät lintujen kerääntymä- ja pesimäalueet sekä merkittävimmät muuttoväylät. Kirjan alussa esitellään lyhyesti alueen kansainvälisesti ja kansallisesti tärkeät lintualueet, eli ns. IBA- ja FINIBA-alueet. Samalla tarkastellaan lyhyesti IBA-, FINIBA- ja MAALI-alueiden tärkeimpiä eroja. Kirjan toisessa osassa paneudutaan MAALI-alueiden aineistojen keruuseen, arviointikriteereihin ja valintaan. Pääosan kirjan sisällöstä muodostavat yksityiskohtaiset esittelyt Lapin maakunnallisesti tärkeistä lintualueista. Kirjan lopussa pohditaan lyhyesti Lapin lintupaikkojen nykytilaa, muutosta ja tulevaisuutta.

Töyhtötiainen • *Parus cristatus*

ESA HUHTA

2 Lapin kansainvälisesti ja kansallisesti arvokkaat lintualueet

Suomesta on aiemmin kartoitettu ja osoitettu kansainvälisesti (IBA; Tucker & Heath 2000) ja kansallisesti (FINIBA; Leivo ym. 2002) tärkeät lintualueet. Kussakin selvityksessä on käytetty kyseisen selvityksen tarkastelumittakaavaan tarkoituksenmukaisia valintakriteereitä. Tarkastelumittakaavan ja -näkökulman vuoksi selvityksen tulokset ja alueet poikkeavat toisistaan.

Euroopan mittakaavalla monet Pohjois-Suomen laajat IBA-alueet ovat erityisiä ja tulleet valituiksi juuri boreaalisten ja arktisten elinympäristöjen pesimälajiston perusteella. Moni Lapissa sijaitseva IBA-alue onkin erityisen tärkeä havumetsälajistolle Euroopan, EU:n ja Suomen mittakaavassa. Niissä on kyse Suomen tärkeimmistä havumetsälintujen pesimäalueis-

ta. Alueellisessa, Lappia koskevassa, tarkastelussa sama alue ei välttämättä tunnu erityiseltä lintualueelta, koska valtaosa Lapista on havumetsää. Lintualueetarkasteluissa korostuvatkin aina tarkastelualueella muista (ympäröivistä alueista) erityisesti erottuvat alueet.

Lapin mittakaavalla poikkeuksellisen hyvä ja monimuotoinen lintukosteikko saattaa olla lajistollisesti vaatimaton, jos sitä verrataan eteläisessä ja keskisessä Suomessa sijaitseviin kansallisesti tärkeimpiin kosteikkoihin. Nekin ovat vastaavasti varsin vaatimattomia, kun niitä verrataan koko maailman monimuotoisimpiin kosteikkoihin. Eritasoiset tärkeät lintualueet muodostavat kokonaisuutena verkoston, joka on tärkeä linnuston monimuotoisuuden säilymiselle.

Tämän tarkastelunäkökulman ja -mittakaavan erojen vuoksi päädytään toisinaan tilanteeseen, jossa maakunnallisesti tärkeä lintualue sijaitsee kansainvälisesti tärkeän lintualueen sisällä, ja se voi olla kansainvälisesti tärkeä eri lajeille kuin

maakunnallisesti. Siksi se, että maakunnallisesti tärkeä alue kattaa vain osan esimerkiksi kansainvälisesti tärkeästä alueesta, ei tarkoita, että maakunnallisesti tärkeään alueeseen kuulumaton osa olisi vähäarvoinen. Kunkin tason aluekoko- naisuudet ovat tärkeitä.

IBA-alueet ovat valittu tiukoin kansainvälisin kriteerein. IBA-alueiden valinnan näkökulma on globaali tai maanosakohtainen ja IBA-alueet muodostavat koko maailman kattavan tärkeiden lintualueiden verkoston.

FINIBA-alueiden valinnassa tarkastelulähtökohta on ollut kansallinen. Hankkeessa valittiin suojelun kannalta tärkeimmille lintulajeille parhaat pesimäalueet ja kerääntyville lajeille merkittävimmät alueet.

MAALI-alueet valitaan maakunta- ja lintuyhdistystasoilla, jolloin valinnassa korostuvat maakunnan erityisluonteet linnustossa. MAALI-alueet ovat pesimäalueita, lintujen kerääntymis- alueita sekä lentoreittien kasautumisalueita.

Joillakin alueilla esiintyy monipuolisempi linnusto ja enemmän lintulajeja kuin toisilla alueilla. Toisaalta runsaslajisen alueen linnusto voi koostua pelkästään yleisistä ja runsaista lajeista ilman että kyseisellä alueella olisi esimerkiksi linnustosuojellusta tai lintumatkailullista erityismerkitystä.

Suomen IBA-alueista 17 (Taulukko 1) sijaitsee Lapin lintutieteellisen yhdistyksen alueella. Valtaosa näistä alueista sijaitsee Enontekiön, Kittilän, Savukosken ja Sallan alueilla.

Taulukko 1. Lapin (LLYn) alueella sijaitsevat kansainvälisesti tärkeät lintualueet (IBA-alueet; Heath & Evans 2000).

1. Lätäsenon–Jietajoen suot; Enontekiö
2. Käsivarren tunturit; Enontekiö
3. Lemmenjoki–Hammastunturi–Pulju; Inari, Kittilä, Enontekiö
4. Saariselkä–Koilliskaira; Sodankylä, Savukoski, Inari
5. Pomokaira–Koilliskairan alue; Kittilä, Sodankylä
6. Pallas–Ylläksen tunturialueet; Kolari, Muonio, Enontekiö, Kittilä
7. Värriö–Tuntsa; Salla, Savukoski
8. Maltion tunturit; Savukoski, Salla
9. Kittilän kaakkoisosan suot; Kittilä, Sodankylä
10. Kevo; Utsjoki
11. Luosto; Sodankylä
12. Riisitunturi; Posio
13. Joutsenaapa–Kaita-aapa; Salla
14. Lämsänaapa–Sakkala-aapa; Pelkosenniemi
15. Pöyrisvuoma; Enontekiö
16. Sammutinjänkä–Vaijoenjänkä; Inari
17. Kemihaaran suot ja metsät; Pelkosenniemi, Kemijärvi, Savukoski, Salla

Suomen FINIBA-alueista 37 sijaitsee Lapin lintutieteellisen yhdistyksen alueella (Taulukko 2). Valtaosa näistä kohteista sijaitsee Inarin, Savukosken, Kemijärven, Utsjoen ja Sallan alueilla. Pääosa ko. alueista on joko suo-, metsä- tai tunturi-alueita tai näiden yhdistelmiä. Verrattuna IBA-alueisiin, usea Lapin FINIBA-kohteista on lintuveisiä soiden ohella.

Taulukko 2. Lapin (LLYn) alueella sijaitsevat kansallisesti tärkeät lintualueet (FINIBA-alueet; Leivo ym. 2002).

1. Lappalaisjärvi; Sodankylä
2. Kuoskunjärvi; Savukoski
3. Meltojärvet; Ylitornio
4. Pellojärvi; Pello
5. Pulmankijärvi; Utsjoki
6. Piessuo–Lumusjoki; Utsjoki
7. Aatsinki–Onkamo; Salla
8. Tsarmitunturin erämaa; Inari
9. Joutsenaapa–Kaita-aapa; Salla, Savukoski
10. Varpusuo–Saariaapa; Ranua
11. Ivalojoen suisto; Inari
12. Kevo; Utsjoki
13. Maltion tunturit; Savukoski, Salla
14. Värriö–Tuntsa; Salla, Savukoski
15. Pallas–Ylläksen tunturialueet; Enontekiö, Kittilä, Muonio, Kolari
16. Haikara-aapa–Vitsikkoaapa; Kemijärvi, Pelkosenniemi
17. Tynnyriaapa; Kemijärvi
18. Portimojärvi; Ylitornio
19. Teuravuoma–Kivijärvenvuoma; Kolari
20. Simojärvi; Ranua
21. Kemijärven pohjoisosat; Kemijärvi
22. Pää–Äljy–Kätkyvaara; Posio
23. Kettujoki–Vaskojoki; Inari
24. Mellakosken itäpuoliset suot; Ylitornio, Rovaniemi
25. Korouoma–Jäniskaira–Soppana; Posio
26. Luosto–Pyhätunturi; Sodankylä, Pelkosenniemi, Kemijärvi
27. Luiron–Kitisen–Kemijoen haaran suot; Pelkosenniemi, Savukoski, Salla, Kemijärvi
28. Kittilän suot; Kittilä; Sodankylä
29. Riisitunturi–Karitunturi; Posio
30. Pomokairan–Koitelaiskairan alue; Sodankylä, Kittilä
31. Saariselän–Koilliskairan alue; Sodankylä, Savukoski, Inari
32. Lemmenjoen alue; Inari, Kittilä, Enontekiö
33. Lätäseno–Tarrantovaara; Enontekiö
34. Käsivarren tunturiylänkö; Enontekiö
35. Kaldoavin alue; Inari, Utsjoki
36. Vätsärin erämaa; Inari
37. Muokatunturin erämaa; Inari, Utsjoki

Maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden hankkeessa on kartoitettu lintujen kerääntymä- ja pesimäalueita kunkin BirdLife Suomen alueellisten jäsenyhdistysten alueilta.

3 Lapin maakunnallisesti arvokkaiden lintualueiden valinta

Tässä julkaisussa esitetään Lapin lintutieteellisen yhdistyksen (LLY) alueen (Lapin lääni, pois lukien Kemi, Tornio, Keminmaa, Simo ja Tervola) maakunnallisesti tärkeimmät lintualueet. Tärkeät lintualueet voivat olla merkittäviä kerääntymisalueita keväällä, kesällä, syksyllä tai talvella, arvokkaita pesimäalueita tai merkittäviä muuttoväyliä.

LLY perusti oman Maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden valintatyöryhmän, ns. MAALI-työryhmän, johon kuuluivat erikoistutkija Esa Huhta (LLY), lintuharrastaja Veikko Iso-mursu (LLYn maalivastaava), erikoistutkija Jukka Jokimäki (Arktinen keskus, LapLinko-hanke), tutkija Marja-Liisa Kaisanlahti-Jokimäki (Arktinen keskus, LapLinko-hanke) ja lintuharrastaja Antti Ruonakoski (LLY). Ensimmäisessä vaihees-

sa työryhmä määritteli kriteerit LLYn alueen maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden valinnalle. Seuraavassa vaiheessa kerättiin aineistoa ja valittiin kriteerit täyttävät kohteet Lapin tärkeiksi lintualueiksi. Kirjassa esitellään pääasiassa vain näiden kriteerilajien esiintymistiedot, eikä esimerkiksi kohteilla tavattuja lintuharvinaisuuksia.

Maakunnallisesti tärkeät kerääntymäalueet on hyväksytty MAALI-työryhmässä, kuten myös tärkeät kulttuuriympäristöjen, lintujärvien ja virtavesien, soiden ja tunturialueiden pesimäalueet sikäli kun ne täyttävät asetetut kriteerit. Sen sijaan tässä julkaisussa esitetyt metsäkohteet ja muuttoreitit eivät vielä ole virallisia MAALI-kohteita, sillä niiden osalta lintutiedot ja etenkin rajauksiin liittyvät tiedot ovat vielä toistaiseksi puutteellisia. Kohteiden lintutiedot taustatietoineen (mm. kohteen pinta-ala, sijaintikoordinaatit, yleiskuva kohteesta, tiedot lintulaskennoista) on tallennettu BirdLife Suomen ylläpitämään IBA-lintualueetietokantaan. Linjalaskenta- ja vesilintulaskentatiedot on tallennettu Luonnontieteellisen keskusmuseon

lintulaskentatietokantoihin. Alkuperäiset maastolomakkeet on tallennettu Lapin yliopiston Arktiseen keskuskeskukseen. Suurimalle osalle kohteista on tehty myös digitaaliset karttarajaukset, jotka löytyvät IBA-lintualueetietokannasta. Rajaukset on tehty kohteen reunoja myötäillen, esim. järven rantoja, suon ja kivennäismaan reunoja ja vaaranlaitoja myötäillen. Tarkoituksena oli välttää ylisuuria rajauksia, jotta aineistot olisivat mahdollisen käyttökelpoisia niin kaavoitusta kuin myös tulevia linnustonseurantoja silmällä pitäen.

3.1 Lapin maakunnallisesti tärkeiden lintujen kerääntymisalueiden valinta

Lapin maakunnallisesti tärkeiden kerääntymisalueiden valinta perustui valtaosin lintuharrastajien tiira.fi lintutietopalveluun ilmoittamiin havaintoihin 2000-luvulla. LapLinko-hankkeen työntekijät osallistuivat mahdollisuuksiensa mukaan myös kerääntymätietojen kartuttamiseen. Kerääntymien kriteerit ja kohdeluettelo on tuotettu pääosin vapaaehtoisuutena (V. Iso-mursu/MAALI-työryhmä/Lapin lintutieteellinen Yhdistys/BirdLife Suomi). Lapin lintutieteellisen yhdistyksen MAALI-julkaisu kerääntymisalueista ja kriteereistä löytyy osoitteesta <http://www.birdlife.fi/suojelu/paikat/maali/index.shtml#tulokset>.

3.1.1 Muuttokausi ja kesäaikaiset kerääntymäalueet

Lapin suuren pinta-alan ja alueellisten erojen vuoksi, kriteerit asetettiin erikseen eri osa-alueille. Maakunnallisesti tärkeiksi kerääntymäalueiksi valittiin kohteet, joissa tavattiin säännöllisesti jossakin vaiheessa muuttokautta tai kesää kerrallaan seuraavat yksilömäärät vesilintuja tai kahlaajia:

Kemijärvi Pelkosenniemi, Pello, Ranua, Rovaniemi, Salla ja Ylitornio: kohteella piti havaita vähintään 200 vesilintua tai kahlaajaa yhdellä kertaa.

Enontekiö, Inari, Kittilä, Kolari, Muonio, Posio, Savukoski, Sodankylä ja Utsjoki: kohteella piti havainta vähintään 150 vesilintua tai 100 kahlaajaa yhdellä kertaa.

Keskikesän kertymissä, jotka ovat lähinnä pesäpaikan jättäneitä koiraita ja/tai sulkaatoparvia, vähimmäismääränä oli 100 vesilintua.

Kriteerilajien yksilömäärien vähimmäisrajat maakunnallisesti arvokkaissa kerääntymiskohteissa olivat (raja-arvo on kauden aikana kerralla havaittu maksimimäärä):

Isokoskelo 500, naurulokki 500, räkättirastas 200 (vain lisäindikaattorina: toistuvat, säännölliset kerääntymät), pääskyt 200 (ruokailualueilla, lajista riippumatta), laulujoutsen 100, kapustarinta 100, lapinsirkku 100 (toistuvat, säännölliset

kerääntymät), pulmunen 100 (toistuvat, säännölliset esiintymät), kurki 50, tukkasotka 50, mustalintu 50, suokukko 50, pikkulokki 50, metsähänhi 30, liiro 50, kottarainen 50, uivelo 30, kuovi 30, mustaviklo 30, jouhisorsa 20, vesipääsky 20, pilkkasiipi 15 ja lapasorsa 10.

Yhden lajin perusteella kohteita valittiin lähinnä vain isoille linnuille (joutsen, metsähänhi, kurki) ja pienempikokoisilla lajeilla kriteerien tuli ylittyä ainakin 2–3 lajilla. Poikkeuksena oli maailmanlaajuisesti uhanalainen pilkkasiipi, jolle valittiin kohteita myös yhden lajin perusteella. Pilkkasiiven suojelussa Lapilla on erityisvastuu.

3.1.2 Talvikausi

Talvikaudella arvokkaiksi kerääntymäkohteiksi valittiin alueita, joilla tavattiin säännöllisesti talvisin kerrallaan vähintään 10 koskikaraa.

3.1.3 Lentoreittien pullonkaula-alueet

Lentoreittien puollonkaula-alueiksi nimettiin sellaisten kohteiden ilmatila, joissa suppealla alueella havaittiin muuttavan vuosittain yhtenä päivänä: 1. vähintään 50 isoa petolintua tai kuikkaa, 2. yli 300 kurkea, yli 150 hanhea ja/tai yli 100 joutsenta, 3. vähintään 500 pientä vesilintua. Myös huomattava varpuslintumäärä, esimerkiksi yli tuhannen rastaan päiväsumma riittää perusteeksi.

3.2 Lapin maakunnallisesti tärkeiden pesimäalueiden valinta ja kartoitukset

LapLinko-hankkeen suunnittelun alkuvaiheessa koottiin yhteistyöryhmätyöskentelyn (Arktinen keskus, LUOMUS, BirdLife Suomi, Metsähallitus ja Riistakeskus Lappi, Lapin lintuharrastajat) avulla lista potentiaalisesti arvokkaista pesimäalueista Lapin lintutieteellisen yhdistyksen alueella. Tietoja pesimäkohteita kysyttiin Lapin lintuharrastajilta LLYn sähköpostilistalla sekä suoraan eri osa-alueiden tunnetuilta lintuharrastajilta. Arvokkaita pesimäalueita pyrittiin paikallistamaan myös tiira.fi lintutietopalvelun aineistoista. Lopulliselle kartoituskohdelistalle päättyi liki 300 kohdetta, joko niiden ennalta tiedettyjen lintuarvojen, ajankohtaisten lintutietojen puuttumisen tai muiden kartoitusta edellyttävien seikkojen vuoksi (esim. kohteella oletettavasti lintumatkailullista tai riistataloudellista merkitystä). Kohdelistalle valittujen alueiden pesimälinnustot kartoitettiin vuosina 2012–14 pääasiassa LapLinko-hankkeen työntekijöiden toimesta. Kaikki kartoitukset tehtiin Suomen linnustonseurannan havainnointiohjeistuksen mukaisesti (<http://www.luomus.fi/fi/linnustonseuranta>).

Lintuvesien kartoitukset suoritettiin kahden käyntikerran menetelmällä. Kartoituksissa laskettiin linnut pistelaskenta-menettelmällä useasta eri pisteestä tai esimerkiksi lintutornista käsin. Muutamassa kohteessa kohteen linnusto laskettiin kiertämällä koko kohde. Laskennoissa käytettiin apuna kaukoputkea. Osalla lintujärvi-kohteista tehtiin myös vesilintujen poikuelaskenta. Laskentojen yhteydessä laskettiin myös kahlaajat, lokkilinnut ja varpuslinnut. Parimäärätulkinta tehtiin vesilintulaskentaohjeistuksen mukaisesti. Laskentamenetelmästä johtuen kahlaajien ja etenkin varpuslintujen parimäärät ovat aliarvioita. Jokaisella kohteella vierailtiin yleensä vain yhtenä tutkimusvuonna.

Suokohteiden pesimäaikaiset kartoitukset tehtiin kertakartoituksella, joka kattoi joko koko suon, tai suuremman suokokonaisuuden ollessa kysymyksessä, suon oletettavasti parhaimmalta lintualueelta (vetisemmiltä) kartoitettiin yhden neliökilometrin koeala. Jokimäki ja Kaisanlahti-Jokimäen (2000) ja Huhta ja Laineen (2002) mukaan kartoituslaskennat soveltuvat suolinnuston takseeramiseen paremmin kuin esimerkiksi linjalaskennat. Lisäksi vetisimpien suon osien linnustojen on todettu olevan soiden parhaita lintualueita (Jokimäki & Kaisanlahti-Jokimäki 2000).

Yhden käyntikerran kartoitusmenetelmää käytettiin kulttuuriympäristökohteiden inventoinneissa. Tunturikohteilla käytettiin joko yhden tai useamman käyntikerran kartoitusmenetelmää. Metsäkohteet inventoitiin yhden käyntikerran linjalaskenta-menettelmällä. Laskentatietoja pyrittiin täydentämään tiira.fi lintutietopalvelusta löytyvillä tiedoilla.

Pesimäalueiden valintaa varten Lapin MAALI-työryhmä kokosi elinympäristöittäin kriteerilajiluettelot, joihin on nimetty valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalaisia, maakunnassa harvalukuisia taikka elinympäristönsä laatua erityisen hyvin indikoivia lintulajeja. Mukana on myös EU:n lintudirektiivin I-liitteen lajeja ja Suomen kansainvälisiä vastuulajeja. Lapin lintutieteellisen yhdistyksen MAALI-julkaisu pesimäalueiden kriteereistä löytyy osoitteesta: <http://www.birdlife.fi/suojelu/paikat/maali/index.shtml#tulokset>.

Laajempaan kriteerilajilistaan perustuva vähimmäismäärä lajeja arvottaa kohteen monimuotoisuutta. Lintuvesien ja soiden osalta lajiluettelosta on erikseen nimetty pienempi joukko avainlajeja, joiden esiintyminen kohteella mittaa kohteen arvoa nimenomaan näiden uhanalaisten tai vähälukuisten lajien kannalta. Näin voidaan erotella kohteet, joiden pesimälajisto on poikkeuksellisen arvokas, vaikkei lajimäärä olisikaan suuri. Tärkeiden pesimäalueiden valinta perustui siis kohteella havaittujen kriteeri- ja avainlajien lajimäärään, ei lajien runsauteen. Poikkeuksena olivat luonnontörmillä pesivät suuret (yli 50 koloa) ja säännölliset törmäpääskykoloniat, jotka valittiin myös arvokkaiden pesimäalueiden joukkoon. Tieto-

ja törmäpääsky-kolonioiden esiintymisestä pyydettiin Lapin lintuharrastajille suunnatulla kyselyllä, joka lähetettiin LLYn sähköpostilistalle.

Pesivien kriteerilajien määrällisen rajan lisäksi taustaehtona oli esiintymisen säännöllisyys. Tässä yhteydessä kuitenkin yksi kattava laskentakerta riitti todentamaan esiintymisen säännöllisyyden, jos kohde oli lajin vakituista levinneisyysaluetta ja elinympäristöä. Kohteeksi valittiin vain alueita, joiden lintutiedot olivat 2000-luvulta.

Pesimäaikaiset kartoitukset kohdistuivat pääosin jo ennestään tunnetuille hyvillä lintualueille, joista vain parhaat kohteet valittiin myöhemmin Lapin maakunnallisesti arvokkaiksi lintualueiksi. Tärkeiksi pesimäalueiksi nimettiin vain kaikkien arvokkaimpia alueita, jotka olivat selvästi rajattavissa ja perusteltavissa. Esimerkiksi suurista vesialueista maakunnallisesti arvokkaaksi rajattiin vain kriteerit täyttävä osa-alue, esimerkiksi sen rehevöitynyt lahti. Suojelualueilla noudatettiin pääsääntöisesti kohteen alkuperäistä suojelurajausta.

3.2.1 Kulttuuriympäristöt

Kulttuuriympäristöjen kriteerilajit olivat (14 kriteerilajia): haarapääsky, keltavästäräkki, kiuru, kottarainen, kuovi, peltosirkku, pensastasku, pikkukuovi, pikkutylli, punavarpunen, tuulihaukka, tylli, törmäpääsky ja töyhtöhyppä.

Maakunnallisesti tärkeiksi pesimäalueiksi valittiin kohteet, joissa pesii **vähintään 6 kriteerilajia**.

3.2.2 Lintujärvet ja virtavedet

Lintujärvien ja virtavesien kriteerilajit olivat (24 kriteerilajia): haapana, heinätavi, härkälintu, isokoskelo, jouhisorsa, kaakkuri, lapasorsa, lapasotka, lapintiira, mustakurkku-uikku, mustalintu, naurulokki, nokikana, nuolihaukka, pikkulokki,

Heinä-Uttulampi, Savukoski

OLLI-PEKKA KARLIN

pilkkasiipi, punajalkaviklo, ruskosuohaukka, silkkiuikku, suokukko, tukkakoskelo, tukkasotka, uivelo ja vesipääsky.

Avainlajit (6): heinätavi, härkälintu, lapasorsa, mustakurkku-uikku, pilkkasiipi ja silkkiuikku.

Maakunnallisesti tärkeiksi pesimäalueiksi valittiin kohteet, joissa pesii **vähintään 5 kriteerilajia tai 2 avainlajia**.

Törmäpääskyn maakunnallisesti arvokkaita pesimäkohteita ovat kaikki luonnontörmien yli 50 parin vakiintuneet yhdyskunnat.

3.2.3 Metsät

Maakunnallisesti tärkeitä metsäkohteita ei ole yhteydessä vielä virallisesti valittu, koska tiedot arvokkaista metsälintukohteista ovat osin puutteelliset ja kohteiden rajaamisessa on ongelmia metsävaltaisessa elinympäristössä. Vanhastaan tunnettuja ja kokemuseräisesti arvokkaiksi tiedettyjä metsäkohteita voidaan kuitenkin pitää arvokkaina, jos ne ovat mielekkäästi rajattavissa ja perusteltavissa. Tässä yhteydessä laadittiin alustava lista Lapissa vanhoja metsiä ilmentävistä lintulajeista.

Metsälajit (yhteensä 11 lajia): idänuunilintu, kuukkeli, lapintiainen (pois lukien Salla, Savukoski, Inari ja Utsjoki), metso, peukaloinen, pikkusieppo, pohjantikka, puukiipijä, sinipyrskö, taviokuurna ja töyhtötiainen.

Tässä kirjassa esitellään metsäkohteet, joilla esiintyi ainakin viisi ko. metsälajia.

3.2.4 Suot

Soiden kriteerilajit olivat (42 kriteerilajia): ampuhaukka, haapana, harmaalokki, isolepinkäinen, jouhisorsa, jänkä-

Vuolistunturilta Painopää, Lokka

OLLI-PEKKA KARLIN

kurppa, jänkäsirriäinen, kaakkuri, kalatiira, kapustarinta, keltavästäräkki, kuovi, kurki, laulujoutsen, liro, metsähanhi, mustakurkku-uikku, mustalintu, mustaviklo, muuttohaukka, naurulokki, niittykirvinen, nuolihaukka, pensastasku, pikkukuovi, pikkusirkku, pohjansirkku, riekko, ruokokerttunen, sinisuohaukka, suokukko, suopöllö, sääski, tavi, teeri, telkkä, tukkasotka, tuulihaukka, töyhtöhyppä, uivelo, valkoviklo, vesipääsky.

Avainlajit (8): jouhisorsa, jänkäkurppa, jänkäsirriäinen, metsähanhi, mustaviklo, muuttohaukka, suokukko ja vesipääsky.

Maakunnallisesti tärkeiksi pesimäalueiksi valittiin kohteet, joissa pesii **vähintään 15 kriteerilajia** (alle 300 hehtaarin suot) tai **vähintään 20 kriteerilajia** (yli 300 hehtaarin suot) tai **3 avainlajia**.

3.2.5 Tunturialueet

Määritelmä käsittää paljakan ja tunturiylängön lisäksi myös alueen suot, pienvedet ja pahdat sekä metsänrajan yläpuoliset alueet Tunturi-Lapin eteläpuolella. Osa tunturialueista on mukana lähinnä niiden suolinnuston osalta, joten ko. alueet on lueteltu soiden yhteydessä. Huomaa myös, että yleiset kosteikko- ja suokriteerit pätevät näissä habitaateissa myös Ylä-Lapissa.

Tunturialueiden kriteerilajit olivat (16 kriteerilajia): alli, jänkäsirriäinen, keräkurmitsa, kiiruna, lapasotka, lapinkirvinen, lapinsirri, merisirri, mustalintu, pilkkasiipi, pulmunen, punakuiri, sepelrastas, suosirri, tylli ja vesipääsky.

Maakunnallisesti tärkeiksi pesimäalueiksi valittiin kohteet, joissa pesii **vähintään 5 kriteerilajia**. Laajoilla ylänköalueilla kohteiden määrittäminen oli hivenen hankalaa, mutta ainakin lammet, järvet, pahdat ja suojuonteet olivat rajattavissa.

3.3 Lapin tärkeiden muuttoväylien valinta

Lapin tärkeiden muuttoväylien valintakriteerit on esitetty omassa kappaleessa 4.6. On huomattava, että lintuharrastajien vähyiden vuoksi Lapin yli kulkevat muuttoreitit tunnetaan Lapissa vajavaisesti esim. Suomen etelärannikkoon verrattuna. Tosin Lapin yli kulkevat pääväylät ovat olleet jo varsin kauan paikallisten lintuharrastajien tiedossa. Väylien todentaminen tarvitsisi kuitenkin tuekseen entistä merkittävämpää panostusta muutonseurantaan eri puolilla Lappia. Tämän takia kirjassa esitetyt muuttoväyliä ei ole vielä virallisesti valittu Lapin maakunnallisesti tärkeiksi muuttoväyliksi.

Kurki • *Grus grus*

OLLI-PEKKA KARLIN

4 Lapin tärkeät lintualueet

Hankkeessa luokiteltiin Lapin arvokkaiksi lintualueiksi kaikkiaan 174 kohdetta. Eniten arvokkaita lintualueita sijaitsi Rovaniemellä, Sodankylässä, Ylitorniolla, Enontekiöllä ja Kittilässä (Taulukko 3). Suurin osa Lapin maakunnallisesti tärkeistä lintualueista oli joko lintuvesiä tai soita (Taulukko 3).

Liessijoenapa, Savukoski

OLLI-PEKKA KARLIN

Taulukko 3. Lapin tärkeiden lintualueiden lukumäärät kunnittain ja elinympäristöittäin.

	Kulttuuri	Lintuvesi	Metsä	Suo	Tunturi	Yht.
Enontekiö		6		6	4	16
Inari		6		5		11
Kemijärvi		3	5	1	3	12
Kittilä		6		11		17
Kolari		5		2		7
Muonio		2				2
Pelkoseniemi		2		6		8
Pello	1	4				5
Posio		1	2			3
Ranua	1	3		7		11
Rovaniemi	1	17	6	3		27
Salla		6		1		7
Savukoski		3				3
Sodankylä		13		9		22
Utsjoki		1		4	1	6
Ylitornio		2	11	4		17
Yhteensä	8	91	9	61	5	174

Linnustollisesti tärkeitä tunturialueita on maakunnallisesti arvokkaiden lintualueiden joukossa vain viisi. Tämä johtui osaksi siitä, että potentiaalisilla tunturilintukohteilla on tehty vain vähän yksityiskohtaisia lintukartoituksia. Tunturikohteiden rajaaminen on myös hankalaa. Osa tunturialueista on myös tässä kirjassa luetteloitu kuuluvaksi soihin. Toisaalta osa linnustollisesti arvokkaista tunturialueista oli pinta-alaltaan niin suuria (yli 7 500 ha), joten niiden valitseminen maakunnallisesti tärkeiksi lintualueiksi ei katsottu olevan käytännöllistä. Toinen ongelmallinen elinympäristö oli metsät, joiden osalta merkittävien pesimäalueiden rajaamisessa oli ongelmallista määritellä, mihin arvokkaan vanhan metsän alue loppuu? Tämän takia arvokkaita metsäkohteita on mukana vain yhdeksän.

Kerääntymäalueista (135) kolme sijaitsi soilla, loput pääosin lintuvesillä. Maakunnallisesti merkittäviä kevätkerääntymäpaikkoja oli yhteensä 42, kesäkerääntymäpaikkoja 37 ja syyskerääntymäpaikkoja 44.

Linnustolle tärkeitä pesimäalueita oli 130, joista 58 sijaitsi lintuvesillä. Kaikki kulttuuriympäristöjen, metsien, soiden ja tunturialueiden kohteet olivat puolestaan kaikki tärkeitä pesimäalueita. Lintuvesistä 32 kohdetta ja soista kolme kohdetta olivat sekä arvokkaita kerääntymä- että pesimäalueita.

Maakunnallisesti tärkeitä koskikarujen talviaikaisia kerääntymäalueita oli viisi: Inarin Jurmukoski, Ranuan Kaitavirta, Rovaniemen Meltausjoen Välikoski sekä Ylitornion Luoniokoski ja Pessakoski.

Viisi kohdetta, Rovaniemen Kemijokivarso, Ounasjokisuisto ja Ounaskoski sekä Sodankylän Lokan Kuukkelimaa ja Ylitornion Kainuunkylän saarten alueet täyttivät luonnontörmillä pesivien maakunnallisesti tärkeiden törmäpääskykolonioiden kriteerit.

Kohdekuvaukset

Seuraavassa kappaleessa esitellään Lapin tärkeät lintualueet elinympäristöittäin ja kunnittain aakkosjärjestyksessä riippumatta siitä, onko kyseessä kerääntymä- tai pesimäalue. Kohdekuvauksen paikanimen edessä oleva numero viittaa ko. kohteen numeroon BirdLife Suomen ylläpitämässä IBA-lintualueetietokannassa. Kohteiden sijaintikoordinaatit on ilmoitettu ETRS-TM35FIN -järjestelmän mukaisesti.

Kohteen nimen jälkeen on ilmoitettu lyhenteillä, minkä takia ko. kohde on määritelty tärkeäksi lintualueeksi. Käytetyt lyhenteet ovat seuraavat:

Kk = Kerääntymäalue, kevät aika
KK = Kerääntymäalue, Kesä aika
Ks = Kerääntymäalue, syys aika
P = Pesimäalue

Kohdekuvauksissa käytetään seuraavia merkintätapoja lintulajien esiintymisen kuvaamisessa

kursiivilla kirjoitetut lajinnimet ovat joko elinympäristökohtaisia kriteerilajeja tai/ja kerääntymäkohtaisia kriteerilajeja (ks. kappaleet 3.2 ja 3.3).

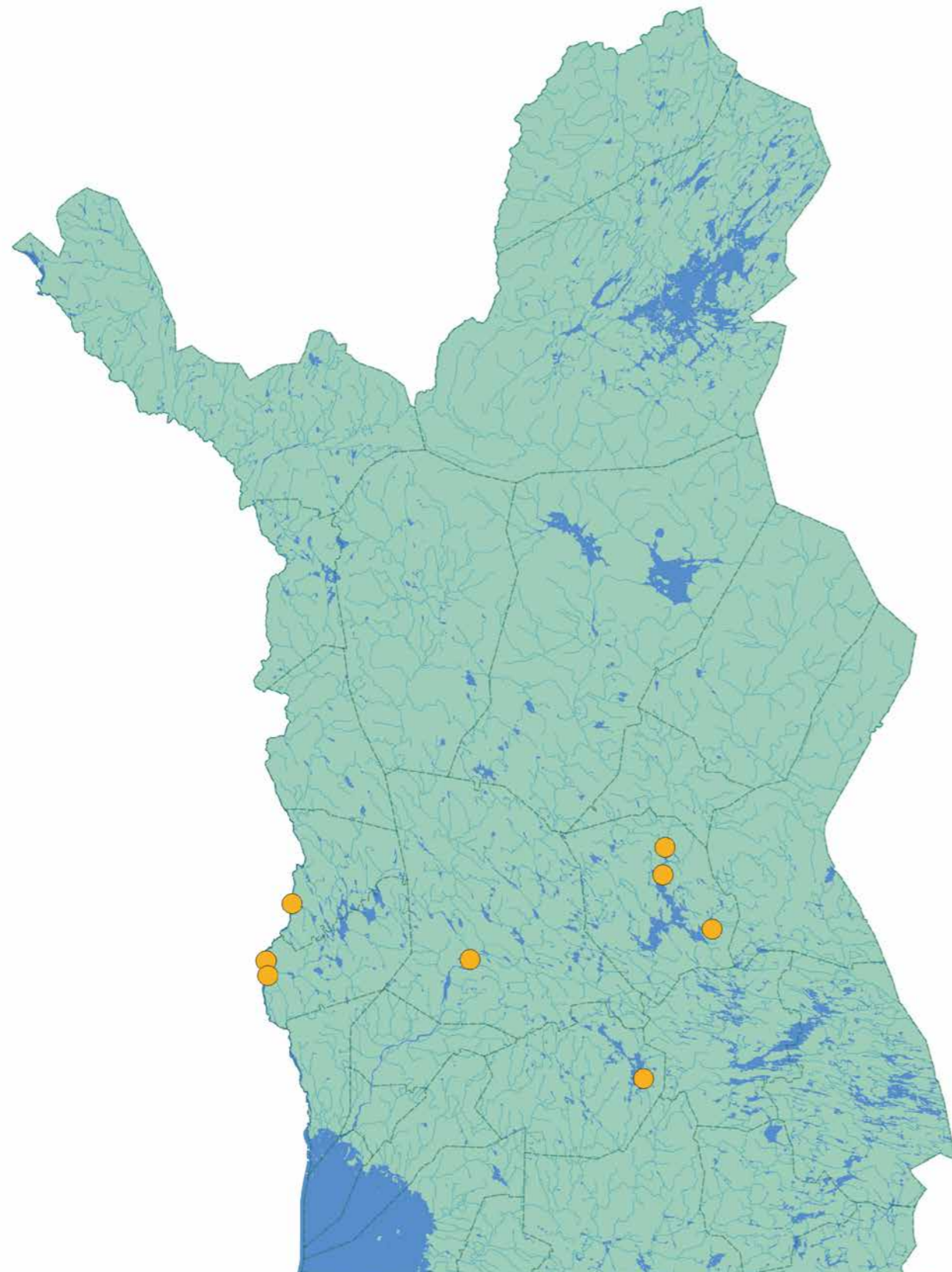
lihavoinnilla kirjoitetut lajinnimet ovat kriteerilajeja, jotka on katsottu pesimäaikana ko. elinympäristön kannalta erityisen merkittäviksi lajeiksi, eli ns. avainlajeiksi (ks kpl. 3.2.).

Kohdekuvauksissa esitetään kaikki kohteella tavattujen kriteerilajien kerääntymien yksilömäärät ja/tai pesivien parien määrät, jotka ylittävät asetetut raja-arvot. Mikäli kohteelta on ollut käytettävissä havaintoja usemmalta vuodelta 2000-luvulta, esitetään lajista havaittu minimi- ja maksimimäärä. Joissakin tapauksissa esitetyt parimäärät voivat olla yliarvioita. Tilanne voi olla tällainen etenkin silloin, kun laajan alueen parimäärä arvio perustuu vain alueella tehtyihin vähäisiin linjalaskentakilometreihin. Linjalaskenta antaa todennäköisesti yliarvioita etenkin monista soilla pesivistä lintulajeista, kuten jänkäkürpasta, jänkäsirriäisestä, suokukosta, lirosta, keltavästäräkistä ja niittykirvisestä. Joissakin tapauksissa kohteen parimääräksi on esitetty vain yksi pari. Tässä tapauksessa ko. parimäärä arvio on tulkittava siten, että ko. laji kuuluu kyseisen alueen pesimälinnustoon, mutta tarkempi arvio lajin todellisesta runsaudesta puuttuu.

Suojelusyistä johtuen, seuraavien Lapissa esiintyvien uhanalaisten lintulajien esiintymiä ei esitetä kohdekuvauksissa:

- äärimmäisen uhanalaiset: kiljuhanhi, haarahaukka, heinäkurppa, rantakurvi, tunturipöllö ja tunturikiuru
- erittäin uhanalaiset: tunturihaukka
- vaarantuneet: muuttohaukka ja merikotka
- silmälläpidettävät: metsähänhi (vain pesimäalueet salattu) ja huuhkaja

Lisäksi kirjassa ei mainita maakotkan ja punakuirin pesimäalueita. Ko. lajien esiintyminen on kuitenkin huomioitu valittaessa tärkeitä lintualueita.

Haarapääsky • *Hirundo rustica*

OLLI-PEKKA KARLIN

4.1 Kulttuuriympäristöt

920461 Kemijärvi, Kostamo (Ks, P)
Lappi (7407521:520122)
86 ha

Kostamon vanha kylämiljö, joka rajautuu lännessä Kostamojärveen. Kostamojärvi on paikallisesti arvokas lintujärvi. Yhdessä kylämiljö, Kostamojärvi ja Ruostekorven pellot muodostavat hyvän lintualueen. Kohteeseen voisi vielä liittää Kostamon kylän länsipuolella olevan Kummunkylän alueen. Kummukylä ulottuu Kemijokeen, jonka patovallilta on hyvät näkymät pohjoiseen Kemijoen Lantolammen tärkeälle joutsenten syksyiselle kerääntymisalueelle. Kohteella on tavattu pesivänä mm.

haarapääsky 10
kiuru 1
kuovi 3
pensastasku 2
punavarpunen 4

Alueen pohjoisosassa sijaitsevat Ruostekorven pellot, jotka ovat tärkeä kurkien syksyinen ruokailu- ja kerääntymäalue

kurki Ks 69–150

920462 Kemijärvi, Oinas (P)
Lappi (7419222:521043)
1 600 ha

Oinaan kylä sijaitsee Kemijoen itäpuolella, vajaa 20 km Kemijärven keskustaajamasta pohjoisen suuntaan. Maantie kulkee kylän peltoalueiden halki. Kohteen eteläosassa on pohjapadotettu Myllyoja, joka laskee Kemijokeen. Alueen keskellä, tien ja joen välissä sijaitsee Kaakkurilampi. Oinaan kylän pohjoisosassa on venesatama. Alueen pellot ja niityt ovat osin pensoituneet. Tulvat vaikuttavat rantakasvillisuuteen. Kohteella on tavattu pesivänä mm.

haarapääsky 4
kuovi 1
pensastasku 2
punavarpunen 1

ruskosuohaukka 0–1
tuulihaukka 1
töyhtöhyppä 1

920434 Kemijärvi, Räisälä (P)
Lappi (7384460:541074)
29 ha

Räisälän kylä peltoineen ja niittyineen sijaitsee Suometunturin ja Kemijärven välissä, Räisälän kylän rannasta menee lossi salmen yli Haaparantaan. Läheisellä Suomulahdella on lintutorni. Räisälän kylän alueella pesivät mm.

haarapääsky 6
hernekerttu 1
keltävästäräkki 1
kottarainen 0–1
kuovi 1
peltosirkku 0–1
pensastasku 1–2
pikkukuovi 1
punavarpunen 1
viitakerttunen 0–1

920366 Pello, Turtolan pellot (Kk, KK, Ks)
Lappi (7395226:362259)
85 ha

Turtolan pellot muodostavat melko pienen peltoalueen Turtolan kylässä Tornionjokivarressa. Alue on tärkeä peltolintujen kerääntymäkohde keväisin, kesäisin ja syksyisin. Turtolan pelloilla esiintyy rastaista sekä pienempiä varpuslintuja ja kahlaajia, kuten esimerkiksi Lapin oloissa huomattavia kuovi määriä. Turtolan pelloilla on havaittu mm. seuraavia kerääntymiä

isokuovi KK 35–70, KK 37
kapustarinta Ks 97–200
keräkurmitsa Kk 4–9
kottarainen Ks 35
lapinsirkku Kk 130
räkättirastas Ks 150–500
sepelkyyhky Kk 90

920330 Ranua, Marikkosuo (Kk, Ks)
Lappi (7320868:511910)
53 ha

Marikkosuo on kosteikko- ja peltoalue Roosinginjärven ja Penämön välissä Ranuan kunnan itäosassa. Kohteelle kerääntyy säännöllisesti ruokaillemaan hanhia keväisin ja syksyisin. Marikkosuolla on havaittu seuraavat kerääntymät

metsähanhi Kk 27, Ks 16–42

920456 Rovaniemi, Niskanperän pellot (P)
Lappi (7371496:438015)
54 ha

Niskanperän pellot sijaitsevat 4-tien ja Kemijoen välissä, noin kuusi kilometriä Rovaniemeltä etelän suuntaan. Alueella on peltoja, niittyjä ja yksittäisiä taloja. Pellot ovat osin pensoittuneet. Niskanperän (920310) lahdella on helposti saavutettava lintutorni, josta näkee osalle peltoalueista. Kohde muodostaa yhdessä ko. lahden kanssa yhden merkittävimmistä Rovaniemen alueen lintuharrastajien retkeilykohteista. Alueen linnustoon pääsee helposti tutustumaan alueen läpi kulkevan kylätien kautta. Niskanperän pelloilla pesivät mm.

haarapääsky 1–5
keltävästäräkki 2–4
kiuru 1–4
kuovi 4–7
pensastasku 2–5
pikkukuovi 2–4
punavarpunen 3–6
tuulihaukka 0–1
töyhtöhyppä 2

Pelloille kerääntyy sekä keväisin että syksyin paljon mm. rastaista, mutta kerääntymätiedot eivät ylitä maakunnallisesti arvokkaan kerääntymäalueen kriteerejä

järripeippo Ks 850
kapustarinta Kk 112
kulorastas Kk 25
niittykirvinen Kk 40
punakylkirastas Kk 120, Ks 200
räkättirastas Kk 110, Ks 500

920318 Ylitornio, Kuivakangas ja Pahasuo (Kk, KK, Ks, P)
Lappi (7370964:351204)
280 ha

Kuivakankaan ja Pahasuon alue muodostuu Tornionjokivarren laajoista peltoalueista ja osaksi myös tulvapelloista. Kohde sijaitsee Aavasaksan kylän pohjoispuolella. Nelostie kulkee kohteen läpi. Alueen Tornionjoen puolella kulkee Rantakylän rantatie. Alueella pesivät mm.

Kottarainen • *Sturnus vulgaris*

OLLI-PEKKA KARLIN

haarapääsky 4
keltävästäräkki 12
kiuru 21
kuovi 26
pensastasku 7
pikkukuovi 4
töyhtöhyppä 28

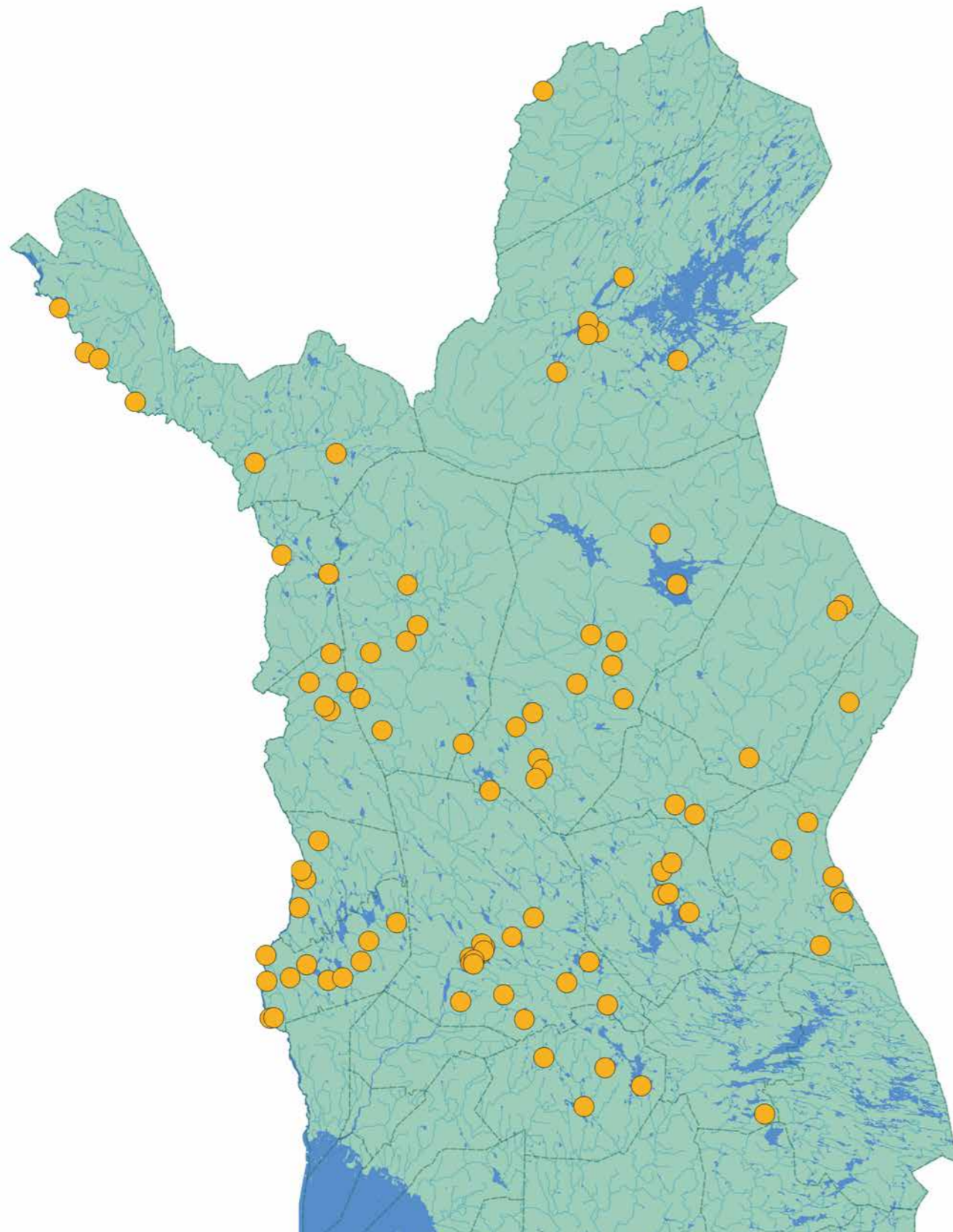
Alue on Lapin ainoa satapäisten kottaraisparvien säännöllinen kerääntymispaikka. Kohteella on tavattu mm. seuraavat kerääntymät

haarapääsky Ks 200
isokuovi Kk 47, Ks 32–45
kottarainen Ks 130–1 000
kurki Kk 60, Ks 66–157
laulujoutsen Kk 100, KK 140, Ks 178–500
metsähanhi Kk 41–50
pulmunen Kk 50
räkättirastas Kk 300

920322 Ylitornio, Purasenvaaran pellot ja Närkki (Kk, Ks)
Lappi (7364663:351908)
75 ha

Purasenvaaran pellot ja Närkki muodostavat melko laajan peltoalueen Aavasaksan lounaispuolella. Purasenvaaran pelloille ja Närkkiin kerääntyy keväisin ja syksyisin kahlaajia ja kottaraisia. Kohteella on tavattu ainakin seuraavat kerääntymät

kottarainen Ks 150–200
liro Kk 100
pulmunen Kk 135
räkättirastas Ks 200
suokukko Kk 300

Lapin linnustollisesti tärkeät lintujärvet ja virtavedet

SISÄLTÄÄ MAANMITTAUSLAITOKSEN MAASTOTIETOKANNAN 06/2014 AINEISTOA

4.2. Lintujärvet ja virtavedet

920378 Enontekiö, Ainavarppijärvi (Ks)
Lappi (7629927:275027)
87 ha

Ainavarppijärvi on Könkämäenon suvantomainen laajentuma, josta noin puolet sijoittuu Ruotsin puolelle. Järvi on vajaan viiden kilometrin päässä Ropinsalmesta. Ainavarppijärvi on yksi Könkämäenon syksyisistä laulujoutsenten kerääntymisalueista. Laulujoutsenen syyskerääntymien määrät ovat 2000-luvulla vaihdelleet seuraavasti

laulujoutsen Ks 113–306

920377 Enontekiö, Kelottijärvi (Kk, Ks)
Lappi (7609070:296180)
214 ha

Kelottijärvi on Könkämäenon laajentuma; valtaosaltaan kohde sijoittuu Ruotsin puolelle. Alueen pohjoispäässä on vaikeakulkuista avosuota. Itse järvi on laaja, hyvin karu vesistö. Kelottijärvelle kerääntyy syksyisin laulujoutsenia ja muita vesilintuja. Kohteella voi olla merkitystä myös vesilintujen sulkasadon aikaisena kerääntymisalueena. Alueella on havaittu mm. seuraavia lintuparvia tai kerääntymiä

laulujoutsen Ks 215

pilkkasiipi Kk 6–15, Ks 2–18

uivelo Ks 29–142

vesilinnut Ks 273–470

920379 Enontekiö, Naimakkajärvi (Ks)
Lappi (7627264:280936)
132 ha

Naimakkajärvi on Könkämäenon suvantomainen laajentuma Ropinsalmessa E8/21-tien varrella. Järvi muodostaa yhdessä Kelottijärven ja Ainavarppijärven kanssa tärkeän Könkämäenon syksyisen joutsenten kerääntymisalueen. Naimakkajärvelle kerääntyy syksyllä myös pienempiä vesilintuja. Laulujoutsenkerääntymien yksilömäärät ovat vuosina 2005–2009 vaihdelleet seuraavasti

laulujoutsen Ks 100–720

920245 Enontekiö, Peltojärvi (Ks, P)
(Lintuvesiohjelman kohde)
Lappi (7587130:381375)
473 ha

Peltojärvi sijaitsee Peltovuoma–Ketomella-tien (957) länsipuolella, Peltovuoman kylän kohdalla. Järvi on matala, valtaosaltaan suorantainen ja melko karu järvi. Järven vesipinta-ala on 260 ha. Järven vesikasvillisuutta on niitetty vuosina 1996–2001. Alueeseen kuuluvat myös järven luoteispuolella

olevat Kottijärvi ja -lammet, järven pohjoispuolelle oleva Ruotojärvi ja sitä kiertävä joen mutka sekä näitä ympäröivät suot. Kohdetta ympäröivät suot ovat varsin märkiä ja rimmikköisiä, mutta vahvajänteisiä aapoja. Peltojärven rannalla ei ole asutusta. Peltojärvi on se merkittävä pesimäalue. Peltojärvellä pesivät mm.

haapana 2

kuikka 1

lapintiira 1

mustalintu 1

naurulokki 0–2

pikkulokki 5

pilkkasiipi 1

ruskosuohaukka 0–1

tukkasokelo 1

tukkasotka 3

uivelo 1

Peltojärvi on myös vesilintujen syksyinen kerääntymisalue. Kohteella voi olla merkitystä myös vesilintujen sulkasatoaikaisena kerääntymisalueena. Alueella on tavattu syksyllä mm. seuraavia vesilintuparvia

pilkkasiipi Ks 30, Ks 19

tukkasotka Ks 85

uivelo Ks 27–35

vesilinnut Ks 177–750

920380 Enontekiö, Pousujärvi (Ks)
Lappi (7648898:264019)
76 ha

Pousujärvi on E8/21-tien länsipuolella oleva Könkämäenon laajentuma. Kohde on maakunnallisesti tärkeä joutsenten ja pienempien vesilintujen kerääntymisalue syksyisin. Se muodostaa yhdessä Kelottijärven, Ainavarppijärven ja Naimakkajärven kanssa tärkeän Könkämäenon kerääntymisalueen. Yksilömäärä kerääntymissä on vaihdellut

laulujoutsen Ks 139–250

920241 Enontekiö, Sotkajärvi (Kk, KK, Ks, P)
Lappi (7583131:346888)
329 ha

Sotkajärvi on yksi Lapin parhaista lintuvesistä. Järvellä tavataan pesivänä sekä eteläisiä että pohjoisia lintulajeja, samoin kuin myös monia harvinaisuuksia. Kohde sijaitsee Palojoensuu–Hetta-tien (93) pohjoispuolella, aivan tien vieressä. Järvi rajoittuu pohjoisessa vaikeakulkuiseen ja puuttomaan Sotkavuomaan (920173), joka on myös hyvä lintualue. Kohteen ja tien eteläpuolella sijaitsee Jänkkäjärvet ja vaikeakulkuinen, puuton suoalue. Alueella metsästetään jonkin verran, mutta muuten linnut saanevat olla varsin rauhassa. Enontekiön Sotkajärvi on Pohjois-Lapin oloissa varsin rehevä lintujärvi.

Lapasorsa • *Anas clypeata*

OLLI-PEKKA KARLIN

Järven rannat ovat saraikkoiset. Järven etelärannalla ja lounaissivulla on myös koivikko. Linnustollisesti Sotkajärvi on merkittävä alue sekä muutto- että pesimäaikaan. Järven etelärannalla tien lähellä lähellä on lintutorni ja laavu. Ihmisen toiminta on järvellä varsin vähäistä. Järven linnustotiedot ovat erinomaiset paikallisten lintuharrastajien toteuttaman linnustonseurannan myötä. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

haapana 5
heinätavi 0–1
härkälintu 1
jouhisorsa 1–3
kuikka 1
lapasorsa 0–2
lapintiira 7
mustakurkku-uikku 0–1
mustalintu 1
naurulokki 0–2
pikkulokki 0–4
pilkkasiipi 1–4

tukkakoskelo 1
tukkasotka 36
uivelo 1

Kohteella on huomattavaa merkitystä vesilintujen kevät-, kesä- ja syysaikaisena kerääntymäalueena. Sotkajärvellä on laskettu mm. seuraavia kerääntymiä tai muita parvia

alli Kk 20
haapana Ks 230
kuikka Kk 34
lapasotka Kk 8
lapintiira Kk 105
mustalintu Kk 80
pilkkasiipi Kk 25, KK 40
suokukko Kk 100
telkkä Kk 205–220
tukkasotka Ks 310
uivelo Ks 77
vesilinnut Kk 140–206, KK 129–298, Ks 140–206
vesipääsky Kk 70–130

920105 Inari, Ivalojoen suisto (Kk, KK, Ks, P) (FINIBA)
Lappi (7626589:526270)
1 119 ha

Ivalojoen suisto sijaitsee noin 10 km koillisen suuntaan Ivalon kirkonkylältä, Koppelon ja Veskonniemen teiden välissä. Suis-tossa Ivalojoki jakaantuu useiksi sivuhaaroiksi, joista osa on maatumassa umpeen. Niiden väliin jää kooltaan vaihtelevia saaria, jotka ovat pääosin luhta- ja tulvaniittyjä. Ranta-alueilla on myös tulvanevoja. Ulompana olevat suot ovat karuhkoja rämeitä ja nevoja. Veskonniemen tien ja suiston välissä sijaitsee Mielikköjärvi (lintutorni järven koilliskulmassa) ja Neitiaapa. Alueen toinen lintutorni sijaitsee suiston itärannalla Veskonniemen Juurakkovuopajassa. Tornille johtaa osin pitkostettu, noin 1 kilometrin mittianen polku. Veskonniemessä on kalasatama ja erämaahotelli. Kohteen pesimälinnusto on Inarin-Lapin olosuhteissa monipuolista ja siihen kuuluu useita eteläisiä lajeja. Alueella pesivät mm.

haapana 8
heinätavi 0–1
isokoskelo 2
jouhisorsa 1
lapasorsa 0–3
tukkakoskelo 2
tukkasotka 11
uivelo 2
vesipääsky 1–5

Ivalojoen suisto on yksi Ylä-Lapin tärkeimmistä vesilintujen kerääntymisalueista. Alueella on laskettu seuraavia kerääntymiä

pilkkasiipi KK 20; Ks 35
tavi Ks 50–100
tukkasotka Kk 100
uivelo KK 25
vesilinnut Kk 209–400

920361 Inari, Jurmukoski (T)
Lappi (7638679:492577)
1 ha

Jurmukoski on läpi vuoden sulana pysyvä Juutuanjoen koski Solojärven koillisnurkassa. Jurmukoski on Lapin merkittävien tiedossa oleva koskikarojen talvehtimispaikka. Vuosina 2006–2013 koskikarojen määrä on vaihdellut 21 yksilöstä 41 yksilöön.

920356 Inari, Kaamasjokisuu (Kk, KK, Ks)
Lappi (7662017:503340)
327 ha

Kaamasjokisuu on Muddusjärveen laskevan Kaamasjoen rehevä suistoalue E75/4-tien länsipuolella. Alueen keskiosassa sijaitsevassa Toivoniemessä on lintutorni. Kaamasjokisuulla tavataan kevät-, kesä- ja syyskerääntymiä. Sulkasatoisten lintujen lisäksi kohde on tärkeä ruokailualue monille lajeille. Alueella on havaittu seuraavia kerääntymien kokoja tai muita parvia

haapana Kk 60
kalatiira/lapintiira KK 100–250
metsähänhi Kk 30–80
mustalintu Kk 40
pikkulokki Kk 31–52
pilkkasiipi Kk 30
sinisorsa Ks 40
suokukko KK 70
tukkasotka KK 83
uivelo KK 20, Ks 25
vesilinnut Kk 206, KK 116, Ks 280

920249 Inari, Kettujoki–Vaskojoki (Kk, Ks, P)
(FINIBA, Lintuvesiohjelman kohde)
Lappi (7643007:488232)
981 ha

Kettujoki–Vaskojoen alue muodostaa Paatari ja Mutusjärven välisen Kettujoen ja siihen liittyvien suoalueiden sekä Vaskojoen alaosan suiston kera tärkeän kokonaisuuden Inarijärven länsipuolella. Molemmista joissa on lukuisia sivupolvekkeita ja lampareita, jotka lisäävät rantaviivan pituutta. Rannat ovat pääosin tulvanevoja ja luhtia. Jokien lampareissa kasvaa järvikortetta ja -kaislaa. Alueeseen kuuluvat myös Tuorisjängän ja Halstimajängän aapasuot ja eräitä pieniä metsäsaarekkeita. Kohde on yhdessä Paatari–Solojärvi (920355) kanssa merkittävä linnuston pesimäalue ja toimii muuttoaikoina myös le-vähdysalueena. Alueen pesimälintulajistoon kuuluvat mm.

haapana 7
isokoskelo 1
kaakkuri 2
lapasorsa 1
lapintiira 16
pilkkasiipi 1
tukkakoskelo 6
tukkasotka 9
uivelo 8

Kettujokisuu on myös hanhien suosima kerääntymisalue keväisin ja syksyisin. Alla mainittujen kerääntymien lisäksi alueella on tavattu pajon kurkia ja koskeloita, mutta näiden lukumäärät ovat jääneet alle kriteerien.

<i>metsähanhi Kk 31–52, Ks 40</i>
mustalintu KK 1, Ks 45

920360 Inari, Mustalakkijärvi (Kk, KK, Ks) Lappi (7621713:475096) 22 ha

Kohde sijaitsee Menesjärven eteläpuolella. Kohteen lähistöllä sijaitsee Iso Ahvenjärvi. Järvien välissä on vaikeakulkuinen, pieni puuton suo. Mustalakkijärvi on vesilintujen, erityisesti pilkkasiiven ja muiden arktisten sorsien kerääntymispaikka keväällä ja syksyllä. Pilkkasiipiä tavataan myös kesällä. Mustalakkijärvellä on havaittu seuraavia kerääntymiä tai muita parvia

<i>pilkkasiipi Kk 14–22, KK 11–15, Ks 15</i>
telkkä Kk 43
<i>tukkasotka Kk 70</i>
<i>vesilinnut Kk 123</i>

920355 Inari, Paatari–Solojärvi (Kk, Ks) Lappi (7637571:488100) 444 ha

Inarin lounaispuolella, noin 10 kilometrin etäisyydellä sijaitsee Paatari–Solojärven alue. Kohde on yksi Ylä-Lapin tärkeimmistä vesilintujen kerääntymisalueista yhdessä Kettujo­ki–Vaskojoki-alueen (920249) kanssa. Etenkin keväisin alue on suosittu; vesistöihin virtaava Matkajoki aukaiseen järvien päät varhain. Alueella on havaittu seuraavia kerääntymiä tai muita parvia

isokoskelo Ks 140–200
<i>laulujoutsen Kk 91–127</i>
<i>metsähanhi Kk 30–60</i>
mustalintu Kk 11–37
<i>pilkkasiipi Kk 11–16</i>
uivelo KK 21

920476 Kemijärvi, Berginperä (P) Lappi (7392502:531019) 780 ha

Kemijärven Soppelan kylässä Kaisanlahden itäpuolen pohju­kassa sijaitseva pohjapadottu lahdelma. Lintualue kattaa sekä varsinaisen Berginperän lahden että Vaaranlahden. Alueen ve­sipinta-ala on noin 739 hehtaaria. Kohteella pesivä linnusto on varsin monipuolinen, alueella pesivät mm.

<i>haapana 2–3</i>
<i>jouhisorsa 1</i>
kuiikka 1
<i>naurulokki 7</i>

<i>nuolihaukka 1</i>
ruskosuohaukka 0–1
<i>tukkasotka 0–2</i>
<i>uivelo 1–3</i>

920247 Kemijärvi, Kemijärven pohjoisosa (Kk, KK, Ks, P) (FINIBA) Lappi (7399905:519819) 3 592 ha

Aivan Kemijärven keskustaajaman kupeessa sijaitsee yksi Lapin helpoimmin tavoitettavista ja merkittävimmistä lintukoh­teista. Alueeseen kuuluvat Kemiärven siltojen etelä- ja pohjois­puoliset alueet, rautatieaseman itäpuoliset vesistöalueet sekä Ala-Kallaanvaara ja Ollilanniemen väliset alueet. Etenkin sil­lan pohjoispuolella on paljon saaria. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

<i>haapana 11</i>
<i>härkälintu 1–10</i>
<i>isokoskelo 2</i>
<i>jouhisorsa 1</i>
laulujoutsen 6–7
<i>naurulokki 2–10</i>
<i>tukkasotka 3</i>
<i>uivelo 1</i>

Alueen muuttoaikainen merkitys on suurempi kuin pesimä­aikainen merkitys. Säännöstelyn järven lietteet ja rehevät lahdemat tarjoavat keväisin kahlaajille sopivia biotooppeja. Alueen keväiset lintumäärät, etenkin kahlaajien kohdalla vaih­televat vedenkorkeuden ja lietteiden esiintymisen mukaan. Alue on yksi Lapin tärkeimmistä laulujoutsenen ja uivelon kerääntymäpaikoista. Kohteella on havaittu seuraavia kerään­tymiä

haapana Kk 50–106, Ks 120–440
isokoskelo Ks 300
<i>kurki Kk 67</i>
<i>laulujoutsen Kk 450, Ks 600–1600</i>
<i>liro Kk 80–150</i>
<i>mustalintu Kk 200</i>
sinisorsa Kk 80
<i>suokukko Kk 130–385</i>
telkkä Kk 43, Ks 110–395, KK 75
<i>tukkasotka Kk 100, Ks 260</i>
<i>uivelo Ks 50–93</i>
<i>vesilinnut Kk 195–296, KK 135, Ks 726–992</i>

920343 Kemijärvi, Kummunkylä–Varrio-Kemijokiosuus (Ks) Lappi (7409935:519526) 647 ha

Kemijoen suvantomainen uoma Kummunkylän ja Varrion ky­lien välillä on tärkeä joutsenten ja vesilintujen syksyinen ruo­kailualue. Kummunkylä–Varrion jokiosuudella on havaittu seuraavia kerääntymiä

haapana Ks 40
isokoskelo Ks 300–340
<i>laulujoutsen Ks 300–1 050</i>
<i>vesilinnut Ks 278</i>

920344 Kemijärvi, Myllykumpu (Kk) Lappi (7413420:523607) 81 ha

Myllykumpu sijaitsee Kostamosta Oinaan kylälle vievän tien ja Kemijoen välisellä alueella. Lahdelmaan laskee idästä Kal­kiaisjoki ja Kalkiaissuvannon kautta lahti on yhteydessä Ke­mijokeen. Kohteen pohjoisosan rannalla on helppokulkuista, puutonta suota; muutoin ympäristön suot ovat pääosin oji­tettuja. Myllykummulla sijaitsee lintutorni ja tulentekopaika. Kohteella tavataan erityisesti kahlaajien kevätkerääntymiä matalan veden aikaan. Myllukummun lintotornilta on laskettu seuraavia kerääntymäkokoja

<i>liro Kk 55–70</i>
<i>mustaviklo Kk 32</i>

920341 Kemijärvi, Sellun entinen jätevesijärvi (Kk, KK, Ks, P) Lappi (7400540:522314) 88 ha

Kemijärven entisen sellutehtaan jätevesien puhdistusaltaat si­jaitsevat Kemijärven ja Pahkakummuntien välisellä alueella. Suljetulla tehdasalueella sijaitsevalle alueelle vaaditaan liikku­mislupa. Paikallisten lintuharrastajien retkeilyn myötä alueen linnustollinen tila tunnetaan varsin hyvin. Kohde on merkittä­vä veilintujen ja kahlaajien pesimä- ja kerääntymisalue. Koh­teella pesivät mm.

<i>haapana 1</i>
<i>heinätavi 0–1</i>
<i>jouhisorsa 1</i>
<i>lapasorsa 1</i>
<i>naurulokki 30–200</i>
<i>pikkulokki 0–20</i>
<i>punajalkaviklo 0–1</i>
<i>uivelo 1</i>

Kohteen altaat keräävät vesilintuja keväästä syksyyn. Kahlaa­jia kohteella tavataan erityisesti muuttoaikoina. Allasalue on

merkittävä myös vesilintujen sulkasatoalueena ja koiraspar­vien kerääntymäkohteena. Alueella on havaittu mm. seuraavia kerääntymiä

haapana Kk 50
<i>naurulokki Kk 800</i>
<i>pääskyt Ks 400–500</i>
<i>suokukko Kk 120</i>
tavi Kk 350
telkkä Kk 57
<i>tukkasotka Ks 200</i>
<i>vesilinnut Kk 409, KK 298, Ks 216–297</i>

920191 Kittilä, Kerpuajärvi (P) (Lintuvesiohjelman kohde) Lappi (7469677:400767) 63 ha

Kohde sijaitsee Kaukonen–Kurtakko-tien eteläpuolella. Koh­teen vesiala on noin 23 hehtaaria ja järven ympärillä on puu­ton­ta suota. Järvi on hyvin matala ja reheväkasvuinen. Alueella kasvaa mm. järvikortetta. Järven kaakkoispuolella on laavu. Rantaniityillä on aikoinaan harjoitettu niittytaloutta. Järven virkistyskäyttö painottuu vesilintumetsästykseen. Kerpuanjär­vellä on oletettavasti merkitystä myös sulkasatoalueena. Jär­ven kesäveden pinnan varovainen nosto voisi olla paikallaan. Kohteella pesii mm.

alli 1
<i>haapana 3–7</i>
<i>jouhisorsa 2–3</i>
<i>lapintiira 1–5</i>
<i>naurulokki 4–13</i>
<i>pikkulokki 8–15</i>
<i>suokukko 1–5</i>
<i>tukkasotka 6–19</i>
<i>uivelo 2–10</i>
<i>vesipääsky 1–5</i>

920382 Kittilä, Kirkonkylän vesialue Ounasjoella ja Pakatin pellot (Kk) Lappi (7507461:411057) 251 ha

Kittilän kirkonkylän vesialueella ja Pakatin pelloilla tavataan keväisin vesilintu-, kahlaaja- ja peltolajiston kerääntymiä. Alueella sijaitsevat Karinnokan lintutorni ja laavu. Pakatin pel­loille kerääntyy keväisin myös muuttavia rastaita, pulmusia ja lapinsirkkuja. Alueella on havaittu ainakin seuraavia kerään­tymiä tai muita parvia

<i>jouhisorsa Kk 36–48</i>
<i>kahlaajat Kk 101</i>
<i>lapinsirkku Kk 100–183</i>
<i>mustalintu Kk 50</i>
<i>pilkkasiipi Kk 15</i>
<i>pulmunen kk 140</i>

<i>räkättirastas Kk 200</i>
<i>suokukko Kk 85</i>
tavi Kk 65
<i>vesilinnut Kk 102–157</i>
<i>vesipääsky Kk 28</i>

920002 Kittilä, Kivijärvi – Pikku Kivijärvi – Lompolojärvi (P) (Lintuvesiohjelman kohde) **Lappi (7483271:391471) 138 ha**

Järvet ovat Ounasjoen sivujoen, Kallojoen latvajärviä. Kivijärven rannalla on kapea koivuvyöhyke, varsinaista rantametsää ei ole lainkaan. Paikoitellen rannassa on kapeaa pensaikko-vyöhykettä. Pikku Kivijärvi on suorantaine ja kasvillisuudeltaan melko niukka järvi. Rantaa reunustaa paikoitellen muuttaman metrin levyinen saravyöhyke. Lompolojärven rannat ovat pääosin suota. Rantaa kiertää 2–10 metriä leveä saravyöhyke. Järven eteläpäässä on muutamia saraikkosaaria. Upos- ja kelluslehtistä kasvillisuutta on runsaasti. Kivijärven rannalla on loma-asutusta. Alueen rantoja on aiemmin käytetty luonnonniittyinä. Lompolojärven pohjoispäässä on lintutorni. Kohteen linnustollinen arvo on heikentynyt, mm. suuri naurolokkikolonia on kadonnut. Kohteella pesivät ainakin

<i>haapana 9</i>
<i>heinätavi 1</i>
<i>jouhisorsa 1</i>
kuikka 1
<i>lapasorsa 1</i>
<i>nuolihaukka 1</i>
<i>pikkulokki 1</i>
<i>tukkasotka 10</i>
<i>uivelo 1–15</i>

920435 Kittilä, Lalvajärvi (P) **Lappi (7502591:395924) 33 ha**

Lalvajärvi on pieni, suorantainen ja matalavetinen järvi Ylläksentien länsipuolella. Vedenpintaa säännöstellään padon avulla. Järven pohjoisrannalla on lintutorni ja tulipaikka. Ympäristön suot ovat ojitettuja. Kohteen nimenä käytetään yleisesti myös Latvajärveä. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

<i>haapana 1</i>
<i>lapintiira 1</i>
<i>pikkulokki 1</i>
<i>tukkasotka 6</i>
<i>uivelo 2</i>

920279 Kittilä, Munajärvi (P) **Lappi (7531452:411563) 3 277 ha**

Munajärvi sijaitsee Köngäs–Rautukylä-tien (955) pohjoispuolella. Järven eteläosassa on rantaan asti ulottuvia peltoja. Järvestä noin 500 metriä pohjoiseen sijaitsee Sikkolanvuoma (920278) arvokas lintusuo. Vesistö on jonkin verran rehevöitynyt ja sen rannoilla kasvaa heinää. Munajärven vedenkorkeutta säännöstellään. Alueella lienee merkitystä myös vesilintujen sulkasatoaikaisena kerääntymisalueena. Munajärven pesimälinnustoon kuuluvat mm.

<i>haapana 1</i>
<i>lapintiira 3–5</i>
<i>mustakurkku-uikku 1</i>
<i>naurulokki 1–2</i>
<i>pikkulokki 5</i>
<i>piikkasiipi 1</i>
<i>tukkasotka 9–10</i>

920280 Kittilä, Nälkäjärvi (Kk, KK, Ks, P) **Lappi (7514238:415963) 28 ha**

Kittilän Nälkäjärvi sijaitsee Ounasjoen ja Riikonkummuntien välisellä alueella. Järven pohjoispään suo on ojitettu. Järvi on melko karu ja sen rannoilla on jonkin verran kesäasutusta ja maatila. Kohteen pesimälajistoon kuuluvat ainakin

<i>härkälintu 0–1</i>
<i>mustalintu 2</i>
<i>piikkasiipi 3–9</i>
<i>tukkasotka 1–4</i>
<i>uivelo 1–2</i>

Kittilän Nälkäjärvi on varsinainen piikkasiipijärvi; kriteerin ylittäviä määriä on alueella havaittu useampina vuosina läpi kesän. Nälkäjärvellä on havaittu seuraavia kerääntymiä tai muita parvia

<i>piikkasiipi Kk 14–20, Ks 3–25</i>
<i>uivelo Ks 23–33</i>
vesilinnut Ks 119

920284 Kolari, Kurtakkojärvi (Kk, Ks) **Lappi (7478052:378863) 126 ha**

Kurtakon kylän eteläpuolella sijaitseva Kurtakkojärvi on vesilintujen keväinen ja syksyinen kerääntymisalue. Järven lounaisrannalla on laavu. Kurtakkojärven alueella on tavattu mm. seuraavia kerääntymiä ja muita parvia

haapana Kk 30
<i>lapinsirkku Kk 110</i>
metsähanhi Kk 29

räkättirastas Ks 100
tavi Kk 60
telkkä Kk 50
<i>vesilinnut Ks 161, Ks 294</i>

920369 Kolari, Myllymaan pellot (Kk, KK) **Lappi (7479960:376468) 23 ha**

Myllymaan pellot luokiteltiin kosteikkoihin, koska kohteen merkitys perustuu tulvapeltoihin. Alue on maakunnallisesti merkittävä kahlaajien ja vesilintujen muutonaikainen levähdyspaikka. Varsinkin vesilintumäärät Lapin oloissa ovat ajoittain merkittävän korkeita. Hanhia laiduntaa pelloilla usein kevään lisäksi myös kesällä. Myllymaan alueella on havaittu ainakin seuraavia kerääntymiä ja muita parvia

haapana Kk 90
<i>kahlaajat Kk 101</i>
<i>metsähanhi KK 27–43</i>
punajalkaviklo Kk 20
tavi Kk 80–700
telkkä Kk 300
<i>tukkasotka Kk 400</i>
vesipääsky Kk 13

920367 Kolari, Rautuvaaran altaat (Kk, KK, Ks) **Lappi (7490060:370013) 249 ha**

Rautuvaaran entisen kaivoksen saostusaltaat sijaitsevat Äkäsjoen eteläpuolella tien numero 9404 itäpuolella. Rautuvaaran altailla tavataan pääasiassa kevät- ja syyskerääntymiä. Alueella viihtyvät muuttoaikana etenkin hanhet ja pienemmät vesilinnut. Rautuvaaran altailla on laskettu mm. seuraavia kerääntymä- ja parvikokoja

<i>metsähanhi Kk 30, KK 28, Ks 35</i>
<i>mustalintu KK 40</i>
<i>tervapääsky Kk 50</i>
<i>tukkasotka Kk 60, KK 60</i>
<i>törmäpääsky Kk 200</i>
<i>vesilinnut Kk 108–203</i>

920368 Kolari, Ylläslompolo (Kk, KK, Ks, P) **Lappi (7490140:386051) 75 ha**

Ylläslompolo on pieni järvi Kolarin koillisnurkassa lähellä Ylläksen matkailukeskusta. Järven eteläpäässä sijaitsee lintutorni ja kota; länsirannalla kulkee luontopolku. Ylläslompolon pohjoispuolen soita on ojitettu ja kaakossa sijaitsee vaikeakuinen, puuton Lompolonvuoma. Kohteen pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

<i>haapana 1</i>
<i>härkälintu 1–2</i>
<i>jouhisorsa 1</i>
<i>lapasorsa 1</i>
<i>lapasotka 1–2</i>
<i>lapintiira 0–2</i>
<i>mustalintu 0–5</i>
<i>pikkulokki 0–4</i>
<i>piikkasiipi 0–5</i>
<i>tukkasotka 2</i>
<i>uivelo 1–4</i>
<i>vesipääsky 1</i>

Kohteella tavataan myös merkittäviä kevät-, kesä- ja syyskerääntymiä. Alueella on havaittu mm. seuraavia kerääntymiä ja muita parvia

lapasotka Ks 4–5
<i>mustalintu Ks 100</i>
<i>piikkasiipi Kk 17–20</i>
<i>tukkasotka Kk 170–175</i>
<i>uivelo Ks 45</i>
<i>vesilinnut Kk 104–336, KK 106–300, Ks 211–411</i>
<i>vesipääsky Kk 25</i>

920477 Kolari, Äkäslompolo (P) **(Lappi 7502235: 379172) 79 ha**

Äkäslompolo on tunturikeskuskylän keskellä sijaitseva järvi, jonka koillisosassa sijaitse Matalalahden lintutorni. Järven eteläpäästä lähtee Äkäsjoki. Kohteen etelärannalla on laavu. Äkäslompolon pesimälinnustoon kuuluvat mm.

<i>haapana 2</i>
<i>isokoskelo 2</i>
<i>kaakkuri 1</i>
<i>lapintiira 1</i>
<i>mustalintu 1</i>
<i>tukkakoskelo 1</i>
<i>uivelo 2</i>

920373 Muonio, Jerisjärvi (Ks) **Lappi (7536081:378212) 3 067 ha**

Muonion Jerisjärvellä tavataan syksyisin merkittäviä määriä koskeloita; ajoittain myös muita vesilintuja. Järvi on pin-ta-alaltaan suuri ja suhteellisen karu. Rannoilla on melko runsaasti kesämökkejä. Jerisjärvellä on havaittu mm. seuraavia kerääntymiä

<i>isokoskelo Ks 850–3 000</i>
tukkakoskelo Ks 50
<i>vesilinnut Ks 400</i>

920197 Muonio, Muonionjärvi–Utkujoki (Kk, KK, Ks, P) (Lintuvesiohjelman kohde)
Lappi (7544047:358284)
632 ha

Muonionjärvi–Utkujoki alue on Muonionjoen suvanto Muonion taajaman kohdalla. Järvi on reilun kahden neliökilometrin laajuinen ja joki jakaantuu useaksi haaraksi, joiden väliin jää tulvaniittyjä. Utkujoen uomat ovat matalia ja runsakasvustoisia. Muonionjärvi on niin ikään matala ja kelluslehtistä kasvillisuutta esiintyy ympäri järven. Pensasvyöhyke on 10–30 metrin levyinen ja saraikko 2–20 metrin. Alue on merkittävä kahlaajien ja vesilintujen pesimäalue. Kohteella on kaksi lintutornia: Luhtasaaren edustan Putaanrannan lintutorni ja Rukomasaaren torni. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

haapana 4
isokoskelo 1
lapintiira 7
mustalintu 2
tukkasotka 2
uivelo 1–5

Muonionjärven alue on joutsenten ja muiden vesilintujen kerääntymisalue sekä keväällä, kesällä että syksyllä. Alueella on havaittu mm. seuraavia kerääntymiä ja parvia

haapana Ks 200–260
laulujoutsen Ks 53–242
tavi Ks 40
tukkasotka Kk 60–140
törmäpääsky KK 100
vesilinnut Kk 218–445, KK 112–170, Ks 160–590

920345 Pelkosenniemi, Arvosjoki (Kk, P) Lappi (7438182:525089)
27 ha

Arvosjoen kohde sijaitsee Kemijoen itäpuolella, noin kuusi kilometrin etäisyydellä Pelkoseniemestä etelään. Tie ja silta halkovat aluetta. Tien itäpuolella on lintutorni ja tulistelupaikka. Tornista on kohtalainen näkyvyys Arvosjoen itäosaan. Osa alueesta kuuluu luonnonsuojelualueeseen. Arvosjoen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

haapana 1
jouhisorssa 3
lapasorsa 1
lapintiira 2
tukkasotka 4

Etenkin Arvosjoen alajuoksun suvantomaisessa laajentumassa tavataan keväisin suuria vesilintu- ja kahlaajakerääntymiä. Alueella on laskettu mm. seuraavia kerääntymiä tai muita parvia

laulujoutsen Kk 43–84, KK 89
liro Kk 80–135
metsähanhi Kk 35–80
mustaviklo Kk 15–20
sinisorsa Kk 70
suokukko Kk 25
telkkä KK 50
tukkasotka Kk 30–70
vesilinnut Kk 240

920346 Pelkosenniemi, Säynäjärvi (KK, P) Lappi (7434093:533357)
97 ha

Erämainen Säynäjärvi on melko pieni, mutta lintulajistoltaan monipuolinen lintujärvi, joka sijaitsee Kokonaavan eteläpuolella Pelkosenniemellä. Kohde on suhteellisen hankalasti saavutettavissa. Kohteella on sekä pesimä- että muuttoaikais- ta merkitystä. Säynäjärvi on merkittävä pilkkasiiven pesimä-alue Lapissa. Säynäjjärven pesimälinnustoon kuuluvat mm.

haapana 3
jouhisorsa 1
lapasotka 2
lapintiira 14
mustalintu 6–19
piikkasiipi 10–22
tukkasotka 5–18
uivelo 1–8
vesipääsky 4

Kohde on merkittävä keskikesäinen ruokailu- ja sulkimisalue monille vesilinnuille. Kohteen muuttoaikaisesta merkityksestä ei ole tietoja. Alueella havaittuja kesäkerääntymiä ovat mm.

jouhisorsa KK 22
lapasorsa KK 8
piikkasiipi KK 9–36
tukkasotka KK 60–90
uivelo KK 13–25
vesilinnut KK 136–190

920364 Pello, Orajärvi (Kk, KK, Ks) Lappi (7422804:374048)
227 ha

Orajärvi on keskikokoinen lintujärvi Kilpisjärven tien varressa, noin 15 kilometriä Pellon keskustasta pohjoiseen. Järven kaakkoispäässä on pieni, vaikeakulkuinen Alapäänjänkä. Muut järveä ympäröivät suot ovat ojitettuja. Kohteen pohjoisosassa on kota. Orajärvellä tavataan kerääntymiä pääasiassa keväällä ja syksyllä, mutta esimerkiksi ruokailevia pääskyjä ja pesiviä lokkeja kerääntyy järvelle myös kesällä. Alueella on havaittu mm. seuraavia kerääntymiä ja muita parvia

haarapääsky Kk 40

isokoskelo Ks 300–420
kuikka Ks 17
mustalintu Ks 31
naurulokki Kk 500
pikkulokki Kk 160–420
telkkä Ks 50–118
törmäpääsky Kk 480–1 300
vesilinnut Ks 425–543

920203 Pello, Paamajärvi (P) (Lintuvesiohjelman kohde) Lappi (7394507:365681)
393 ha

Kohde sijaitsee Turtolan kylän itäpuolella. Järvi on Tornionjokeen laskevan pienen valuma-alueen keskusjärvi. Paamajärvi on kauttaaltaan matala; se on kuivattu vuosisadan alkupuolella ja vesi on nostettu takaisin 1950-luvulla. Kohdetta ympäröivät suot ovat ojitettuja. Järven pohjoisrannalla, Haikarakankaalla, on lintutorni ja laavu. Kohteen muuttoaikaisesta merkityksestä ei ole tietoja. Kohteella pesivät mm.

haapana 12
isokoskelo 1
jouhisorsa 2
kuikka 1
lapasorsa 1
mustakurkku-uikku 1–2
naurulokki 33–62
nuolihaukka 1
pikkulokki 30
punajalkaviklo 1
ruskosuohaukka 0–1
silkkuiikku 1
suokukko 0–6
tukkakoskelo 1
tukkasotka 8
uivelo 2–3

920010 Pello, Pellojärvi–Säynäjärvi (Kk, KK, Ks, P) (FINIBA) Lappi (7406602:368580)
630 ha

Pellojärvi on Pellon keskustaajaman välittömässä läheisyydessä sijaitseva matala ja rehevä lintujärvi. Pellojärvi yhdistyy etelässä kapealla salmella Säynäjärveen. Pellojärven rannoilla tavataan laajoja saraikkoja, pensaikkoja sekä rämeitä ja korpia. Myös eri metsätyyppejä, pakettipeltoja ja maaseutuasutusta löytyy järven ympäriltä. Kohde on lintulajistoltaan monipuolinen. Tornionjoen vedenkorkeuden vaihtelut vaikuttavat alueen linnustoon. Kevättulvat voivat olla voimakkaita vielä kesäkuussakin. Kuivan kesän aikana lieterannat tarjoavat biotooppeja kahlaajien käyttöön. Erityisen tärkeitä järven osia ovat Akanlahti ympäristöineen ja Pitkäniemi. Järven itä-

rannalla on Hannunrannan lintutorni, joka on saavutettavissa myös pyörätuolilla. Pellojärven länsirannalla on Pitkäperän lintutorni, jonne vievät pitkospuut. Pitkäperän pitkospuut voivat tulva-aikaan olla veden peitossa. Kohteella on tehty kunnostustöitä, jotka ovat jonkin verran heikentäneet alueen merkitystä keväisenä muuttolintujen ruokailu- ja levähdysalueena. Alue on kuitenkin edelleen merkittävä lintujen pesimä- ja kerääntymisalue. Pellojärvi–Säynäjjärven alueen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

haapana 3
härkälintu 1
lapintiira 1
mustalintu 0–1
naurulokki 1
piikkasiipi 0–2
tukkasotka 3
uivelo 2

Pellojärvi–Säynäjjärvi on yksi Lapin tärkeimmistä kevät- ja syysmuutonaikaisista vesilintujen ja kahlaajien kerääntymä-alueista. Myös kesällä tavataan isoja kerääntymiä. Alueella on havaittu mm. seuraavia kerääntymiä tai muita parvia

alli 31
haapana 67–350
isokoskelo Ks 500–872
laulujoutsen Kk 103, Ks 113–590
liro 60
pikkulokki Kk 50–250, KK 60–80
piikkasiipi Kk 11–19
tavi Ks 500
tukkasotka Kk 58–160, Ks 50–70
uivelo 2–35
vesilinnut Kk 292, KK 128–177, Ks 177–850

920365 Pello, Yliranta–Poikkihaka (Kk, Ks) Lappi (7410183:366647)
71 ha

Yliranta–Poikkihaka on tulvaniitty-peltoalue Pellon keskustaajamassa Jolmanputaan ja Tornionjoen yhtymäkohdassa. Alueeseen kuuluu myös viereinen vesialue Tornionjoessa. Kohteella tavataan keväisin ja syksyisin vesilintukerääntymiä joella ja isoja varpuslintuparvia peltoalueilla. Havaittuja kerääntymiä ovat mm.

isokoskelo Ks 220–260
kapustarinta Kk 54
keräkurmitsa Kk 20
lapinsirkku Kk 100
laulujoutsen Ks 109–117
naurulokki Kk 220
pulmunen Kk 100
räkättirastas Kk 115, Ks 240–350
vesilinnut Ks 118–373

920291 Posio, Kynsijärven Alaperä–Kynsilampi–Kynsijoki (P)
Lappi (7306907:563119)
30 ha

Kohde sijaitsee Kuloharju–Jokilampi tien eteläpuolella. Kynsijärven eteläosaan laskee Unijoki. Alueella on runsaasti mökkejä ja eteläosassa myös peltoja. Kynsijärven Alaperä on reheväkasvustoinen järvenpohjukka, jonka pohjoisosasta alkaa avosuo. Alueella on useita pieniä lampareita ja kokonaisuuteen kuuluvat Alaperän eteläpuolinen Kynsilampi ja Kynsijoki. Pesimälintulajistoon kuuluvat ainakin

lapintiira 1
mustalintu 1
pikkulokki 8
tukkakoskelo 1
tukkasotka 1

920333 Ranua, Kaitavirta (T)
Lappi (7326471:495336)
13 ha

Kaitavirta on ympärivuotisesti sula virtavesi Simojoen yläjuoksulla Kaitajärven ja Auralammen välissä. Kaitavirta on koskikarojen talvehtimispaikka. Vuosina 2006–2011 laskettiin parhaimmillaan joka talvi 10–12 yksilöä.

920289 Ranua, Kuhajärvi (KK, Ks, P)
Lappi (7310110:486398)
310 ha

Kuhajärvi sijaitsee Ranua–Kuha tien (941) pohjoispuolella. Järven eteläosassa on pieniä peltotilkkuja ja länsireunalla Patosaaren tilan pellot. Alueen ympäristö, etenkin järven pohjoisosan suot ovat ojitettuja. Kuhajärvi on pienehkö, varsin karu järvi. Kuhan kylä sijaitsee järven eteläosassa. Itärannalla on pari maatilaa peltoineen. Mökkejä järven alueella on vähän. Kuhajärven eteläreunalla on lintutorni. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

härkälintu 2
naurulokki 0–5
pikkulokki 0–4
silkkiuikku 1–5
tukkasotka 1
uivelo 0–3

Kuhajärvellä esiintyy myös vesilintujen kesä- ja syyskerääntymiä. Alueella on havaittu mm. seuraavia kerääntymiä

isokoskelo Ks 234–410
laulujoutsen KK 57, Ks 108
mustalintu KK 90
telkkä Ks 50
uivelo Ks 73

Portimojärvi, Ranua

JUKKA JOKIMÄKI

920157 Ranua, Portimojärvi (KK, Ks)
Lappi (7330817:469506)
318 ha

Ranuan Portimojärvi on Simojoen läpivirtausjärvi. Vesikasvilisuus on runsasta järven luoteisosassa, missä laajat alueet ovat järvikortteen ja -kaislan valtaamia. Portimojärven vedenpintaa on tulvasuojelun vuoksi laskettu noin puoli metriä vuonna 1996. Portimojärven lintutornille on opasteet Rovaniemi-Ranua-tien varrella. Tornille pääsee myös pyörätuolilla ja kohteella on mm. tulentekopaikka. Lintutornista on havaittu keväisin merkittävää kurkimuuttoa, parhaimpina päivinä muuttavia kurkia on nähty yli 500. Suurimmat keväiset hanhimuuttosumat ovat olleet yli sata yksilöä. Portimojärvelle kerääntyy kesällä ja myös syysaikaan lähinnä joutsenia ja jossain määrin myös muita vesilintuja sekä kahlaajia. Kohteen pesimälinnustollinen arvo ei ole kovin suuri. Alueella on havaittu mm. seuraavat joutsenkerääntymät

laulujoutsen KK 130–150, Ks 130

920290 Ranua, Roosinginjärvi (P)
Lappi (7318838:510823)
129 ha

Roosinginjärvi on Simojärven Isoselän itäpuolella, Impiöjärven pohjoispuolella ja ja tien 9411 itäpuolella sijaitseva kohde. Järven Itäosassa on peltoja. Roosinginjärvi on pienehkö, valtaosaltaan metsärantainen ja matala vesialue, jonka etelä-pohjoissuuntainen niemi jakaa kahteen osaan. Järvellä on yksi saari. Kaakkoisnurkassa sijaitsee pari taloa, muutoin järven rannat paria mökkiä lukuun ottamatta asumattomia. Järven vesi vaihtunee varsin hitaasti pientä laskuojaa pitkin. Rannoilla on metsiä ja ympäröivät suot ovat enimmäkseen ojitettuja. Kohteen pesimälinnustossa tavataan ainakin

haapana 1
härkälintu 5
jouhisorsa 1
pikkulokki 2
tukkakoskelo 2
uivelo 1

920313 Rovaniemi, Aittaniemen tulvapelto (Kk)
Lappi (7390349:465118)
5 ha

Aittaniemen tulvapelto on kevättulvan säännöllisesti vaivaama rantapelto Vikajärvellä. Tulvapelolle kerääntyy keväisin vesilintuja ja kahlaajia. Kohteella on tavattu mm.

tavi Kk 100–160
vesilinnut Kk 225

920114 Rovaniemi, Harjulampi (Kk, KK, Ks, P)
Lappi (7375050:442960)
42 ha

Rovaniemen keskustan välittömässä läheisyydessä, yliopiston vieressä sijaitseva Harjulampi on tärkeä kerääntymisalue ja hyvä pesimäalue monille lintulajeille. Lammelta on yhteys Kemijokeen. Harjulammen eteläosassa on kelluvaa kasvillisuutta, jossa Lapin suurin naurulokkikolonia pesii. Itärannalla on helposti saavutettava lintutorni. Harjulampi on erinomainen ja helposti saavutettavissa oleva opetuskohde. Kohteen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

haapana 3–7
harmaasorsa 0–1
isokoskelo 2–4
jouhisorsa 1
lapasorsa 0–1
naurulokki 100–800
pikkulokki 2–3
punajalkaviklo 1
silkkiuikku 1–2
tukkakoskelo 1

tukkasotka 3–4
uivelo 1

Harjulampi on myös tärkeä kerääntymisalue monille vesilinnuille. Alueella on havaittu mm. seuraavia kerääntymiä

haapana KK 94, Ks 60
harmaalokki Ks 600
kalalokki Kk 100
naurulokki Kk 1 000–2 200
pikkulokki Kk 40
sinisorsa Ks 161–212
telkkä Kk 100
tukkasotka Kk 86–200
vesilinnut Kk 300, Ks 100–153

920302 Rovaniemi, Iso-Lihalampi (P)
Lappi (7347093:461170)
77 ha

Iso-Lihalampi sijaitsee Rovaniemi–Narkaus–Ranua-tien länsipuolella. Järvi on pinta-alaltaan pienikokoinen ja matala. Vaikeakulkuisten rantojen vuoksi järvi on haastava lintukartoituskohde. Iso-Lihalammella on merkitystä myös vesilintujen keväisenä ja syksyisenä kerääntymisalueena, mutta se ei kuitenkaan täytä maakunnallisesti arvokkaan kerääntymisalueen kriteereitä. Kohteen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

haapana 1–9
naurulokki 2
pikkulokki 8
tukkasotka 4–16
uivelo 3

920301 Rovaniemi, Juottaan tekojärvi (P)
Lappi (7353224:496329)
197 ha

Juottaan tekojärvi sijaitsee Rovaniemi–Autti-tien eteläpuolella. Kohteeseen on rajattu säännöstellyn järven länsiosan lahti ja järven eteläiset alueet. Juottaan tekojärven saarissa pesivät mm. laulujoutsen ja kuikka. Tien länsipuolen lahti on linnustoltaan arvokkain ja monipuolisin. Alueella on laavu. Kohteen lähistöllä sijaitsevalla Kaakkuriaavalla pesii naurulokkikolonia. Ajoittain lokit yrittävät pesintää myös rehevällä lahdella, jonka linnustoa on helppo tarkkailla pengertieltä käsin. Kohteen pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

haapana 1–3
isokoskelo 4–9
jouhisorsa 1
lapasorsa 1
lapintiira 1
naurulokki 1–35
pikkulokki 0–15
ruskosuohaukka 0–1

tukkasotka 1
uivelo 1

920479 Rovaniemi, Kemijokivarren törmäpääskykoloniat (P)
Lappi (7362638:479140)
1 882 ha

Kemijoen varrella, Oikaraisen ja Auttin välisellä jokilaaksossa sijaitsee useita suuria, yli viidenkymmenen kolon, törmäpääsky-yhdyskuntia. Suurimmat yhdyskunnat ovat: Sieriniemen (1 034 koloa), Lapinsaaren (673 koloa), Pikku-Viirin (628 koloa) ja Petäjaniemen (500 koloa) kohdalla.

920110 Rovaniemi, Kivitaipaleen Kivijärvi (Kk, Kk, P)
Lappi (7357538:452334)
134 ha

Kivitaipaleen Kivijärvi sijaitsee Rovaniemeltä noin 23 kilometriä Ranualla päin. Rovaniemi–Ranuatieltä järvelle on matkaa Ulkulantietä pitkin noin 400 metriä. Järvi on ollut aikoinaan niittytalouden käytössä. Kohteen vedenpinta on pidetty alhaal-

la ennen niittoa ja sen jälkeen nostettu. Niittytalouden jälkeen kohteelle rakennettiin pohjapato, jonka myötä kohteen vesipinta-ala on huventunut ja järvi onkin kasvamassa umpeen. Alueen länsirannalla, peltosarkojen ja järven välissä sijaitsee lintutorni. Järvelle näkee hyvin myös Ulkulantien penkereeltä. Järveen laskee pohjoisesta Konttijoki. Kohde on Lapin oloissa poikkeuksellisen arvokas lintukohde sekä keväisenä levähdysalueena että pesimäkosteikkona. Kohteella pesii sekä eteläisiä että pohjoisia lintulajeja. Kivijärven pesimälinnustoon kuuluvat mm.

haapana 4–6
heinätavi 0–3
jouhisorsa 2
lapasorsa 1–5
mustakurkku-uikku 0–1
naurulokki 45–400
nokikana 0–1
nuolihaukka 1
pikkulokki 4–20
ruskosuohaukka 0–1
tukkasotka 4–7
uivelo 1

Soramonttujen törmäpääsky (*Riparia riparia*) -kolonioita ei otettu mukaan arvokkaisuus lintualueisiin.

OLLI-PEKKA KARLIN

Kivijärvi on myös vesilintujen, kahlaajien ja naurulokkien kevätaikainen kerääntymäkohde. Syksyllä alueella on varsin vähän lintuja. Alueella on laskettu mm. seuraavia kerääntymiä

laulujoutsen Kk 108
liro Kk 62–110
mustaviklo Kk 62–95
naurulokki Kk 850–1 500
pääskyt Kk 200
tukkasotka Kk 79

920386 Rovaniemi, Kuolajokisuus (Kk, P)
Lappi (7373193:438025)
137 ha

Kuolajokisuus on suojaisa allas Kuolajoen ja Kemijoen yhtymäkodassa Rovaniemen lounaisnurkassa. Nelostien pengeri ja silta jakavat alueen kahtia. Lännessä tavataan kelluvaa kasvillisuutta. Tien itäpuolella on pari pientä lamparettia. Sillan kohdalle syntyy sula aikaisin keväällä. Koko jokisuus on kahlaajien ja vesilintujen suosiossa. Nelostien varressa on levike, jonka lähistöllä on laavu ja muita rakennelmia. Kuolajokisuun pesimälinnustoon kuuluvat mm.

haapana 2–5
heinätavi 0–2
jouhisorsa 1–2
lapasorsa 1–5
naurulokki 32–65
pikkulokki 7–16
silkkuiikku 2–5
tukkakoskelo 1
tukkasotka 4–7
uivelo 0–1

Kuolajokisuus on merkittävä kevätkerääntymäkohde vesilinnuille ja kahlaajille. Vedenkorkeus eli lietteiden esiintyminen vaikuttaa alueelle kerääntyvien kahlaajien parimääriin. Etenkin kevään tulvajuoksetusten aikaan linnustolle on tarjolla lietteikköjä. Kuolajokisuulla on tavattu ainakin seuraavia kerääntymiä

harmaalokki Kk 200
jouhisorsa Kk 17
keltavästäräkki Kk 120
liro Kk 70–164
mustaviklo Kk 40–48
naurulokki Kk 270–300
pikkulokki Kk 63–180
suokukko Kk 140
tavi Kk 72
tukkasotka Kk 52–132
törmäpääsky Kk 80

920418 Rovaniemi, Lainas (Ks)
Lappi (7377609:444330)
34 ha

Lainaan alue on Kemijoen ja Ounasjoen suvantomainen yhtymäkohta Kemijoen puolella. Lainas on merkittävä syksyinen kerääntymisalue vesilinnuille, erityisesti laulujoutsenelle. Ounasjokisuiston (920307) jäätyessä joutsenet pakkautuvat Lainaalle. Kohteella on laskettu mm. seuraavat huomattavat lokakuiset lintumäärät

harmaalokki Ks 260–1000
laulujoutsen Ks 156–419

920298 Rovaniemi, Matkalampi–Takalampi (P)
Lappi (7382112:455945)
144 ha

Matka- ja Takalampi ovat salmen yhdistämä kokonaisuus Olkkajärven lähistöllä. Kohteen ympäristön suot ovat ojitettuja. Itse lammet ovat matalia ja rehevöityneitä. Salmen alueella tavataan kosteita niittyjä; muutoin rannat ovat nuorten metsien kasvualuetta. Asutusta ja mökkejä alueella on varsin harvakseltaan. Matkalampi–Takalampi alueen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

haapana 2
heinätavi 1
jouhisorsa 1
lapasorsa 1
nokikana 1
pikkulokki 1
punajalkaviklo 1
tukkasotka 2

920316 Rovaniemi, Meltausjoen Välikoski (T)
Lappi (7444111:446500)
2 ha

Unarinjärven luusuasta alkava ja Kullelampeen päättyvä koskiosuus pysyy sulana läpi vuoden. Välikoskella talvehtii säännöllisesti 10–15 koskikaraa. Viime vuosien korkein yksilömäärä on 25 helmikuulta 2008.

920303 Rovaniemi, Mäsäjärvi (P)
Lappi (7354623:434154)
156 ha

Mäsäjärvi on Petäjävaaran metsäautotien eteläpuolella sijaitseva luonnonravintolammikko. Erämainen järvi on matala ja padottu, eikä sen rannalla ole mökkejä tai asutusta. Kohteen pesimälinnustoon kuuluvat

kuikka 1
lapintiira 1
naurulokki 1–16

pikkulokki 3–20

uivelo 1

vesipääsky 1

920310 Rovaniemi, Niskanperä (Kk, KK, Ks, P)

Lappi (7371045:438397)

30 ha

Niskanperä on Kemijokeen voimalarakentamisen myötä syntynyt lahti, joka on arvokkaampi kerääntymä- kuin pesimä-alue. Niskanperän lahdella on lintutorni. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

haapana 3–4

isokoskelo 1

jouhisorsa 1

tukkakoskelo 2

tukkasotka 2

Niskanperän alue on merkittävä vesi- ja kahlaajalintujen kevätkerääntymäkohde. Vedenkorkeus ja lietteiden esiintyminen vaikuttaa merkittävästi kohteen keväisiin kahlaajamääriin. Lisäksi alueella tavataan runsaasti joutsenia myös syksyisin. Lahti muodostaa yhdessä Souharinlahden (920385) ja Paavalniemen (920309) kanssa yhden tärkeimmistä Rovaniemen seudun kahlaajien keväisistä kerääntymäalueista. Niskanperällä on laskettu mm. seuraavia kerääntymiä

haapana Kk 245

jouhisorsa Kk 64

keltävästäräkki 100–200

laulujoutsen Kk 52–125, KK 32–140, Ks126–148

liro Kk 250

mustalintu Kk 50

mustaviklo Kk 180

pikkulokki Kk 54–110

suokukko Kk 75–250

tukkasotka Kk 144–180

vesilinnut Kk 244

vesipääsky Kk 20

920307 Rovaniemi, Ounasjokisuisto (Kk, Ks, P)

Lappi (7379134:443052)

346 ha

Ounasjokisuisto on monipuolinen, arvokas lintualue Rovaniemen keskustaaajaman kupeessa. Alue on aiemmin ollut laidunkäytössä, myöhemmin kohteesta on muotoutunut pensoittuneiden saarten pilkkoma sokkeloinen suisto. Saarten koko vaihtelee muutamasta hehtaarista 40 hehtaarin kokoiseen Koivusaareen. Suiston pesimäaikaista linnustollista arvoa laskee pitkään jatkuva kevättulva. Alueeseen kuuluu Pellontien ja joen välinen Aronperän täyttömaa-alue, joka houkuttelee muuttoaikana esimerkiksi pulmusia ja lapinsirkkuja. Ounasjokisuisto on myös maakunnallisesti tärkeä törmäpääskyjen

Ounasjokisuisto, Rovaniemi

OLLI-PEKKA KARLIN

pesimäalue. Koivusaareen tuodaan kevättulvien jälkeen kelluva lintutorni, johon pääsee luontopolkua pitkin. Alueella tavataan pesivänä mm.

haapana 6

harmaasorsa 0–1

isokoskelo 3

jouhisorsa 2

lapasorsa 1–2

naurulokki 0–65

pikkulokki 0–5

punasotka 0–1

ruskosuohaukka 0–1

tukkakoskelo 4

tukkasotka 3

Ounasjokisuisto on merkittävä kerääntymisalue keväällä ja syksyllä vesilinnuille ja erityisesti syksyllä laulujoutsenelle. Joutsenmäärät ovat kasvaneet vuosien myötä. Saarten ja rantojen pensaikot houkuttelevat syksyisin huomattavia määriä varpuslintuja alueelle. Ounasjokisuistossa on tavattu ainakin seuraavia kerääntymiä

harmaalokki KK 300, Ks 441–500

kalalokki Kk 470

lapinsirkku Kk 135

laulujoutsen Ks 122–453

liro Kk 52–54

pulmunen Kk 140–200

pääsky Kk 300

räkättirastas Ks 1 500–1 700 muuttavaa

sinisorsa Ks 118–144

tukkasotka Kk 63–173

vesilinnut Kk 21–350, Ks 191–3 071

Ounasjokisuisto on myös maakunnallisesti tärkeä törmäpääskyjen pesimäalue, sillä alueella pesii vuosittain vähintään useita kymmeniä, ellei jopa satoja pääskyjä. Madetsaareassa

on noin 50 pääskyn yhdyskunta. Suurempia yhdyskuntia on lisäksi myös Kemijoen pohjoisrannalla Ylikylän ja Nivankylän kohdalla. Alueella pesivien törmäpääskyjen määrä olisi hyvä kartoittaa tarkemmin.

920306 Rovaniemi, Ounaskoski (Kk, KK, P)

Lappi (7376088:443922)

79 ha

Ounaskoski on keväinen sula-alue Rovaniemen keskustan kohdalla Kemijoella. Valtaosa Lapin naurulokeista käyttää kohdetta kevätmuuton aikaisena kerääntymisalueena. Ounaskosken alueella tavataan Lapin suurimmat vuosittaiset naurulokkikerääntymät huhti–toukokuussa.

harmaalokki Ks 276

kalalokki Kk 135

naurulokki 1 500–4 000

törmäpääsky KK 100–200

Ounaskosken läntinen ranta on myös tärkeä törmäpääskyjen pesimäalue Jätkänkynntilän ja Rautatiesillan välisellä alueella. Kohteella sillä pesii vuosittain säännöllisesti noin 50 törmäpääskyparia.

920309 Rovaniemi, Paavalniemi (Kk, KK, Ks, P)

Lappi (7372167:439726)

87 ha

Paavalniemi on Kemijoen patoamisen ja vedennousun myötä syntynyt jokiuoman järvimäinen laajentuma Rovaniemen keskustaaajaman eteläpuolella. Alueen keskiosassa on pieni niitysaari ja pohjoispäässä jonkin verran kelluvaa kasvillisuutta. Kohde muodostaa yhdessä Souharinlahden (920385) ja Niskanperän (920310) kanssa merkittävän muuttoaikaisen kerääntymäalueen. Paavalniemen lintutornille menee noin 300 metrin pituinen polku Paavalniementien päästä. Kohteen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

haapana 3–8

harmaasorsa 0–1

heinätavi 0–1

isokoskelo 2

jouhisorsa 1

kuikka 1

lapasorsa 0–1

lapintiira 1

naurulokki 5–23

ruskosuohaukka 0–1

silkkuiuikku 1

tukkakoskelo 1

tukkasotka 2–3

Paavalniemi on myös merkittävä joutsenten syysmuuttoaikainen sekä kahlaajien ja vesilintujen kevätaikainen kerääntymisalue. Keväällä kohteella havaitaan runsaasti tukkasotkia. Kohteen keväisiin lintumääriin vaikuttavat Kemijoen tulvajuoksutukset. Alueella on havaittu ainakin seuraavia kerääntymiä

laulujoutsen Kk/KK 80–88, Ks 107–180

liro Kk 130–334

mustaviklo Kk 100–180

pääskyt Kk 150–350

suokukko Kk 90

tukkasotka Kk 102–160

valkoviklo Kk 135

920300 Rovaniemi, Sattajärvi (P)

Lappi (7371417:488632)

190 ha

Sattajärvi sijaitsee Vanttausjärven eteläpuolella. Ympäristön suot ovat voimakkaasti ojitettuja. Järveä on aiemmin käytetty kalankasvatukseen. Matalan veden aikaan järvellä on runsaasti lietteitä. Sattajärvellä ei ole asutusta tai mökkejä. Kohde on merkittävä lintujen pesimäkohde ja sillä voi olla merkitystä myös muutto- ja kesäaikaisena kerääntymisalueena. Sattajärvellä ei ole kuitenkaan tehty riittävästi havainnointia lintujen muuttoaikana. Kohteen pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

haapana 2

härkälintu 1

isokoskelo 1

lapintiira 2

mustalintu 1

pikkulokki 13

tukkasotka 1

920385 Rovaniemi, Souharinlahti (Kk, KK, Ks)

Lappi (7370498:439546)

37 ha

Souharinlahti on Kemijoen varteen, Jarkonojan suulle syntynyt lahdella vajaan seitsemän kilometriä Ranuantien risteyksestä Kemin suuntaan. Lahden pohjois- ja itäosassa tavataan kelluvaa kasvillisuutta. Souharinlahti on vesilintujen ja kahlaajien kerääntymäkohde keväisin. Suuria joutsenkerääntymiä tavataan alueella sekä kesällä että syksyllä. Erityisesti keväällä Valajaskosken juoksutusten aikaan ja matalan veden vallitessa kahlaajia esiintyy lahdella paljon. Lähellä sijaitsevien Niskanperän (920310) ja Paavalniemen (920309) kanssa Souharinlahti muodostaa linnustollisesti arvokkaan muutto- lintujen levähdys- ja ruokailualueen. Alueella on havaittu mm. seuraavia kerääntymiä

kahlaaja Kk 200

laulujoutsen Ks 156–200, KK 80–133

liro Kk 196–352

naurulokki Kk 450
tukkasotka Kk 140–150
törmäpääsky Kk 250

920336 Salla, Aapa-Tuohilampi (Kk, KK, Ks, P)
Lappi (7430700:581287)
30 ha

Aapa-Tuohilampi sijaitsee Tuohikylä–Kotala-tien länsipuolella Sallassa. Lampi on pienikokoinen ja rannoiltaan soistunut. Paikoitellen esiintyy rantaluhtia. Lammen pohjoisrannalla on tulistelupaikka ja lintutorni. Aapa-Tuohilammen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

isokoskelo 1–3
jouhisorsa 1
lapasorsa 1
mustalintu 3
pilkkasiipi 2
tukkasotka 1–3
uivelo 2

Aapa-Tuohilampi on myös vesilintujen ja kahlaajien kerääntymäalue. Myös pääskysten on havaittu käyttävän kohdetta ruo-

kailualueenaan; vuonna 2008 törmäpääskyjen, räystäspääskyjen ja haarapääskyjen yhteisparven koko oli yli 180 paria. Esimerkiksi seuraavia kerääntymiä ja muita parvia on tavattu kohteella

metsähanhi Kk 40–50
suokukko Kk 30
tukkasotka Kk 50–60, Ks 75
uivelo Ks 35–40
vesilinnut Ks 114

920335 Salla, Leusjärvi (Kk, KK)
Lappi (7378334:586629)
111 ha

Leusjärvi on pieni, rehevä järvi Hautajärven länsipuolella Sallassa. Järven eteläranta on asuttua maatalousaluetta. Järven koillisosassa on rantaan asti ulottuvaa ojikkoo. Leusjärvi on vesilintujen, kahlaajien ja lokkien kerääntymäalue. Ainakin seuraavia kerääntymiä ja muita parvia on tavattu alueella

kurki Ks 20
lapasotka Kk 20
laulujoutsen KK 56
naurulokki Kk 100

pikkulokki Kk 180
suokukko Kk 50
tervapääsky KK 500
tukkasotka Kk 100
vesilinnut Kk 270
vesipääsky Kk 23

920337 Salla, Levjärvi (Kk)
Lappi (7398732:595065)
90 ha

Levjärvi on pieni, soiden ympäröimä järvi Sallan itäosassa. Levjärvi on varsinkin keväällä merkittävä kerääntymisalue hanhille ja kurjille. Kohteella on havaittu mm. seuraavia kerääntymiä

kurki Kk 32
metsähanhi Kk 50–100

920455 Salla, Moukajärvi (P)
Lappi (7481585:598871)
22 ha

Sallan Moukajärvi on suorantainen, pieni järvi Kotala–Hieta-niemi-tien länsipuolella. Järven pohjoispäähän rajautuu noin 10 hehtaarin kokoinen vaikeakulkuinen, puuton suo. Moukajärven eteläosasta lähtee Alimmainen Moukajoki. Kohteella on tavattu pesivänä mm.

jouhisorsa 1
lapintiira 1
mustalintu 5
tukkasotka 5
vesipääsky 2

920338 Salla, Onkamojärvi (Kk, Ks)
Lappi (7407533:591996)
1 910 ha

Onkamojärvi on suuri, itärajan tuntumassa sijaitseva järvi Sallassa. Järven etelärannalla on Onkamon kylä peltoineen. Ympäröivät suot ovat ojittamattomia ja osa varsin potentiaalisia lintusoihoita. Onkamojärvellä tavataan keväisin ja syksyisin koskeloita sekä arktisia vesilintuja. Ainakin seuraavia kerääntymiä on tavattu alueella

isokoskelo Ks 500
mustalintu Kk 24–58

920163 Salla, Saittajärvi (P) (Lintuvesiohjelman kohde)
Lappi (7396707:596289)
68 ha

Saittajärvi on Sallan itäosassa sijaitseva pieni, rannoiltaan soistunut ja matala järvi. Pohjoisessa järvi rajoittuu Korteaapaan. Rantametsät ovat vanhoja kuusikoita ja sekametsiä,

myös hakkuita on tehty. 1970-luvun lopulla kohteella on pesinyt pilkkasiipiä. Saittajärven pesimälinnustoon kuuluvat nykyisin mm.

haapana 2
kuikka 1
lapintiira 4
mustakurkku-uikku 0–1
mustalintu 1
tukkasotka 2
uivelo 2–3

920339 Salla, Termusjärvi (Kk, KK, Ks, P)
Lappi (7419002:570208)
79 ha

Termusjärvi sijaitsee Sallan taajaman pohjoispuolella, noin kahdeksan kilometriä pohjoiseen. Kohde on yksi Itä-Lapin parhaista lintujärvistä ja sen lähistöllä on Termusaapa, joka tarjoaa habitaatteja suolinnustolle. Termusaavan osalta linnustotiedot ovat puutteliset, jotta sen linnustollista merkitystä voitaisiin arvioida. Temusjärvi on pieni, osin soiden ympäröimä järvi, jonka eteläpäässä on lintutorni. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

alli 2
härkälintu 1
jouhisorsa 1
lapasorsa 1–2
mustalintu 8
naurulokki 4
pilkkasiipi 2–16
tukkasotka 11
uivelo 6
vesipääsky 3

Termusjärvi on merkittävä kevät- ja syysaikainen vesilintujen kerääntymispaikka. Se on myös tärkeä sulkasatoalue kesällä. Arktisia sorsia voi alueella havaita läpi kesän, mm. pilkkasiipiä tavataan runsaasti. Termusjärvellä on havaittu seuraavia kerääntymiä

mustalintu Kk 25
pilkkasiipi KK 18–32
telkkä KK 150
tukkasotka Kk 50–110, KK 170
vesilinnut Kk 320, KK 235, Ks 400
vesipääsky Kk 39–120

920005 Savukoski, Kuoskunjärvi (KK, P)
(FINIBA, Lintuvesiohjelman kohde)
Lappi (7457982:556404)
77 ha

Kuoskun kylän eteläpuolella sijaitseva Kuoskunjärvi on Tenniöjoen alaosan vesistöalueeseen kuuluva järvi, jonka rannat

Jouhisorsa • *Anas acuta*

OLLI-PEKKA KARLIN

ovat luonnontilaiset. Lähiympäristössä on soita, mm. Kuoskunaapa ja Sappiojanjänkä. Myös hakkuualueita on kohteen lähistöllä. Kuoskunjärven rantoja reunustavat aapasoiden reunarämeet ja korvet. Rantavyöhykkeellä tavataan välillä liki kymmenen metrin levyisiä saraniittyjä. Allikoiden pohjassa ja ranta-alueilla tavataan paikoin runsaastikin upos- ja kelluslehtistä kasvillisuutta. Kuoskunjärvi kuuluu Itä-Lapin lintuvesien parhaimmistoon. Kohteen pesimälinnustossa esiintyvät mm.

haapana 1–5
jouhisorsa 1
lapasorsa 0-1
lapintiira 1
mustalintu 2
tukkasotka 17
uivelo 3
vesipääsky 3

Kuoskunjärvellä on merkitystä myös kesäaikaisena ruokailu- ja sulkasatoalueena. Alueelle kertyy kesällä myös sulkivia lintuja

tukkasotka *KK* 51

920453 Savukoski, Loitsana (P) <p>Lappi (7522880:596072) 9 ha</p>
 <p>Loitsana on Soklin tien päässä, tien pohjoispuolella sijaitseva pienkokoinen lampi. Loitsanan jonka pesimälinnustoon kuuluvat mm.</p>
<i>heinätavi</i> 1 <p><i>isokoskelo</i> 1 jänkäkurppa 1 <i>tukkasotka</i> 2 <i>uivelo</i> 7</p>

920452 **Savukoski, Soklin kaivoksen rikastamoallas (P)**

Lappi (7520551:593659)
11 ha

Soklin tien (9621) pohjoispuolella sijaitsee Soklin kaivoksen rikastamoallas. Kohteen läheisyydessä sijaitsee Vihellysaaapa, joka tarjoaa biotooppeja suolinnustolle. Rikastamoaltaan alueen pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

haapana 1
jouhisorsa 1
tukkasotka 5
uivelo 1
vesipääsky 1

920352 **Sodankylä, Ilmakkijärvi (Kk, Ks, P)**

Lappi (7510246:489418)
185 ha

Ilmakkijärvi on erämainen, pieni järvi suojeltujen Ilmakki- ja Takaltama-aavan välisellä alueella. Järven itärannan lintutornille menee pitkospuureitti nelostien levähdyspaikalta. Oletettavasti myös Ilmakkiaapa on arvokas suolintujen pesimäalue, mutta kohteelta ei ole saatavilla tuoreita kartoitustietoja. Ilmakkijärven pesimälinnustoon kuuluvat mm.

alli 1
haapana 1
jouhisorsa 3
lapasotka 3
lapintiira 1
mustalintu 2
tukkasotka 1
uivelo 1
vesipääsky 1

Ilmakkijärvellä tavataan vesilintuja, kahlaajia ja kurkia etenkin keväällä ja syksyllä. Järvellä on havaittu mm. seuraavia kerääntymiä ja muita parvia

jouhisorsa *Ks* 20
mustalintu *Ks* 20–30
räystäspääsky *Kk* 480
suokukko *Kk* 50
tukkasotka *Kk* 60
uivelo *Ks* 11–20
vesilinnut *Ks* 105–110
vesipääsky *Kk* 40–68

920348 Sodankylä, Iso Moskujärvi (Ks) <p>Lappi (7497183:498279) 253 ha</p>
 <p>Iso Moskujärvi sijaitsee Moskuvaaran kylän eteläpuolella. Kohteesta käytetään myös nimeä Kotijärvi. Iso Moskujärvestä on yhteys Pikku Moskujärveen eli Alajärveen ja hieman etäämmällä aukeaa Viiankiaavan (920229) laaja suoalue. Moskuvaaran kylän pellot ulottuvat järven rannoille saakka. Iso Moskujärvelle kerääntyy vesilintuja varsinkin syksyisin. Kohteella on havaittu mm. seuraavia kerääntymiä</p>

laulujoutsen *Ks* 215–290
mustalintu *Ks* 32
sinisorsa *Ks* 150–163
tavi *Ks* 18–120
telkkä *Ks* 30
uivelo *Ks* 55–65

920350 **Sodankylä, Kelujärvi ja Matalajärvi (KK, Ks)**

Lappi (7483117:503146)
901 ha

Kelujärvi–Matalajärven alue sijaitsee reilut 20 kilometriä Sodankylästä idän suuntaan. Tie ja silta jakavat kohteen kahteen osaan: pohjoiseen Kelujärveen (n. 570 ha) ja eteläiseen Matalajärveen (n. 330 ha). Kelujärven syvyys pääosin 4–10m ja Matalajärven vain 1–2 m. Järvien välisellä kankaalla on peltoja (noin 65 ha) ja asutusta. Etenkin Matalajärvi hyvä vesilintukohde. Järvien välisellä kankaalla on asutusta ja peltoja; enin osa järvien ranta-alueista ovat vailla asutusta. Kohteen pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

haapana 0–3
härkälintu **1**
lapasorsa **1**
lapintiira 0–43
mustakurkku-uikku **0–1**
mustalintu 0–2
naurulokki 0–30
pikkulokki 0–4
silkkuiikku **1**
tukkakoskelo 0–4
tukkasotka 6
uivelo 1–4
vesipääsky 1

Kohteella tavataan vesilintu-, tiira- ja pääskykerääntymiä varsinkin keskikesällä ja syksyllä. Alueella on havaittu mm. seuraavia kerääntymiä

haarapääsky *Ks* 63
isokoskelo *Ks* 180–700
kaakkuri *KK* 15
kalatiira *KK* 36
lapintiira *KK* 82
pääskyt *Ks* 263
räystäspääsky *Ks* 200
törmäpääsky *KK* 250

920353 **Sodankylä, Kulvakkojärvi (Kk, KK, P)**

Lappi (7457605:467068)
137 ha

Kulvakkojärvi sijaitsee Vuojärvi–Riipi-tien ja Puunuvaaran länsipuolella. Järven ympärillä on soita ja muutama rakennelma. Järven eteläpäästä lähtee Kulvakkojoki. Kulvakkojärveä voitaneen pitää koko Lapin parhaana pilkkasiipijärvenä. Kohteen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

alli 1
haapana 3
kuikka 2
lapintiira 3

mustalintu 4
pikkulokki 5
pilkkasiipi **28**
tukkasotka 4

Kulvakkojärvellä tavataan vesilintukerääntymiä kevään lisäksi myös kesäisin. Kulvakkojärvellä on havaittu ainakin seuraavat kerääntymät tai parvet

pilkkasiipi *Kk* 55, *KK* 35–81
vesilinnut *KK* 125–196

92004 Sodankylä, Lappalaisjärvi (P) <p>(FINIBA, Lintuvesiohjelman kohde) Lappi (7453084:468940) 71 ha</p>
--

Lappalaisjärvi sijaitsee Vuojärvi–Riipi-tien länsipuolella, Seipäjärven kohdalla. Kohteen lähistöllä sijaitsevat Lappalaisjärven aapa ja Riegama-aapa. Järvi on pieni, keskiravinteinen Raudanjoen sivuhaaran latvajärvi Sodankylän eteläosassa. Suojärven vedenpintaa on aikoinaan laskettu ja myöhemin nostettu. Paikallisten asukkaiden mukaan järvi oli aikoinaan hyvä lintuvesi, mutta vedenpinnan noston myötä linnusto on vähentynyt. Muutonaikainen ja sulkasadonaikainen merkitys on lähinnä paikallista. Kasvillisuus järvellä on melko niukkaa. Saraikkovyöhyke on keskimäärin muutaman metrin levyinen ja vedenpinnan noston seurauksena rannoilla on runsaasti pystyyn kuolleita koivuja. Lappalaisjärvellä pesivät mm.

kuikka 1
lapintiira 1–3
mustalintu 3–10
tukkasotka 1–5
uivelo 2
vesipääsky 1

920282 Sodankylä, Lintulampi (KK, Ks) <p>Lappi (7471116:457691) 59 ha</p>

Lintulampi sijaitsee Sodankylässä, Riipin kylän lähistöllä. Lammen luoteispuolella on vaikeakulkuisia, puuttomia soita. Lintuojan kautta kohteelta on yhteys läheiseen Riipijärveen. Lintulampea on ruopattu ja vedenpinnan korkeus vaihtelee säännöstelyn myötä. Lintulammella esiintyy suuria vesilintukerääntymiä muuton lisäksi myös kesällä. Kohde ei ole merkittävä pesimäalue. Alueella on laskettu mm. seuraavia yksilömääriä

haapana *KK* 18
tavi *KK* 39
tukkasotka *KK* 29
uivelo *Ks* 15–38
vesilinnut *KK* 141

920480 Sodankylä, Lokan Kuukkelinmaa (P)
Lappi (7531611:525912)
14 ha

Lokan Kuukkelimaa saaren rantatörmiltä on laskettu useana vuonna noin 400 törmäpääskyn koloa. Saaren kolonia onkin yksi Lapin suurimmista törmäpääsky-yhdyskunnista.

920354 Sodankylä, Satojärvi (Kk, Ks, P)
Lappi (7507316:500110)
153 ha

Petkulan, Kitisen ja Kevitsa-vaaran itäpuolen pieni erämainen järvi. Järven pohjois- ja eteläpäässä avosuota. Läheisen Kevitsan kaivoksen mahdollisia vaikutuksia järven linnustoon ei toistaiseksi tunneta. Satojärven pesimälinnustoon kuuluvat mm.

haapana 2
jouhisorsa 3
mustalintu 3
naurulokki 3
nuolihaukka 1
uivelo 1

Satojärvellä on havaittu mm. seuraavia kerääntymiä

lapintiira KK 50, Ks 50
telkkä KK 23
tukkasotka Kk 28, KK 37
vesilinnut Ks 111
vesipääsky Kk 20

920451 Sodankylä, Sattasjokisuu (P)
Lappi (7489411:483423)
97 ha

Sattasjokisuu sijaitsee E4-tien itäpuolella ja Sattasen kylän pohjoispuolella. Kohteen eteläpuolella on haja-asutusta. Joki-suun reunaosissa on paikoin kelluvaa kasvillisuutta. Sattasjokisuun ylittää voimalinja. Kitisen säännöstely vaikuttaa alueen linnustoon. Kohteella tavataan pesivinä mm.

haapana 4
lapasorsa 1
pikkulokki 2
tukkakoskelo 2
tukkasotka 2
uivelo 1

920283 Sodankylä, Seipäjärvi (P)
Lappi (7449285:466141)
101 ha

Seipäjärvi on pitkä ja kapea järvi Raudanjoen ja Riipintien länsipuolella. Järvi on varsin karu ja sen itä- ja lounaisrannalla on runsaasti kesämäkkejä ja peltoja. Kohteella pesivät mm.

haapana 2
isokoskelo 2
lapintiira 1–3
pikkulokki 0–3
tukkasotka 2

922008 Sodankylä, Soasjärvi (P)
(Lintuvesiohjelman kohde)
Lappi (7463879:435253)
204 ha

Soasjärvi on pääosin soiden ympäröimä. Järven rantametsät ovat koivuvaltaisia. Alueella on saraniittyjä ja vesialuetta reunustaa järvikortevyö. Soasjärven umpeenkasvu on kohtuullisen hidasta. Vanhat ladot kertovat järviltä niitetyn kortetta entisinä aikoina. Nykyisin Soasjärvellä kalastetaan aktiivisesti ja riistanhoitotoimena järvelle on perustettu vesilintujen ruokintalautta. Rantaviivasta on rakennettua vain noin yksi prosentti. Järvellä pesivät mm.

haapana 4
jouhisorsa 1
mustalintu 3
pikkusirkku 1
pilkksiipi 1
tukkasotka 4
uivelo 2

920349 Sodankylä, Sompiojärvi (Kk, KK, Ks, P)
Lappi (7553050:518781)
1 719 ha

Sompiojärvi sijaitsee Lokan tekoaltaan pohjoispuolella, noin 15 kilometriä Vuotsosta itään. Sompiojärven ja Lokan välissä on pohjapato, joka eristää Sompiojärven vain osittain tekojärvestä. Kohteen länsipuolella on Nalka-aavan soidensuoje-lualue. Sompiojärven pohjoisrannalla on lintutorni. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

haapana 2
isokoskelo 0–3
jouhisorsa 1
lapasorsa 1
lapasotka 1–2
lapintiira 2
naurulokki 0–1
pikkulokki 0–2
pilkksiipi 2

tukkakoskelo 1
tukkasotka 1–12
uivelo 2–3
vesipääsky 1

Sompiojärvi on myös merkittävä vesilintujen kerääntymäalue sekä muuttoaikoina että kesällä. Sompiojärvellä havaittuja kerääntymiä tai muita parvia ovat mm.

alli Ks 11
isokoskelo Ks 60–390
jouhisorsa KK 10
laulujoutsen KK 150
mustalintu Ks 48
tavi KK 20
telkkä KK 20, Ks 100
tukkasotka KK 50, Ks 50
uivelo Kk 16

920281 Sodankylä, Vaalajärvi (KK, P)
Lappi (7477224:464766)
361 ha

Vaalajärvi sijaitsee Sodankylä–Kittilä-tien varrella vajaat 20 kilometriä Sodankylästä lännen suuntaan. Järven eteläpäässä on asutusta ja peltoja, suot järven lähistöllä ovat pääosin ojitettuja. Rannoilla tavataan laajoja heinikoita. Vaalajärven pesimälinnustoon kuuluvat mm.

haapana 1
isokoskelo 1
lapasorsa 1
lapintiira 1–5
mustalintu 1
naurulokki 10–28
pikkulokki 0–78
tukkakoskelo 2
tukkasotka 1–6

Vaalajärvellä tavataan myös kesäisin monipuolisesti vesilintuja ja kahlaajia. Alueen muuttoaikaisesta arvosta ei ole tarpeeksi lintutietoja. Kohteella on havaittu mm. seuraavia kesäaikaisia kerääntymiä ja muita parvia

haapana KK 23–60
lapintiira/kalatiira KK 30
naurulokki KK 50–140
pikkulokki KK 120–160
suokukko KK 30
telkkä KK 25–37
tukkasotka KK 44–60
uivelo KK 10

920362 Utsjoki, Teppanansaari (Kk)
Lappi (7740966:469225)
51 ha

Teppanasaari on avara saari Tenojoessa Nuvvuksen ja Dalva-daksen välissä. Teppanansaari on vesilintujen ja hanhien kerääntymisalue erityisesti keväällä. Alueella havaittuja kerääntymiä ovat mm.

haapana Kk 26, KK 52
jouhisorsa Kk 10
metsähanhi Kk 54–100
tavi Kk 28–220
vesilinnut Kk 222, KK 126

920224 Ylitornio, Ahvenjärvi–Lehdonjärvi (P)
(Lintuvesiohjelman kohde)
Lappi (7363620:377977)
279 ha

Ahvenjärvi ja Lehdonjärvi ovat Tengeliöjoen vesistön sivuhaarojen latvajärviä. Ahvenjärven pinta-ala on 260 hehtaaria ja Lehdonjärven 20 hehtaaria. Järvet ovat matalia, pääosin rämeiden ja mäntymetsien ympäröimiä humuspitoisia vesistöjä. Ahvenjärven pintaa on aikoinaan laskettu ja järveä ympäröivät paikoin leveät pensaikko- ja saraniittyvyöhykkeet. Myös järvikortetta esiintyy runsaasti molemmilla järvillä. Ahvenjärven ja Lehdonjärven yhteinen linnusto on melko monipuolista. Lajistoon kuuluu sekä eteläisiä että pohjoisia lajeja. Kohteilla pesivät mm.

haapana 9
isokoskelo 2
jouhisorsa 4
kuikka 2–4
mustakurkku-uikku 1
mustalintu 2
tukkasotka 4–8
uivelo 1–3
vesipääsky 1

920413 Ylitornio, Haisujärvi (P)
Lappi (7388106:407011)
44 ha

Sinettä–Raanujärvi tien eteläpuolella ja Muotkavaaran koillispuolella sijaitseva Haisujärvi on pieni, matalavetinen ja soiden ympäröimä järvi. Haisujärveä reunustava avosuo on vaikeakulkuinen. Muut ympäristön suot ovat ojitettuja. Kohteen pesimälinnustossa tavataan ainakin

haapana 2
jouhisorsa 2
lapasorsa 1
mustakurkku-uikku 1
naurulokki 3

<i>pikkulokki</i> 3
<i>tukkasotka</i> 7
<i>uivelo</i> 1

920162 Ylitornio, Jänkkäjärvi–Lylyjärvi (P) (**Lintuvesiohjelman kohde**) **Lappi (7371616:391871)** **145 ha**

Jänkkäjärvi ja Lylyjärvi ovat kaksi soiden ympäröimää pientä vesistöäTengeliöjoen sivuhaaran latvoilla. Lylyjärven vesipinta-ala on noin 37 hehtaaria ja Jänkkjärven 11 hehtaaria. Kasvillisuudeltaan ne muistuttavat toisiaan. Molemmissa on laajahko saraniitty. Lylyjärveä ympäröi kauttaaltaan suo. Jänkkäjärvessä avovesialuetta on aliveden aikaan vain kapeassa uomassa. Järven pintaa on ilmeisesti joskus laskettu. Jänkkäjärvellä aiemmin pesinyt naurulokkikolonia on nyttemmin tuhoutunut. Molemmat järvet ovat umpeenkasvamassa. Niihin laskee useita metsäojia, joiden mukana järviin kulkeutuu kiintoainesta. Tulvavedet ovat puhkaisseet kohteille tehdyt ojankatkot. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

<i>haapana</i> 5
<i>jouhisorsa</i> 4
kuikka 2
<i>pikkulokki</i> 8
<i>tukkasotka</i> 8
<i>uivelo</i> 4

920223 Ylitornio, Kainuunkylän saaret (Ks,P) (**Lintuvesiohjelman kohde**) **Lappi (7347626:353286)** **1 053 ha**

Kainuunkylän saaret muodostavat Tornionjoen suuren suvan-toalueen Kainuunkylässä, tien E8/21 länsipuolella. Joki jakautuu useaksi haaraksi, joiden väliin jää kymmenkunta isoa saarta. Saaret ovat suurimmaksi osaksi tulvaniittyjä. Kauempana vesirajasta saaret muuttuvat pensaikkoisiksi. Kainuunkylän saaret ovat touko-kesäkuun tulvahuippujen aikaan veden peitossa lähesi kokonaan. Saarten pesimälinnusto on hyvin monipuolista. Alueella pesivät mm.

<i>haapana</i> 6
<i>isokoskelo</i> 1
<i>jouhisorsa</i> 2
keltavästätäkki 136
<i>lapasorsa</i> 4
<i>lapintiira</i> 1–5
<i>naurulokki</i> 3
ruokokerttunen 60
<i>ruskosuohaukka</i> 1
<i>tukkasotka</i> 4
<i>tukkakoskelo</i> 1
<i>vesipääsky</i> 1–5

Kainuunkylän alue on myös arvokas syksyinen vesilintujen levähdysalueena. Kohteella on tavattu ainakin seuraavia kerääntymiä

jouhisorsa Ks 13
lapasorsa Ks 13
tavi Ks 155
<i>vesilinnut</i> Ks 155

Kohde on myös maakunnallisesti tärkeä törmäpääskyjen pesimäalue, sillä kohteella on havaittu vuosittain satoja törmäpääskyjen pesäkoloja.

920320 Ylitornio, Kannalanlahti (KK, Ks) **Lappi (7347864:354845)** **1 ha**

Kannanlahti on pieni kosteikko- ja tulvapeltoalue Kainuunkylässä Tornionjokivarressa. Kannanlahti on joutsenille ja muille vesilinnuille arvokas syyskerääntymäkohde. Alueella tavataan myös kesäkerääntymiä. Kannanlahdessa linnustolle on tarjolla tulvapeltoja. Mm seuraavia kerääntymiä on laskettu alueella

haapana KK 108
<i>jouhisorsa</i> KK 57
kapustarinta Kk 67
kottarainen KK 35
<i>lapasorsa</i> KK 32
<i>laulujoutsen</i> Ks 180–241
sepelkyyhky Ks 180
suokukko Kk 45
<i>vesilinnut</i> Ks 145–230

920319 Ylitornio, Kauliranta (Ks) **Lappi (7374166:351539)** **80 ha**

Kauliranta on peltoalue Tornionjokivarren Rantakylässä Aava-saksan pohjoispuolella. Kohde on erityisesti laulujoutsenten, kurkien ja kottaraisten suosima syksyinen kerääntymäalue. Kaulirannalla on tavattu ainakin seuraavia kerääntymiä

<i>kottarainen</i> Ks 90–135
<i>kurki</i> Ks 186
lapinsirkku Kk 120
<i>laulujoutsen</i> Ks 130
<i>räkättirastas</i> Ks 200–500

920324 Ylitornio, Luonionkoski (T) **Lappi (7370187:368962)** **2 ha**

Luonionkoski sijaitsee Tengeliöjoessa Kantomaanpäässä. Luonionkoski on yksi Ylitornion koskikarakohteista. Esimerkiksi vuoden 2012 helmikuussa kohteella tavattiin 12 koskikaraa.

920009 Ylitornio, Meltosjärvet (Kk, KK, Ks, P) (FINIBA) **Lappi (7380313:395170)** **458 ha**

Meltosjärvet FINIBA -alueeseen kuuluvat Iso Meltosjärvi, Vähä Meltosjärvi ja Pitkäperä. Lisäksi laajempaan lintuvesiohjelman kohderajaukseen kuuluu hieman etelämpänä sijaitseva Pysäjärvi. Meltosjärven kylän molemmin puolin sijaitsevat järvet ovat matalia ja runsaskasvustoisia Miekojärveen laskevan joen läpivirtausjärviä. Järvien vedenpintaa on laskettu viime vuosisadalla. Meltosjärviä on kunnostettu umpeenkasvun johdosta. Iso Meltosjärven etelärannalla ja Pitkäperän pohjoisrannalla sijaitsee lintutorni. Meltosjärvien alue on yksi Lapin parhaista vesilintujen pesimäalueista. Kohteella pesivät muun muassa

<i>heinätavi</i> 1
<i>härkälintu</i> 1
<i>lapasorsa</i> 1–3
<i>mustakurkku-uikku</i> 1
<i>naurulokki</i> 2–6
<i>nokikana</i> 0–1
<i>nuolihaukka</i> 0–1
<i>pikkulokki</i> 2–15
<i>ruskosuohaukka</i> 1–2
<i>tukkasotka</i> 13
<i>uivelo</i> 1–2

Etenkin Iso-Meltosjärvi on merkittävä kerääntymäkohde vesilinnuille kevät- ja syysaikaan. Alueella tavataan myös kesäkerääntymiä. Esimerkiksi seuraavat kerääntymät on havaittu kohteella

haapana KK 241
<i>laulujoutsen</i> Kk 75–100, Ks 160–305
<i>pikkulokki</i> KK 80
sinisorsa Ks 217
tavi Kk 49, KK135
tukkasotka Kk 217
<i>vesilinnut</i> KK 175–261, Ks 270

920325 Ylitornio, Pessakoski (T) **Lappi (7377578:384148)** **13 ha**

Pessakoski on pitkä, läpi talven sulana pysyvä jokiosuus Tengeliöjoessa Pessalompolon eteläpuolella. Pessakoski on merkittävä koskikarojen talvehtimiskohde. Vuoden 2008 maaliskuussa kohteella laskettiin 11 koskikaraa ja vuoden 2010 lokakuussa niin ikään 11 yksilöä.

920156 Ylitornio, Portimojärvi (Kk, KK, Ks, P) (FINIBA) **Lappi (7364719:361883)** **630 ha**

Säännöstelty Portimojärvi on Tengeliöjoen järvimäinen laajentuma Ylitornion taajaman koillispuolella. Portimojärven rannalla on peltoalueita ja ympärillä enimmäkseen ojitettuja soita. Järven linnusto on monipuolinen ja runsas. Pesimälajistoon kuuluu useita eteläisiä lintulajeja, jotka Portimojärvellä esiintyvät levinneisyytensä pohjoisrajoilla. Portiomojärvi onkin yksi Lapin arvokkaimmista vesilintualueista. Kohteen pohjoisrannalla sijaitseva lintutorni on jo hieman rapistuneessa kunnossa. Kohteen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

<i>haapana</i> 3
<i>härkälintu</i> 1–14
<i>isokoskelo</i> 1
<i>jouhisorsa</i> 1
<i>lapasorsa</i> 0–3
<i>lapintiira</i> 2
<i>naurulokki</i> 17
<i>pikkulokki</i> 15
<i>silkkiuikku</i> 3
<i>tukkasotka</i> 6
<i>uivelo</i> 1

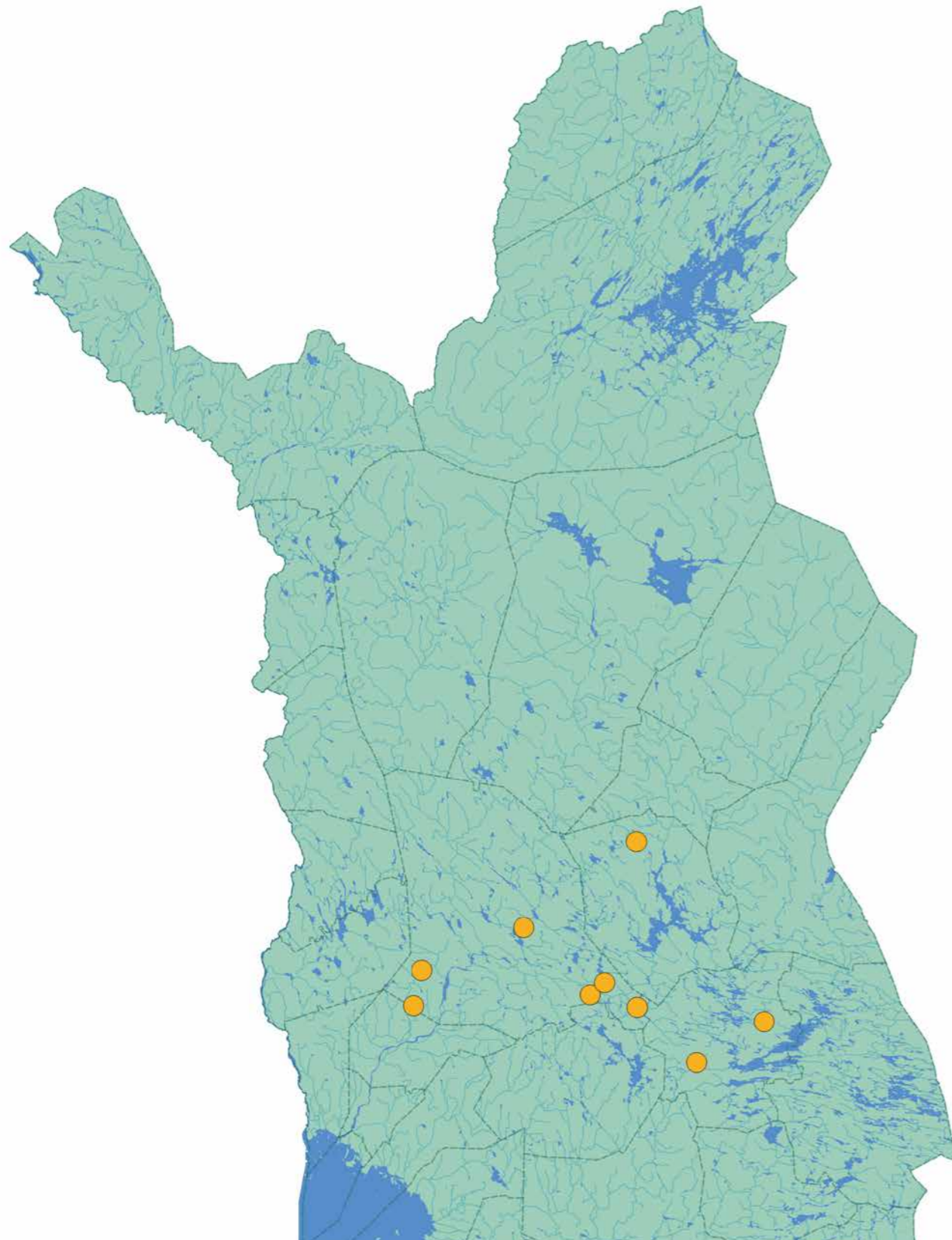
Portimojärvi on myös arvokas vesilintujen ja kahlaajien kerääntymisalue. Kohteella on havaittu mm. seuraavat kerääntymät

<i>isokoskelo</i> Ks 1 100–1 500
<i>laulujoutsen</i> Kk 140–220, Ks 158–288
<i>pikkulokki</i> Kk 260, KK 120–250
<i>pulmunen</i> Kk 120
<i>suokukko</i> Kk 50
<i>tukkasotka</i> Kk 104–170
<i>uivelo</i> Ks 30

920321 Ylitornio, Taroniemi (Kk) **Lappi (7363210:351896)** **31 ha**

Taronniemi on keväinen tulvapeltoalue Jaukkurinojan suun molemmin puolin Tornionjokivarressa. Kohde on arvokas kerääntymäkohde kevättulvan aikaan kahlaajille. Taronniemessä on havaittu seuraavia kerääntymiä

kottarainen KK 100
<i>liro</i> Kk 110
naurulokki Ks 200

Lapin linnustollisesti tärkeät metsäalueet

SISÄLTÄÄ MAANMITTAUSLAITOKSEN MAASTOTIETOKANNAN 06/2014 AINEISTOA

Kuukkeli • *Perisoreus infaustus*

OLLI-PEKKA KARLIN

4.3. Metsät

920183 Kemijärvi, Javarustunturi (P)
Lappi (7421896:509024)
1407 ha

Javarustunturi sijaitsee Pyhätunturin ja Javarusjoen eteläpuolella talousmetsäalueiden ympäröimänä. Kohteen eteläpuolella sijaitsee Tunturiaapa ja länsipuolella Virsutunturi. Etenkin kohteen etelä- ja pohjoisrinteellä on jyrkkärinteisiä vanhoja kuusikoita. Kohteen ohjoisrinteellä on paikoin laajoja avohakkuita. Alueella pesivään metsälinnustoon kuuluvat mm.

kirjosiipikäpylintu 39–59
kuukkeli 6–10
lapintiainen 1
metso 1–5
palokärki 1–5
pikkusieppo 1
pohjantikka 1–5
sinipyrstö 3
varpuspöllö 1–5

920100 Posio, Korouoma (P) (Natura 2000 -alue)
Lappi (7328234:534514)
439 ha

Korouoma sijaitsee Autti–Posio-tien (81) eteläpuolella Korouoman rotkolaaksossa. Alue on osa Korouoma–Jäniskaira–Soppanan-FINIBA-alueita. Korouoma on paikoitellen kavillisuudeltaan erittäin rehevää ja alueen länsi- ja eteläosa ovatkin lehtojensuojelualuetta. Korouoma on tärkeä osa Lapin luonnonmetsien, lehtojen ja kalliolajien suojelualueverkostoa. Alueella on kalliojyrkänkeitä, joilla pesii mm. räystäspääskyjä. Kohteella pesii useita vanhojen metsien indikaattorilajeja ja eteläisesti levinneitä vaateliata lintulajeja. Korouoman pesimälajistoon kuuluvat mm.

idänuunilintu 1
koskikara 1
kuukkeli 1
metso 1
palokärki 1

peukaloinen 3
pikkusieppo 1
pohjantikka 1
puukiipijä 1
sirittäjä 1
tuulihaukka 1
töyhtötiainen 1
varpuspöllö 1

920478 Posio, Lavavaara (P)
Lappi (7345541:564326)
876 ha

Lavavaara on Riisitunturin kansallispuiston länsiosassa sijaitseva vanhan metsän alue. Kohteen eteläosa on nimeltään Lavavaara ja pohjoisosa Iso Jaksamovaara. Alueella pesivät mm.

metso 2
peukaloinen 2
pikkusieppo 1
pohjantikka 2
puukiipijä 1
sinipyrstö 2
taviokuurna 1

920216 Rovaniemi, Auttiköngäs (P)
Lappi (7351625:509324)
361 ha

Auttiköngäs on Autti-Posio-tien eteläpuolella sijaitseva rehevä rotkolaakso, jonka pohjalla virtaa Auttijoki. Kanjonin molemmilla puolilla on säästetty luonnontilaista vanhaa havumetsää. Alueella on runsaasti virkistyskäyttöä palvelevia rakenteita, mm. luontopolku ja tulipaikkoja. Auttiköngään pesimälajistoon kuuluvat mm.

idänuunilintu 1
koskikara 1
kuukkelit 11-50
lapintiaiset 11-50
metso 6-10
peukaloinen 1-3
pohjantikka 1-5
puukiipijä 1
sirittäjä 1
varpuspöllö 1-5
virtavästäräkki 1

Pohjantikka • *Picoides tridactylus* OLLI-PEKKA KARLIN

920312 Rovaniemi, Hyypiökivalo-Namallikkokivalo (P)
Lappi (7356937:489373)
2900 ha

Hyypiökivalo-Namallikkokivalo on Vanttauskoski-Autti-tien (81) eteläpuolella, noin 60 kilometriä Rovaniemeltä itään sijaitseva entisen Metsäntutkimuslaitoksen koealue. Kohteen ympäri kulkee puomilla kelirikkoaikaan suljettu tie. Alueella on laavuja, tulipaikkoja ja luonto/metsäpolkuja. Alueen metsät ovat osin vanhoja, kuusivaltaisia vaarojen lakimetsiä. Alueella on myös lampia ja niitä ympäröiviä nevoja. Hyypiökivalo-Nammallikkokivalon alueella tavataan arvokasta vanhojen metsien lintulajistoa, pesimälinnustoon kuuluvat mm.

metso 1
peukaloinen 1-4
pohjantikka 1
puukiipijä 1-2
sinipyrstö 1
sirittäjä 1

920311 Rovaniemi, Kaihuanvaara (P)
Lappi (7362080:495483)
1 600 ha

Kaihuanvaara on Vanttaus-Kemijärvi tien (9447) pohjoispuolella sijaitseva, Kivalojen vaarajakson pohjoisin alue. Vaara-alueen pohjoinen huippu on Hopianulkki ja eteläinen Tynnyrinulkki. Juhannuskalliolla on näköalatorni. Kohteen länsipuolella on Iso-Kaihuajärvi. Alueella kulkee retkeilyreitit ja siellä sijaitsee mm. retkeilijöille avoin Castrenin kämpä. Kaihuanvaaran maasto on paikoitellen rehevää ja alueella esiintyy iäkkäitä metsiä, kuten kuusikkolehtoja, karumpia kalliomänniköitä ja koivulehtoja. Kohteen ympäri kulkee hyväkuntoinen hiekkatie. Etenkin vaaralta alaspäin valuvien purojen varret ovat linnustoltaan arvokkaita. Kohteella pesii mm.

kirjosiipikäpylintu 1
kuukkelit 1
metso 1
palokärki 1
peukaloinen 2-3
pohjantikka 1
puukiipijä 1
sirittäjä 1
taviokuurna 1

920211 Rovaniemi, Louevaara (P)
Lappi (7367304:417929)
1 896 ha

Rovaniemen eteläosissa sijaitsevan Louevaaran alarinteillä kasvaa yli 150-vuotiaasta kuusivaltaista metsää, joissa on runsaasti haapaa. Varan laet ovat männiköitä. Louevaaran alueella on useita reheviä alueita, jopa lehtoja. Arvokkaan pesimälinnuston lisäksi Louevaara on merkittävä alue monille myös uhanalaisille putkilokasveille sekä kääville. Alueella pesivät mm.

kirjosiipikäpylintu 2
kuukkelit 1-5
metso 1
palokärki 1-5
peukaloinen 1
pikkusieppo 1
pohjansirkku 1-2
pohjantikka 1-5
puukiipijä 1-2
sinipyrstö 1-2
varpuspöllö 1

910045 Rovaniemi, Pisavaara (P) (Luonnonpuisto)
Lappi (7352324:414462)
4 889 ha

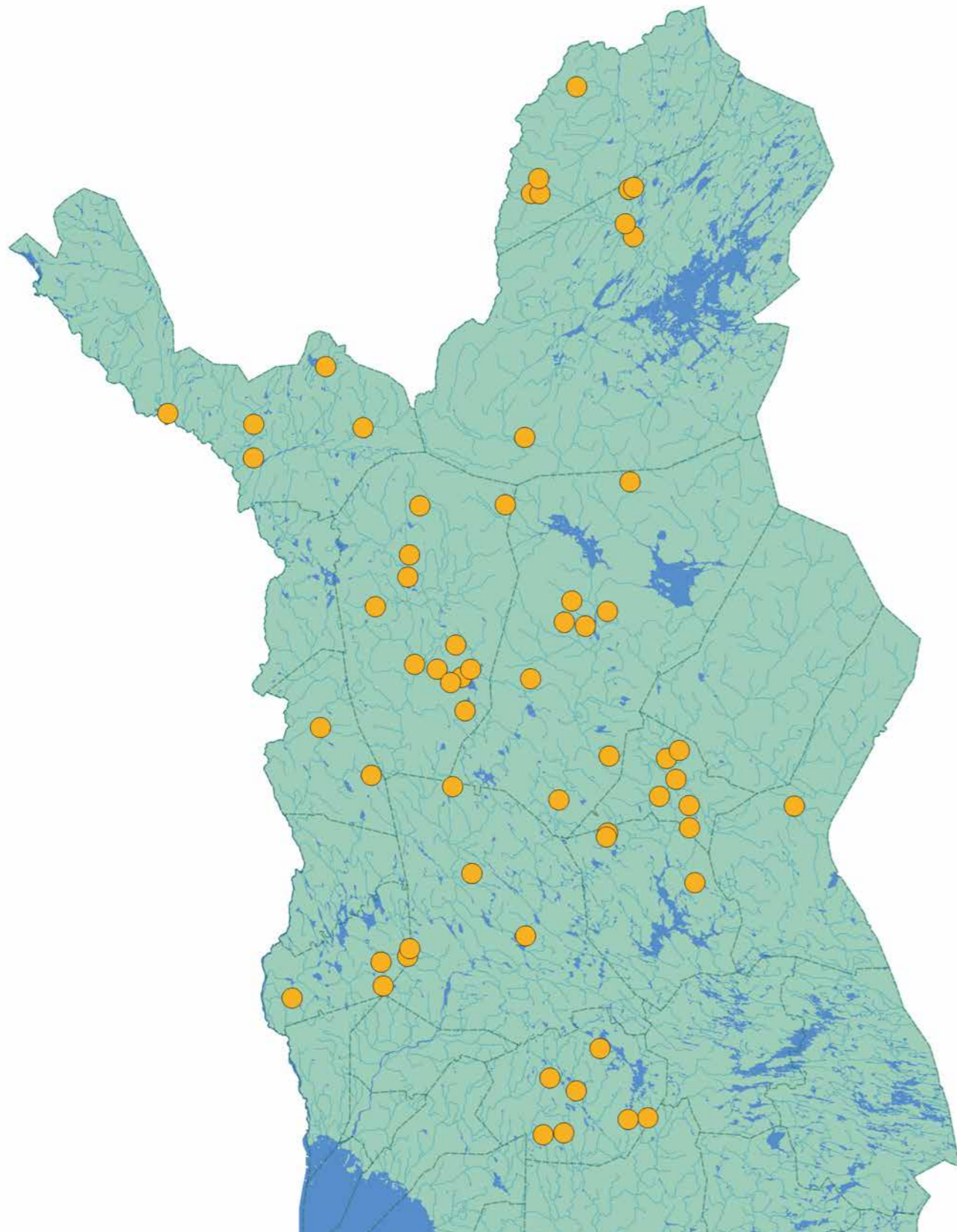
Pisavaara on Rovaniemen ja Tervolan alueella sijaitseva luonnonpuisto. Alueella liikkumiseen vaaditaan lupa. Pääosin se on komeiden vanhojen metsien peittämää aluetta jossa on pieniä lampia ja puroja. Metsäpinta-alasta yli puolet on kuivia kankaita. Alueella on kuusi yli 200 metrin korkuista lakea, joita reunustavat laajat rakkakivikot. Pisavaaralla kasvaa monia uhanalaisia kääpälajeja. Luonnontilaa rikkovat vain vartijan asunto pihapiireineen ja pieni, vuosikymmeniä sitten avonaiseksi hakattu alue. Kohteella pesivät mm. seuraavat lajit

idänuunilintu 1
metso 1
peukaloinen 6
pohjantikka 1-3
puukiipijä 5
sinipyrstö 2

920317 Rovaniemi, Vaattunkiköngäs (P)
Lappi (7385512:461183)
77 ha

Vaattunkiköngäs on hyvin varusteltu Napapiirin retkeilyalueen osa 4-tien itäpuolella, noin 20 kilometriä Rovaniemeltä pohjoiseen. Kohteella on lukuisia tulipaikkoja, luontopolku ja runsaasti retkeilyreitit. Alueella ovat mm. 13 hehtaarin kokoinen Könkäsaari, kolmen hehtaarin kokoinen rehevä Kielosaari ja Jaarankankaiden karumpi metsäalue Raudanjoen ja Vianaavan välissä. Alueen eteläpuolella sijaitsee linnustollisesti kohtalaisen arvokas Vianaavan (920464) lintusuo, jossa on lintutorni. Vaattunkiköngään alueella pesivät mm.

idänuunilintu 1
kuukkelit 1
lapintiaiset 1
metso 3
peukaloinen 1
pikkusieppo 1
pohjantikka 1-2
puukiipijä 1-2
sirittäjä 1
varpuspöllö 1

Lapin linnustollisesti tärkeät suoalueet

SISÄLTÄÄ MAANMITTAUSLAITOKSEN MAASTOTIETOKANNAN 06/2014 AINEISTOA

Kurki • *Grus grus*

OLLI-PEKKA KARLIN

4.4. Suot

920376 Enontekiö, Hietajänkkä (Kk, P)
Lappi (7604501:310227)
612 ha

Hietajänkkä on melko suuri palsasuo Kilpisjärventien ja Muoniojoen varrella. Tien eteläpuolista aluetta kutsutaan Markkinajängäksi. Alue on pinta-alaltaan laajan Lätäseno-Hietajoen soidensuojelualan eteläisin osa. Hietajänkkä on edustava Tunturi-Lapin suo, jonka keskiosassa tavataan ko-meita palsoja. Alue on merkittävä metsähanhien kevätmuuton aikainen kerääntymisalue. Kohteella sijaitsee lintutorni Muoniojoen Mannakosken rannalla. Alueen pesimälintulajistoon kuuluvat mm.

jouhisorsa 1
jänkäsirriäinen 9
keltavästäräkki 53
kurki 1
lapinsirkku 11

liro 27
niittykirvinen 74
pensastasku 2
suokukko 2
vesipääsky 1

Hietajänkkällä tavataan keväisin merkittäviä määriä metsähanhia

metsähanhi Kk 21–70

920172 Enontekiö, Jietanasvuoma (P)
(Soidensuojelualue)
Lappi (7372816:400267)
1 509 ha

Jietanasvuoman soidensuojelualue sijaitsee Kilpisjärventien pohjoispuolella, Kaaresuvannon kylän eteläpuolella. Alueen läpi virtaa Lavijoki. Pääosa alueesta on aapasuota, mutta kohteella on myös palsoja. Alue on merkittävä suolintujen pesimäalue ja linnustoon kuuluvat ainakin

Punakuiri • *Limosa lapponica*
Kapustarinta • *Pluvialis apricaria*

OLLI-PEKKA KARLIN

jouhisorsa 2
jänkäkurppa 5
jänkäsirriäinen 6
kapustarinta 1
keltavästäräkki 48
kurki 1
liro 46
mustaviklo 1
niittykirvinen 41
pikkukuovi 4
riekko 1
suokukko 7
tavi 2
vesipääsky 2

920409 Enontekiö, Kuontasvuoma (P)
Lappi (7599946:346509)
450 ha

Kuontasvuoma sijaitsee Leppäjärven tien länsipuolella, muodostaen laajan, osin puustoisien suokokonaisuuden. Alueen reunaosat ovat märkää, heinikkoista aapaa. Keskiosassa on varsin paljon jänteitä ja myös koivua kasvavia pikku saarekkeitä. Kuontasvuoman eteläosassa on muutamia pieniä lampia ja pajukkoinen purovuoma. Alue on merkittävä suolintujen pesimäalue ja sen lajistoon kuuluvat mm.

jänkäkurppa 6
jänkäsirriäinen 5
kapustarinta 1
keltavästäräkki 30
kurki 1
liro 38
mustaviklo 5
niittykirvinen 12
riekko 2

suokukko 19
valkoviklo 1
vesipääsky 1

920044 Enontekiö, Pöyrisvuoman soidensuojelualue (P)
(IBA, Soidensuojelualue)
Lappi (7624315:376876)
4 312 ha

Pöyrisvuoman soidensuojelualueeseen kuuluvat Proksinvuoma, Oivuksenvuoma ja Pöyrisvuoma. Alue sijaitsee Enontekiö-Kautaokeinin tien itäpuolella, noin 12 kilometriä Näkkälän kylästä koillseen. Kohde on erämainen ja pinta-alaltaan laaja, pienten mineraalimaasaarekoiden ja monilukuisten lampien ja järvien pilkkoma palsasuoalue Pöyrisjärven itäpuolella. Alueen halki kulkee Pöyrisjoki. Pöyrisvuoman soidensuojelualue on yksi linnustollisesti arvokkaimmista suoalueista Euroopassa. Pesimälajistoon kuuluvat mm.

haapana 3
jänkäkurppa 14
jänkäsirriäinen 121
kaakkuri 1
kapustarinta 50
keltavästäräkki 919
kurki 2
lapinsirri 7–79
laulujoutsen 1–2
liro 843
mustalintu 1
mustaviklo 30
niittykirvinen 753
pensastasku 5
pikkukuovi 2
riekko 105
ruokokerttunen 21
sinisuohaukka 1
suokukko 170
suopöllö 25
suosirri 48–150
sääksi 1
tavi 5
tukkasotka 17
tunturikihu 0–18
vesipääsky 215

920240 Enontekiö, Saaravuoman–Kuoskisenvuoman soidensuojelualue (P) (Soidensuojelualue)
Lappi (7598525:392670)
16 479 ha

Saaravuoman–Kuoskisenvuoman soidensuojelualue sijaitsee Jeesiöjärven eteläpuolella, Vuontijärvi–Nunnanen-tien pohjoispuolella. Kohteen keskellä kulkee Kälkäjäoja. Reilun 73

hehtaarin kokoinen Nunarajärvi sijoittuu alueelle. Suokokonaisuuden pesimälinnusto koostuu mm. seuraavista lajeista

jänkäkurppa 6
jänkäsirriäinen 6
kapustarinta 6
keltavästäräkki 52
kurki 5
liro 39
mustalintu 1
mustaviklo 1
niittykirvinen 54
pikkukuovi 1
pikkusirkku 1
pilkkasiipi 2
riekko 2
ruokokerttunen 1
suokukko 1
tavi 5
telkkä 2
tukkasotka 4
vesipääsky 2

920173 Enontekiö, Sotkavuoma (P)
Lappi (7585730:346389)
2 626 ha

Sotkavuoma sijaitsee Palojoensuu–Hetta-tien pohjoispuolella. Alueeseen rajoittuu erinomainen, Sotkajärven (920241) lintuvesi. Kohteen vallitseva suotyyppi on rimpineva. Rimmät ovat laajoja aapasara-ruostevillarimpiä sekä pullosara-aapavillarimpiä. Jänteillä tavataan matalia, palsamaisia kohoumia. Sotkavuoma muodostaa yhdessä läheisen Sotkajärven kanssa linnustollisesti erittäin arvokkaan kokonaisuuden. Pesimälinnustoon kuuluvat mm.

jänkäkurppa 2
jänkäsirriäinen 7
kapustarinta 3
keltavästäräkki 31
laulujoutsen 1
liro 24
niittykirvinen 28
ruokokerttunen 1
suokukko 15
suopöllö 1
telkkä 2
vesipääsky 3

920448 Inari, Hevosjäntä (P)
Lappi (7699216:505002)
420 ha

Hevosjäntä sijaitsee Kaamanen–Kevo-tien länsipuolella. Kohde muodostaa yhdessä Perumämmärinjängän (Pieran Marin

jängän, 920019) kanssa laajemman soidensuojeluohjelman kohteen. Hevosjäntä on laaja-alainen suoalue, jonka sisällä on puolenkymmentä isompaa järveä ja lukuisia pienikokoisia lampareita. Suurimpien järvien pinta-ala on 10–20 hehtaaria. Pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

jouhisorsa 6
jänkäkurppa 3
jänkäsirriäinen 1
kapustarinta 7
keltavästäräkki 12
lapinsirkku 9
liro 12
mustalintu 2
mustaviklo 5
niittykirvinen 28
telkkä 1
pikkukuovi 1
pilkkasiipi 2
riekko 1
suokukko 1
tavi 10
tukkasotka 3
vesipääsky 8

920359 Inari, Nauramajäntä (Kk, Ks)
Lappi (7594382:460949)
562 ha

Nauramajäntä on pieni, Kittiläntien eteläpuolella sijaitseva suon ja järvien yhdistelmä. Jäntä on etenkin kahlaajien ja vesilintujen suosima kerääntymisalue kevät- ja syysmuuton aikaan. Varsinkin Harjuntausjärvellä tavataan ajoittain suuriakin vesilintukerääntymiä.

suokukko Kk 80
vesilinnut Ks 152–206
vesipääsky Kk 30

920019 Inari, Pieran Marin jäntä (P)
Lappi (7700084:506924)
2 635 ha

Pieran Marin jäntä muodostaa yhdessä Hevosjäntän (920448) kanssa laajemman soidensuojeluohjelman kohteen. Alue sijaitsee Kaamasentien länsipuolella. Kohteesta käytetään myös nimitystä Perumämmärinjäntä. Pieran Marin jäntä on hyvin kehittynyt palsasuo. Alueella on useita järviä sekä kymmeniä pieniä lampia. Pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

alli 1–5
haapana 2
jouhisorsa 5
jänkäkurppa 5
jänkäsirriäinen 3
kapustarinta 14

keltavästäräkki 29
kurki 1
lapinsirkku 10–40
liro 24
mustalintu 2
mustaviklo 13
niittykirvinen 54
pikkukuovi 2
pilkkasiipi 5–10
riekko 1
suokukko 2
tavi 13
telkkä 1
tukkasotka 5
tunturikihu 0–10
vesipääsky 15

920402 Inari, Pierkivaaranjätkä (P)
Lappi (7679234:506828)
500 ha

Pierkinvaaranjätkä sijaitsee Kaamasentien länsipuolella, Kaamasen ja Syväjärven kylien puolivälissä. Pierkivaaranjätkä on osa laajempaa Hanhijätkä–Pierkivaaranjätkän (920178) ja Saarijärvenjätkän (920440) muodostamaa suokokonaisuutta ja soidensuojelualuetta. Alueella on kolme 11–69 hehtaarin kokoista suurempaa järveä. Suo on helppokulkuinen. Pierkivaaran kartoitusalueella esiintyy vahvoja, korkeita jänteitä, joiden välissä on osin mutaistakin ruoppaa. Pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

jätkäkurppa 2
jätkäsirriäinen 4
kapustarinta 3
keltavästäräkki 7
kurki 2
lapinsirkku 4
liro 7
mustalintu 1
mustaviklo 4
niittykirvinen 16
pikkukuovi 1
suokukko 3
telkkä 3

920440 Inari, Saarijärvenjätkä (P)
Lappi (7684679:503413)
723 ha

Saarijärvenjätkä sijaitsee Syysjärven länsipuolella. Kohde on osa suurempaa soidensuojelualuetta, jolla paikoitellen esiintyy isojakin pälsoja. Jänteet ovat Ylä-Lapin tapaan helppokulkuisia. Tunturikoivikko reunustaa aluetta; yksittäisiä mäntyjä esiintyy siellä täällä. Pesimälintulajistoon kuuluvat ainakin

jätkäkurppa 8
jätkäsirriäinen 8
kapustarinta 1
keltavästäräkki 13
lapinsirkku 12
laulujoutsen 1
liro 24
mustaviklo 3
niittykirvinen 12
pikkukuovi 1
pilkkasiipi 4
ruokokerttunen 1
suokukko 5
tavi 3
tukkasotka 4

920154 Kemijärvi, Haikara-aapa–Vitsikko-aapa (P)
(FINIBA, Soidensuojelualue)
Lappi (7427394:495929)
2 229 ha

Javaruksentien itäpuolella sijaitseva Haikara-aapa–Vitsikko-aapa on monipuolinen, varsin laaja suokokonaisuus, joka on osin myös soidensuojelualuetta. Metsäsaarekkeiden kirjoma, erityyppisten soiden kokonaisuus sijaitsee Kemijärven ja Pelkosenniemen rajaseudulla. Pohjoisosan suot ovat karumpia, rahkaisia ja lyhytkortisia. Katosojan varsi on rehevä ja lahopuiden ansiosta siellä tavataan paljon kolopesijöitä. Rehevämmällä Vitsikko-aavalla, etenkin sen länsilaidalla, tavataan runsaasti kahlaajia. Vitsikko-aavan kaakkoiskulmalla on tehty ojituksia, joiden vaikutus on ollut vähäinen. Metsäsaarekkeet ja korvet ovat suurelta osin luonnontilaisia ja niillä tavataan pesivänä mm. pohjantikkoja ja varpuspöllöjä. Korte-aapa (920431) sijaitsee Haikara-aavan ja Vitsikko-aavan välissä. Haikara-aavan ja Vitsikko-aavan pesimälintulajistoon kuuluvat mm.

ampuhaukka 1–5
isolepinkäinen 1
jätkäkurppa 1
kapustarinta 1–5
keltavästäräkki 8
liro 11–50
niittykirvinen 9
palokärki 1–5

pikkukuovi 1
pohjantikka 1–5
riekko 1
suokukko 1–50
varpuspöllö 1–5

920431 Kemijärvi, Korte-aapa (P)
Lappi (7425730:495428)
229 ha

Korte-aapa sijaitsee Vitsikko-aavan–Haikara-aavan soidensuojelualueella, Haikara-aavan ja Vitsikko-aavan (920154) välisellä alueella. Alue on erittäin märkä ja siellä liikkuminen on hankalaa. Korte-aavan pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

jouhisorsa 1
jätkäkurppa 3
jätkäsirriäinen 2
keltavästäräkki 16
kurki 2
laulujoutsen 1
liro 23
niittykirvinen 9

920155 Kemijärvi, Tynnyriaapa (P) (FINIBA)
Lappi (7406403:532814)
724 ha

Tynnyriaapa on pinta-alaltaan melko pieni, kolmesta osasta muodostuva suoalue Kemijärven kaupungin pohjoispuolella. Alueella tavataan karuja, rimpisiä avosualueita, ojituksen johdosta kuivuneita alueita sekä laajempi, mäntysaarekkeinen avosualue. Etenkin Viitajärvellä ja Tynnyrilammilla tavataan vesilintuja ja kahlaajia Tynnyriaavan eteläosassa pesii myös mm. harmaalokkikolonia. Tynnyriaavan pesimälinnustoon kuuluvat mm.

harmaalokki 9
jätkäkurppa 1
jätkäsirriäinen 1
keltavästäräkki 15
kurki 2
laulujoutsen 2
liro 10
niittykirvinen 8
pensastasku 2
pikkukuovi 1

Joutsen • *Cygnus cygnus*

Metsähanhi • *Anser fabalis*

Kurki • *Grus grus*

OLLI-PEKKA KARLIN

<i>pikkusirkku 1</i>
<i>pohjansirkku 1</i>
<i>riekko 1</i>
<i>tavi 2</i>
<i>teeri 1</i>
<i>tukkasotka 2</i>
<i>valkoviklo 1</i>
<i>vesipääsky 1</i>

920187 Kittilä, Ahvenvuoma (P)
Lappi (7498665:414462)
2 324 ha

Ahvenvuoma on osa laajempaa soidensuojelualuetta, johon kuuluu myös Repsuvuoma. Ahvenvuoma on laaja aapasuo, jonka keskiosassa esiintyy ravinteikasta nevaa ja itäosas-sa puustoista rämettä. Myös keidassuota ja lampia tavataan alueella. Pesimälinnustoon kuuluvat mm.

<i>jänkäsirriäinen 11</i>
<i>kapustarinta 6–10</i>
<i>kurki 1–5</i>
<i>liro 11–50</i>
<i>sinisuohaukka 1–5</i>
<i>suokukko 11</i>
<i>suopöllö 1–5</i>
<i>vesipääsky 1–5</i>

920446 Kittilä, Iso Näätävuoma (P) (FINIBA)
Lappi (7479050:435744)
670 ha

Kittilän kaakkoispuolella sijaitseva Iso Näätävuoma on melko laaja suoalue, joka kuuluu sekä Näätävuoma-Sotkavuoman soidensuojelualueeseen että Kittiän kaakkoisosan suot (920142) FINIBA-alueeseen. Kohteella ei ole lampia ja suopinta-alasta noin puolet on vaikeakulkuista suota. Iso Näätävuoman pesimälinnustoon kuuluvat mm.

<i>jänkäkurppa 2</i>
<i>jänkäsirriäinen 3</i>
<i>kurki 2</i>
<i>liro 22</i>
<i>niittykirvinen 17</i>
<i>suokukko 1</i>
<i>suosirri 1</i>

920388 Kittilä, Koskamanvuoma (P)
Lappi (7493189:434311)
590 ha

Koskamanvuoma sijaitsee Ala-Kittilä–Vaalajärvi-tien eteläpuolella. Kelontekemä-järven luoteisnurkassa. Alue on laajahko, vahvajänteinen aapa, joka jakaantuu useampaan haarakkeeseen. Suon eteläosassa on noin 30 hehtaarin kokoinen Koska-

majärvi, jonka ympärillä on melko laaja rämealue. Koskamanvuoman pesimälinnustoon kuuluvat mm.

<i>jänkäkurppa 1</i>
<i>jänkäsirriäinen 13</i>
<i>kapustarinta 1</i>
<i>keltavästäräkki 8</i>
<i>kurki 4</i>
<i>liro 16</i>
<i>niittykirvinen 18</i>
<i>tavi 2</i>

920189 Kittilä, Kuortano–Saivinvuoma–Launijärvi (P) (Soidensuojelualue)
Lappi (7544747:412262)
9 897 ha

Kuortano–Saivinvuoma–Launijärven alue on laaja soidensuojelukokonaisuus Ounasjoen eteläpuolella. Alueella esiintyy laajoja aapasoita. Jokivarsilla tavataan eri tyyppisiä korpia. Kuortano–Saivinvuoma–Launijärven pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

<i>ampuhaukka 1–5</i>
<i>jänkäsirriäinen 11</i>
<i>kapustarinta 6–10</i>
<i>kurki 1–5</i>
<i>laulujoutsen 1–5</i>
<i>liro 1–5</i>
<i>pohjantikka 6–10</i>
<i>sinisuohaukka 1–5</i>
<i>suokukko 11</i>
<i>suopöllö 1–5</i>
<i>vesipääsky 1–5</i>

920190 Kittilä, Leppävuoma–Murtovuoma–Saatororanvuoma (P) (Soidensuojelualue)
Lappi (7522856:397868)
2 165 ha

Leppävuoma–Murtovuoma–Saattoporanvuoman soidensuojealue sijaitsee Sirkan kylän eteläpuolella. Suoalueella ei ole lampia tai järviä. Alueella tavataan mm. luhtia ja lettoja; kasvillisuus on paikoitellen rehevää. Pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

<i>ampuhaukka 1–5</i>
<i>kapustarinta 1–5</i>
<i>kurki 1–5</i>
<i>liro 51</i>
<i>pohjantikka 1–5</i>
<i>sinisuohaukka 1–5</i>
<i>suokukko 11</i>
<i>suopöllö 1–5</i>
<i>sääksi 1–5</i>
<i>vesipääsky 1–5</i>

920062 Kittilä, Mustaoja–Nunaravuoma (P) (Soidensuojelualue)
Lappi (7506862:431854)
1 044 ha

Mustaoja–Nunaravuoman soidensuojelualue sijoittuu Ala-Kittiläntien itäpuolelle ja Jeesiöjärven eteläpuolelle. Alueella sijaitsee Nunarajärvi. Kohteen pesimälajistoon kuuluvat mm.

<i>jouhisorsa 1</i>
<i>jänkäsirriäinen 1–4</i>
<i>keltavästäräkki 14–56</i>
<i>kurki 1</i>
<i>liro 1–20</i>
<i>mustaviklo 1</i>
<i>niittykirvinen 19–76</i>
<i>pikkusirkku 2</i>
<i>riekko 1</i>
<i>sääksi 1</i>
<i>suokukko 1</i>
<i>suopöllö 1</i>
<i>tavi 1</i>
<i>telkkä 2–3</i>
<i>tukkasotka 3</i>
<i>uivelo 3</i>

920169 Kittilä, Naatsukka-aapa (P)
Lappi (7565938:452746)
10 790 ha

Naatsukka-aapa sijatisee Kittilä–Ivalo-tien itäpuolella ja Pokan kylän koillispuolella. Naatsukka-aapa on edustava suoalue, jossa esiintyy niin aapasoita kuin myös muita suoyhdistelmätyyppejä. Alueella on luonnontilaisia lampia ja pieniä puroja. Naatsukka-aavan pesimälinnustoon kuuluvat mm.

<i>jouhisorsa 2</i>
<i>jänkäkurppa 5</i>
<i>jänkäsirriäinen 17</i>
<i>kapustarinta 2</i>
<i>keltavästäräkki 25</i>
<i>kuikka 1</i>
<i>kurki 1</i>
<i>liro 34</i>
<i>mustaviklo 4</i>
<i>niittykirvinen 33</i>
<i>pikkusirkku 1</i>
<i>suokukko 5</i>
<i>tavi 3</i>
<i>valkoviklo 1</i>
<i>vesipääsky 1</i>

920278 Kittilä, Sikkolanvuoma (P)
Lappi (7535351:411563)
950 ha

Sikkolanvuoma sijaitsee Levin matkailukeskuksen ja Munajärven koillispuolella. Suo on melko suuri, märkä aapa, joka on ojitusten vuoksi eteläosastaan kuivunut. Sikkolanvuoman eteläisissä osissa kasvaa puustoa, mutta valtaosaltaan suo on edelleen luonnontilassa ja siellä tavataan joitakin edustavia rimpiä. Kohde voisi soveltua Levin luontomatkailijoiden retkikohteeksi, tosin alueelta puuttuu retkeilyä tukeva palveluvarustus. Sikkolanvuoman pesimälinnustoon kuuluvat mm.

<i>isolepinkäinen 1</i>
<i>jänkäkurppa 3</i>
<i>jänkäsirriäinen 8</i>
<i>keltavästäräkki 9–36</i>
<i>kurki 1–4</i>
<i>liro 16–64</i>
<i>mustaviklo 1–4</i>
<i>niittykirvinen 31–124</i>
<i>pensastasku 1–4</i>
<i>pohjansirkku 1</i>
<i>suokukko 1–4</i>

920424 Kittilä, Silmäsvuoma (P) (FINIBA, Soidensuojelualue)
Lappi (7496603:438124)
252 ha

Silmäsvuoma sijaitsee Kittilä–Tepsa-tien eteläpuolella. Suo on vaikeakulkuinen, märkä aapasuo, jonka jänteitä pitkin alueella liikkuminen on kuitenkin mahdollista. Suo kuluu Kittilän kaakkoisosan suot (920142) FINIBA -alueeseen. Kohteen itäpuolella sijaitsee Koskamonvuoman (920388) merkittävä lintusuo. Silmäsvuomalla on kaksi pientä järveä, Lismanjärvi ja Vatusjärvi. Suolla tavataan runsaasti jänkäsirriäisiä ja -kurpia. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

<i>jänkäkurppa 5</i>
<i>jänkäsirriäinen 11</i>
<i>kapustarinta 7</i>
<i>keltavästäräkki 6</i>
<i>kurki 6</i>
<i>laulujoutsen 1</i>
<i>liro 11</i>
<i>mustaviklo 1</i>
<i>niittykirvinen 21</i>
<i>riekko 1</i>
<i>suokukko 1</i>
<i>telkkä 1</i>
<i>tukkasotka 2</i>
<i>uivelo 1</i>

920449 Kittilä, Siukatanvuoma (P) (Soidensuojelualue)
Lappi (7565502:416658)
1 100 ha

Tepasto–Pulju-tien itäpuolella sijaitseva Siukatanvuoma on laaja soidensuojelualue, jolla esiintyy runsaasti lampia ja järviä. Pohjoisosassa sijaitsevat Pohjoiset Siukatanjärvet, keskelä aluetta Salmijärvet sekä eteläosassa Pesosjärvi ja Eteläiset Siukatanjärvet. Alueella pesii runsaasti suo- ja vesilintuja. Siukatanvuoman pesimälinnustoon kuuluvat mm.

jouhisorsa 7
jänkäkurppa 4
jänkäsirriäinen 1
kalatiira 3
kapustarinta 6–10
keltavästäräkki 36
kurki 1–5
lapintiira 6–10
laulujoutsen 3
liro 11–80
mustalintu 10
mustaviklo 10
niittykirvinen 15
pikkukuovi 3
sinisuohaukka 1–5
suokukko 11
tavi 41
tukkasotka 21
telkkä 32
uivelo 4
valkoviklo 9
vesipääsky 1

920425 Kittilä, Vasanvuoma (P)
Lappi (7496650:423942)
142 ha

Ala-Kittilä–Vaalajärvi-tien eteläpuolella sijaitseva Vasanvuoma on osa laajempaa soidensuojelualueesta, johon kuuluu mm. Tollovuoma. Vasanvuoma on monimuotoinen suo, jolla tavaataan jonkin verran märkiä rimmiköitä ja erityyppisiä rämeitä sekä metsäsaarekkeitä. Suon reunamilla esiintyy lehtomaisia alueita ja eteläosassa havumetsää. Vasanvuoman eteläisimmisä osissa on kevättulvan aikaisia pikkulampia ja keskiosassa sijaitsee Vasajärvi. Pääosa alueesta on vaikeakulkuista, puutonta suota. Vasanvuoman pesimälinnustoon kuuluvat mm.

jänkäkurppa 5
jänkäsirriäinen 2
keltavästäräkki 12
kurki 1
laulujoutsen 1
liro12
mustaviklo 1

niittykirvinen 15
pensastasku 1
pikkukuovi 1
riekko 3
suokukko 2
suopöllö 1
tavi 2
teeri 1

920075 Kolari, Juustovuoma (P)
Lappi (7451784:396169)
783 ha

Juustovuoma sijaitsee Lohiniva–Sieppijärvi-tien pohjoispuolella ja se on valtaosaltaan jänteiden ja rimpien vuorottelemaa aapasuota. Alueen luoteisosassa tavataan runsaammin rämeitä ja korpia. Metsäsaarekkeiden puusto on vanhaa kuusikkoa. Juustovuoman pesimälajistoon kuuluvat mm.

jänkäkurppa 3
jänkäsirriäinen 1
keltavästäräkki 28
kuovi 5
kurki 2
liro 27
niittykirvinen 24
pikkukuovi 1
suokukko 1

920194 Kolari, Teuravuoma–Kivijärvenvuoma (P) (FINIBA, Soidensuojelualue)
Lappi (7471976:374678)
5 788 ha

Ylläsjokisuu–Kurtakko-tien (80) eteläpuolella sijaitseva laaja suoalue. Alueeseen kuuluu mm. Kivijärvenvuoman, Taipaleenvuoman ja Teuravuoman turvetuotannon ulkopuoliset suoalueet. Alueella on neljä isompaa järveä: Särkijärvi (17 ha), Iso Kivijärvi (12 ha), Nimitön järvi (5 ha) ja Pikku Kivijärvi (9 ha). Pääosa soista on vaikeakulkuisia puuttomia soita. Alueella kulkee Kivijärvenoja. Alueella on retkeilyreittejä, laavuja ja kaksi lintutornia reittien varrella (Teurajärven eteläpuolen torni ja Kivijärvenvuoman lintutorni). Alueen länsipuolen suot ovat ojitettua ja niillä on turvetuotantoa. Kohde on merkittävä suolinnuston pesimäalue. Alueella voi olla myös merkitystä muuttoaikaisena ja/tai kesäaikaisena kerääntymisalueena, mutta toistaiseksi alueelta kerätyt lintutiedot ovat liian vajaavaisia arvioimaan ko. merkityksiä. Teuravuoman–Kivijärvenvuoman pesimälajistoon kuuluvat mm.

ampuhaukka 1
jänkäsirriäinen 3
kapustarinta 6–10
keltavästäräkki 13
kuovi 1

kurki 1–5
laulujoutsen 1
liro 5–51
mustaviklo 1
niittykirvinen10
pohjantikka 1–5
sinisuohaukka 1
suokukko 11
suopöllö 1–5
sääksi 1

920108 Pelkosenniemi, Kairanaapa (P)
Lappi (7458882:520819)
1 945 ha

Pinta-alaltaan laaja Kairanaapa sijiatsee Kairalan ja Luiron kylien välissä, E63/4-tien itäpuolella ja Luirojoen länsipuolella. Kairala–Luiro-tie halkaisee suon eteläosasta. Kairanaapa on pääosin vaikeakulkuista puutonta aapasuota ja sen keskiosassa on kapea Kairanaavanlampi (4 ha) rimmikkoineen. Kohde on yksi merkittävimmistä suolintujen pesimäalueista Lapissa. Alueella pesii erityisen paljon kurkia. Kairanaavan itäreunalla on lintutorni, jonne on opasteviitta Luiron kylältä pohjoiseen suuntautuvalta metsäautotieltä. Kairanaavan pesimälajistoon kuuluvat mm.

ampuhaukka 3
haapana 6
harmaalokki 10
isolepinkäinen 5
jouhisorsa 16
jänkäkurppa 23
jänkäsirriäinen 48
kapustarinta 9
keltavästäräkki 330
kuikka 1
kuovi 1
kurki 13

Näkymä Pelkosenniemen Kairanaavan lintutornista

JUKKA JOKIMÄKI

laulujoutsen 10
liro 314–490
mustaviklo 22–35
niittykirvinen 620
nuolihaukka 1
pikkukuovi 2
pikkusirkku 1
pohjansirkku 1
riekko 1
sinisuohaukka 1
suokukko 77
suopöllö 2
tavi 32
teeri 25
telkkä 19
tukkasotka 10
uivelo 22
valkoviklo 3–5
vesipääsky 39

920104 Pelkosenniemi, Kilpiaapa (P)
Lappi (7442888:517820)
638 ha

Pinta-alaltaan laaja Kilpiaapa sijaitsee Pelkosenniemen kuntakeskuksen länsipuolella Kilpiaavan linnusto on monipuolista, erityisesti kahlaajalajiston osalta. Aapasuon eteläosassa sijaitsevat Kilvenaavan lammet, suon keskiosassa on laaja allikkoinen alue ja itäpuolella ojitettua suota. Suon itäreunalla sijaitsevalle lintutornille johtaa Pelkoseniemen koululta noin kolemn kilometrin mittainen luontopolku. Kilpiaapa on yksi Lapin parhaista lintusoista. Kilpiaavan pesimälinnustoon kuuluvat mm.

harmaalokki 45
jouhisorsa 17
jänkäkurppa 12
jänkäsirriäinen 31
kalatiira 1
kapustarinta 9
keltavästäräkki 346
kiuru 4
kuikka 2
kuovi 10
kurki 23
laulujoutsen 9
liro 155–370
mustaviklo 12–29
naurulokki 3
niittykirvinen 560
nuolihaukka 1
pikkukuovi 3
pikkusirkku 1
pilkkasiipi 21

pohjansirkku 1
pohjantikka 1
riekko 1
sinisuohaukka 1
suokukko 39–94
suopöllö 2
tavi 55
teeri 25
telkkä 18
tukkasotka 22
uivelo 35
valkoviklo 7–17
vesipääsky 22

920465 Pelkosenniemi, Kokonaapa (P)
Lappi (7439017:530393)
1 030 ha

Pelkosenniemen Kokonaapa muodostaa laajan suoalueen, jonka sisäosiin sijoittuu Kokonjärvi. Pääosa suosta on vaikeakulkuista, puutonta aapasuota. Kokonjärven itärannalla on lintutorni. Kohteen, kuten myös sen lähialueiden arvokkaiden lintusoiden luonnontilaan mahdollisesti uhkaava muutostekijä on alueella suunnitellilla oleva monikäyttö-allassuunnitelma. Kokonaavalla tavataan pesivänä mm.

harmaalokki 1
jouhisorsa 2
jänkäsirriäinen 4–6
kapustarinta 1
keltavästäräkki 2–8
kuovi 1
kurki 1–3
laulujoutsen 1
liro 2–13
niittykirvinen 14–15
suokukko 1–2
tavi 2
tukkasotka 2
töyhtöhyyppä 1
vesipääsky 4

920200 Pelkosenniemi, Raateaapa (P)
Lappi (7429593:530515)
1 799 ha

Raateaapa edustaa pääosin aapasuoloontoa; alueen lävitse etelässä virtaa Lismajoki sivupuroineen ja eri kokoiset lammet elävöittävät aluetta. Karujen saranevojen, rimpien ja lyhytkorsinevojen lisäksi alueella tavataan rehevämpiä korpi- ja lettolaikkuja. Jokivarsilla on paikoitellen tuoreita kankaita, joita pitkin kulkeminen on suhteellisen helppoa. Suoalueen keskiosa sekä lounais- ja eteläosat ovat vaikeakulkuisia etenkin tulva-aikaan. Raateaavan pesimälinnustoon kuuluvat mm.

Näkymä Kemijärven Raateaapalta Pyhätunturille JUKKA JOKIMÄKI

ampuhaukka 1–5
harmaalokki 1
jouhisorsa 2
jänkäkurppa 5
kapustarinta 1–5
kuovi 21
kurki 6
laulujoutsen 4
liro 11–90
palokärki 1–5
pikkukuovi 2
pikkusirkku 8
pohjansirkku 5–73
pohjantikka 1–5
puukiipijä 2
riekko 4
suokukko 11
tavi 7–8
teeri 4
telkkä 9
tukkasotka 6
uivelo 2
valkoviklo 5
varpuspöllö 1–5

920422 Pelkosenniemi, Sakkala-aapa (P)
Lappi (7462325:526226)
10 000 ha

Pelkosenniemen Sakkala-aapa on hyvin rimmikkoinen, laaja suo. Pieni osa alueen koilliskulmasta on soidensuojelualueita. Sakkala-aavan keskiosassa sijaitsevat Joutsenrimmet eri kokoisine lampineen. Eteläosassa on laaja, vaikeakulkuinen puuton alue. Avosuon reunamilla tavataan koivulettoja. Kohde on suhteellisen vaikeasti saavutettavissa, idästä ja pohjoisesta

tuleva retkeilijä joutuu ylittämään Luiro-joen. Sakkala-aavan pesimälintulajistoon kuuluvat ainakin

jänkäkurppa 1
jänkäsirriäinen 1
keltavästäräkki 4
kurki 6
laulujoutsen 2
liro 14
niittykirvinen 6
pensastasku 3
pikkusieppo 1
pikkusirkku 2
tavi 3
teeri 2
tukkasotka 4
uivelo 5

920463 Pelkosenniemi, Sokanaapa (P)
Lappi (7450085:524798)
4 500 ha

Pelkosenniemi–Savukoskentien pohjoispuolella oleva melko laaja, vetinen suoalue. Liki puolet suosta on vaikeakulkuista, puutonta aapaa. Alueen koillisosassa sijaitsevat Sokanlammet. Savukoskentien pohjoispuoliset ja lintutornin itäpuoliset allikkoiset alueet ovat erityisen hyviä lintualueita. Sokanaapa on erinomainen ja helposti saavutettavissa oleva lintusuo. Kohteella sijaitsevalle lintutornille lähtee pitkostettu luontopolku Savukoskentien pysähdyspaikalta. Kohde sopii erinomaisesti retkeilykohteeksi myös liikuntarajoitteisille. Kohteen pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

haapana 1
harmaalokki 1
isolepinkäinen 1
jouhisorsa 1
jänkäkurppa 1
jänkäsirriäinen 3
kapustarinta 1
keltavästäräkki 9
kuikka 1
kuovi 1
kurki 4
käenpiika 2
laulujoutsen 2
liro 3
mustaviklo 1
niittykirvinen 4
pensastasku 2
pikkukuovi 2
pikkusirkku 1
pohjansirkku 1
riekko 1
sinisuohaukka 1

suokukko 1
suopöllö 1
tavi 2
teeri 1
telkkä 1
tukkasotka 3
tuulihaukka 1
uivelo 2
valkoviklo 1
vesipääsky 2

920209 Ranua, Asmutinsuo–Lamminsuo (P)
Lappi (7300645:477437)
1 097 ha

Kohde sijaitsee Ranua–Pudasjärvi-tien länsipuolella. Asmutinsuo–Lamminsuo-kokonaisuudesta osa kuuluu soidensuoje-lualueeseen. Suojelun piirissä ovat Asmutinsuon pohjoisosaa ja Lamminsuo. Noin puolet alueesta on vaikeakulkuista, märkää suota. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

ampuhaukka 6–10
harmaalokki 37–40
jouhisorsa 2
jänkäkurppa 1
jänkäsirriäinen 3–12
kapustarinta 2–24
keltavästäräkki 78
kuikka 1
kuovi 4–18
kurki 6–18
laulujoutsen 1–5
liro 11–50
mustaviklo 3–18
niittykirvinen 17–102
pikkukuovi 2
pohjansirkku 1
suokukko 6–10
tavi 13–41
teeri 1
telkkä 1
tukkasotka 1–4

920000 Ranua, Joutensuo (P)
Lappi (7336331:492730)
200 ha

Joutensuo on pienehkö, paikoitellen rimpinen kapea aapa. Suon keskiosassa on pieniä oja, jotka eivät kuitenkaan ole merkittävästi vaikuttaneet suon luonnontilaan. Alueen eteläosassa on laajempi yhtenäinen avosualue ja noin 10 hehtaarin kokoinen lampi. Osa pienistä metsäsaarekkeista on luonnontilaisia. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

<i>harmaalokki 4</i>
<i>laulujoutsen 2</i>
<i>kapustarinta 2–4</i>
<i>keltavästäräkki 10–20</i>
<i>kurki 2–4</i>
<i>liro 10–20</i>
<i>niittykirvinen 4–8</i>
<i>pohjansirkku 1</i>
<i>riekko 1–2</i>
<i>tavi 2</i>
<i>teeri 1</i>
<i>telkkä 4</i>
<i>tukkasotka 3</i>
<i>uivelo 2</i>
<i>valkoviklo 6–12</i>

920471 Ranua, Kortesuso–Kaitasuo (P)
Lappi (7318412:482704)
400 ha

Kohde on kahden hyvän lintusuon, Kortesuson ja Kaitasuon, muodostama suokokonaisuus. Soita erottaa Hoikkakummun metsäalue, jonka läpi kulkee metsäautotie. Kortesuson pohjoisosissa on peltosarkoja. Jänteinen Kaitasuo on vetisempi kuin Kortesuso. Ympäristön suot on ojitettu ja idässä, noin kilometrin päässä sijaitsee Raakkusuon turvetuotantoalue. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

<i>harmaalokki 15</i>
<i>jänkäsirriäinen 2</i>
<i>kapustarinta 5</i>
<i>keltavästäräkki 20</i>
<i>kuovi 2</i>
<i>kurki 4</i>
<i>laulujoutsen 1</i>
<i>liro 14</i>
<i>mustaviklo 4</i>
<i>niittykirvinen 31</i>
<i>teeri 5</i>
<i>telkkä 3</i>
<i>tukkasotka 3</i>
<i>uivelo 1</i>
<i>valkoviklo 3</i>

920127 Ranua, Mämmisuo (P)
Lappi (7307043:512922)
3 779 ha

Mämmisuo sijaitsee Ranua–Posio-tien (941) eteläpuolella. Suoalueesta noin 75 prosenttia on vaikeakulkuista, puuton-ta suota. Mämmisuo on valtaosin yksityisten mailla ja sitä ympäröivät suurelta osin käsitellyt metsäalueet. Mämmisuo koostuu monentyyppistä luonnontilaisista ja puustoisista alueista aina rimp-i- ja avovesipintaan asti. Alueella on aikoi-

naan harjoiteltu niittytaloutta, jonka jälkiä on vielä näkyvissä. Suot ovat enimmiltään suursara- tai lyhytkorsinevaa. Ravin-teikkaammat alueet ovat pienipiirteisimpiä ja suolta lähtevän puron varressa on rehevää korpea ja luhtaa. Mämmisuon pe-simälinnustoon kuuluvat ainakin

<i>harmaalokki 1</i>
<i>jänkäkurppa 5</i>
<i>kapustarinta 6</i>
<i>keltavästäräkki 16</i>
<i>kuovi 3</i>
<i>kurki 3</i>
<i>laulujoutsen 1</i>
<i>liro 20</i>
<i>mustaviklo 1</i>
<i>niittykirvinen 23</i>
<i>pensastasku 4</i>
<i>pikkukuovi 6</i>
<i>pohjansirkku 1</i>
<i>riekko 1</i>
<i>tavi 4</i>
<i>telkkä 1</i>
<i>tukkasotka 2</i>
<i>töyhtöhyppä 2</i>
<i>valkoviklo 3</i>

920271 Ranua, Sääskisuo (P)
Lappi (7323835:471579)
336 ha

Ranuan Sääskisuo sijaitsee Portimo–Ranua-tien itäpuolella. Sääskisuo on pienehkö, allikkoinen rimpineva. Sääskisuon pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

<i>harmaalokki 4</i>
<i>jouhisorsa 2</i>
<i>jänkäkurppa 3</i>
<i>jänkäsirriäinen 4</i>
<i>kalatiira 1</i>
<i>kapustarinta 2</i>
<i>keltavästäräkki 31</i>
<i>kuovi 7</i>
<i>kurki 1</i>
<i>liro 20</i>
<i>mustaviklo 2</i>
<i>niittykirvinen 23</i>
<i>pensastasku 3</i>
<i>pohjansirkku 1</i>
<i>riekko 1</i>
<i>tavi 1</i>
<i>telkkä 2</i>
<i>tukkasotka 1</i>
<i>töyhtöhyppä 1</i>
<i>valkoviklo 2</i>

920272 Ranua, Tervonsuo (P)
Lappi (7299882:468727)
300 ha

Tervonsuo sijaitsee Ranua–Pudasjärvi-tien (78) länsipuolella. Kohde on osa laajempaa Lapiosuo-Iso Äijjänsuon soidensuoje-lualuetta. Soidensuojelualanen itäpuoliset suot ovat ojitettuja. Tervonsuo on pienehkö ja allikkoinen rimpineva. Alueella on myös suhteellisen vaikeasti saavutettavissa oleva lintutorni suon itäreunassa. Tornilta läheisessä metsäsaarekkeessa on laavu, puuliiteri ja kuivakäymälä. Tervonsuon pesimälinnus-toon kuuluvat mm.

<i>harmaalokki 1–51</i>
<i>isolepinkäinen 1</i>
<i>jänkäkurppa 2</i>
<i>jänkäsirriäinen 1</i>
<i>kapustarinta 1</i>
<i>keltavästäräkki 13</i>
<i>kurki 1</i>
käenpiika 1
<i>laulujoutsen 1</i>
<i>liro 8</i>
<i>niittykirvinen 1–15</i>
<i>pikkukuovi 3</i>
<i>riekko 1</i>
<i>tavi 9</i>
<i>telkkä 1</i>
<i>tukkasotka 1</i>
<i>valkoviklo 1</i>

920094 Ranua, Varpusuo–Saarisuo (Kk, P)
(FINIBA, soidensuojelualue)
Lappi (7306343:504626)
785 ha

Varpusuo-Saarisuon FINIBA- ja soidensuojelualue sijaitsee Saariharjun kylän lounaispuolella. Kohteen maastosta suurin osa on vaikeakulkuista, puutonta suota; keskiosissa sijaitsee laaja ja vetinen Varpurimpien alue. Varpusuo on läheisten pel-tojen kera isojen lintujen, kuten metsähanhien kesäkerään-tymämäkohde. Varpusuo–Saarisuon pesimälinnustoon kuu-luvat mm.

<i>harmaalokki 4</i>
<i>jänkäsirriäinen 6–10</i>
<i>kalatiira 1–5</i>
<i>kapustarinta 11–50</i>
<i>keltavästäräkki 39</i>
<i>kuovi 2</i>
<i>kurki 1–5</i>
<i>laulujoutsen 1–2</i>
<i>liro 30–54</i>
<i>niittykirvinen 30</i>
<i>pikkukuovi 6</i>

<i>suokukko 6–10</i>
<i>tavi 1–2</i>
<i>telkkä 2</i>
<i>tukkasotka 3</i>
<i>töyhtöhyppä 1</i>
<i>valkoviklo 6</i>

Varpusuo–Saarisuon alueelle kerääntyy keväisin metsähanhia *metsähanhi Kk 50*

920430 Rovaniemi, Koukkulanaapa (P)
Lappi (7410302:438636)
135 ha

Koukkulanaapa sijaitsee Rovaniemeltä Meltaukseen menevän tien eteläpuolella. Suoalasta enin osa on vaikeakulkuista avo-suota. Alueella sijaitsevat Koukkulammet sekä niiden yhtey-dessä laaja, allikkoinen alue. Länsiosassa on Pesämaan alue, joka on osin hakkamaatonta vanhaa metsää. Pesimälinnus-toon kuuluvat mm.

<i>ampuhaukka 1</i>
<i>jänkäkurppa 2</i>
<i>jänkäsirriäinen 1</i>
<i>kapustarinta 2</i>
<i>keltavästäräkki 12</i>
<i>kurki 4</i>
<i>laulujoutsen 1</i>
<i>liro 10–50</i>
<i>niittykirvinen 7</i>
<i>sinisuohaukka 1</i>
<i>suokukko 11</i>
<i>suopöllö 1</i>
<i>sääksi 1</i>
<i>teeri 1</i>

920450 Rovaniemi, Silmävuoma (P)
Lappi (7447011:430517)
30 ha

Pinta-alataan pienikokoinen Silmävuoma sijaitsee Rovanie-men pohjoisosassa, Liittovuoman suoalueen läheisyydessä. Suon keskiosa on erittäin märkää. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

<i>harmaalokki 2</i>
<i>kalatiira 6</i>
<i>kapustarinta 1</i>
<i>keltavästäräkki 6</i>
<i>kuovi 1</i>
<i>laulujoutsen 1</i>
<i>liro 4</i>
<i>mustaviklo 1</i>
<i>niittykirvinen 6</i>
<i>pikkukuovi 4</i>

<i>riekko 1</i>
<i>suokukko 1</i>
<i>tavi 1</i>
<i>tukkasotka 2</i>
<i>valkoviklo 1</i>
<i>vesipääsky 1</i>

920464 Rovaniemi, Vianaapa (P)**Lappi (7383902:461298)****114 ha**

Vianaapa on osa Rovaniemi–Vika-tien itäpuolella sijaitsevaa Napapiirin retkeilyaluetta. Vianaavan halkaisee retkeilyreitti. Vianaavan koillisosassa on lintutorni muine palveluvarustuksineen. Retkeilyalueella on runsasti myös muuta palveluvarustusta kuten laavuja ja tulentekopaikkoja. Linnustollisesti parhaat, vetisimmät suot sijaitsevat kohteen etelä- ja pohjoisosissa. Suoalueden lisäksi myös vanhan metsän saarekkeet ovat arvokkaita lintuakohteita. Vianaavan pesimälinnustoon kuuluvat mm.

<i>isolepinkäinen 1</i>
<i>jänkäkurppa 1–3</i>
<i>keltavästäräkki 4</i>
<i>kuovi 1–3</i>
<i>kurki 1</i>
käenpiika 1
lapintiainen 1
<i>laulujoutsen 1–2</i>
<i>liro 1</i>
<i>niittykirvinen 2</i>
<i>nuolihaukka 1</i>
<i>pensastasku 2</i>
<i>pikkukuovi 2</i>
<i>pohjansirkku 4</i>
pohjantikka 1
puukiipijä 1
<i>riekko 1</i>
<i>ruskosuohaukka 0–1</i>
<i>suopöllö 1</i>
<i>tuulihaukka 1</i>
<i>valkoviklo 3</i>
varpuspöllö 1

920068 Salla, Joutsenaapa–Kaita-aapa (P) (IBA) (FINIBA)**Lappi (7438790:574797)****10 317 ha**

Joutsenaapa–Kaita-aapa on osa laajempaa soidensuoje-lualuetta Kelloselkä–Savukoski-tien länsipuolella. Kohde muodostaa laajan, lukuisien jokien halkoman aapasuoalueen itärajan tuntumassa, Keski-Lapissa. Alue on hankalasti saa-vutettavissa. Suoalla virtaavia puroja ja jokia reunustavat kor-pikuusikot ja suoniityt. Alue lienee yksi Itä-Lapin arvokkaim-

mista suolintujen pesimäalueesta. Joutsenaapa–Kaita-aavan pesimälinnustoon kuuluvat mm.

<i>ampuhaukka 2</i>
<i>haapana 1–8</i>
<i>harmaalokki 1–3</i>
<i>jouhisorsa 1–5</i>
<i>jänkäkurppa 5</i>
<i>jänkäsirriäinen 19</i>
<i>kapustarinta 11</i>
<i>keltavästäräkki 514</i>
<i>kuovi 1</i>
<i>kurki 33</i>
<i>laulujoutsen 18</i>
<i>liro 375</i>
<i>mustaviklo 14</i>
<i>niittykirvinen 770</i>
palokärki 8
<i>pensastasku 12</i>
<i>pikkukuovi 7</i>
<i>pikkusirkku 30</i>
<i>pohjansirkku 12</i>
pohjantikka 10
<i>riekko 61</i>
<i>sinisuohaukka 1</i>
<i>suokukko 6</i>
<i>tavi 1–70</i>
<i>teeri 51</i>
<i>telkkä 4</i>
<i>tukkasotka 1–10</i>
<i>uivelo 6–30</i>

920277 Sodankylä, Kaarrevuoma (P)**Lappi (7492568:463442)****205 ha**

Kittilä–Sodankylän-tien pohjoispuolella sijaitseva Kaarrevuo-ma on melko pieni, vetinen aapa, jonka pohjoisosassa on hyvin kehittyneitä jänteitä. Suon eteläosa on ylipääsemätön-tä rimpeä. Alueella on muutamia pieniä, luonnontilaisia met-säsaarekkeita. Kaarrevuoman pesimälintulajistoon kuuluvat ainakin

<i>jänkäkurppa 3</i>
<i>jänkäsirriäinen 10</i>
<i>keltavästäräkki 17</i>
<i>kurki 1</i>
<i>laulujoutsen 1</i>
<i>liro 12</i>
<i>mustaviklo 3</i>
<i>niittykirvinen 23</i>
<i>suokukko 1</i>
<i>taivaanvuohi 6</i>
<i>tavi 1</i>

920441 Sodankylä, Kaita-aapa (P)**Lappi (7525277:480828)****477 ha**

Kaita-aapa sijaitsee Peurasuvannon länsipuolella. Kohde on vahvajänteinen aapasuo, jonka jänteillä kasvaa paikoin run-saasti suopursua ja vaivaiskoivua. Jänteiden väleissä on upot-tavaa rimpeä. Suon pesimälintulajistoon kuuluvat mm.

<i>jänkäkurppa 9</i>
<i>jänkäsirriäinen 19</i>
<i>keltavästäräkki 48</i>
<i>kurki 2</i>
<i>liro 41</i>
<i>mustaviklo 2</i>
<i>niittykirvinen 50</i>
<i>suokukko 9</i>
<i>tavi 2</i>

920433 Sodankylä, Kuopsusaapa (P)**Lappi (7516354:477657)****1 520 ha**

Kuopsusaapa sijaitsee Petkula–Porttipahta-tien länsipuolella. Suo on osa Pomokairan laajaa suoerämaata. Kuopsusaavalla tavataan laajoja, hyvin märkiä alueita. Myös kuivempia, jopa harvakseltaan mäntyjä kasvavia ruohoisia saarekkeita esiin-tyy alueella. Pesimälintulajistoon kuuluvat mm.

<i>jänkäkurppa 5</i>
<i>jänkäsirriäinen 5</i>
<i>kapustarinta 3</i>
<i>keltavästäräkki 15</i>
<i>kurki 1</i>
<i>laulujoutsen 1</i>
<i>liro 18</i>
<i>mustaviklo 1</i>
<i>niittykirvinen 24</i>
<i>suokukko 7</i>
<i>tavi 1</i>
<i>teeri 2</i>

920400 Sodankylä, Leviäaapa (P)**Lappi (7459900:496600)****420 ha**

Leviäaapa sijaitsee Torvinen–Aska-tien ja Kitisen itäpuolella. Leviäaavan keskiosassa kulkee vahvoja jänteitä, joiden välissä on vetisiä rimpitä. Suon reunaosissa on osin kulkukelpoista välipintaa ja jänteitä. Etenkin Leviäaavan koillisosassa tava-taan ravinteikkaampia suotyyppejä. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

<i>harmaalokki 1</i>
<i>jänkäkurppa 3</i>
<i>jänkäsirriäinen 11</i>

<i>keltavästäräkki 10</i>
<i>kurki 2</i>
<i>laulujoutsen 1</i>
<i>liro 10</i>
<i>niittykirvinen 8</i>
<i>pensastasku 1</i>
<i>pikkukuovi 1</i>
<i>pikkusirkku 2</i>
<i>tavi 2</i>
<i>uivelo 4</i>
<i>valkoviklo 1</i>
<i>vesipääsky 1</i>

920158 Sodankylä, Rookkiaapa (P)**Lappi (7520857:495829)****1 000 ha**

Rookkiaapa sijaitsee Sodankylä–Vuotso-tien ja Peurasuvan-non itäpuolella. Rookkiaapa on pääosin vaikeakulkuista avo-suota. Alueen eteläosassa sijaitsee Rookkijärvi ja suon kes-kiosassa Tojottamalampi. Rookkiaaavan pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

<i>jänkäkurppa 2</i>
<i>jänkäsirriäinen 1</i>
<i>keltavästäräkki 1</i>
<i>kurki 2</i>
<i>liro 4</i>
<i>mustaviklo 1</i>
<i>niittykirvinen 6</i>
<i>riekko 1</i>
<i>tavi 4</i>
<i>uivelo 1</i>

920228 Sodankylä, Sota-aapa (P)**Lappi (7575635:505425)****3 266 ha**

Sota-aapa sijaitsee Sodankylä–Ivalo-tien länsipuolella ja se on osa laajempaa soidensuoje-lualuetta, johon kuuluu mm. Näl-kääapa. Sota-aapa on karu aapasuo, jolla esiintyy pounikoi-ta, luonnontilaisia lampia ja puroja. Linnustollisesti parhaat alueet löytyvät Väisäsenkummun länsipuolen ja Nälkävuoman maakumpujen itäpuolen rimmiköiltä. Sota-aapa on erityisen merkittävä elinympäristö kahlaajille. Sota-aavan pesimälin-nustoon kuuluvat mm.

<i>ampuhaukka 1–5</i>
<i>jänkäkurppa 2</i>
<i>jänkäsirriäinen 5</i>
<i>kapustarinta 3–30</i>
<i>keltavästäräkki 15–150</i>
<i>kurki 1</i>
<i>laulujoutsen 1–5</i>
<i>liro 7–70</i>

<i>mustaviklo 1</i>
<i>niittykirvinen 20–200</i>
<i>pikkukuovi 1–10</i>
<i>tavi 3–30</i>
<i>tukkasotka 1</i>

920231 Sodankylä, Suikeloapa (P) (Soidensuojelualue)
Lappi (7441388:475337)
1 252 ha

Kohde sijaitsee Rovaniemi–Sodankylä-tien länsipuolella. Suikeloapa edustaa tyypillistä Perä-Pohjolan rimpinevaa. Se on yksi soidensuojeluohjelman kohteista Lapissa. Suikeloaavalla jänteet ovat matalia ja rimmet vetisiä. Eteläosissa on enemmän räme- ja korpikuvioita. Metsäsaarekkeissa kasvaa vanhaa kuusikkoa. Pesimälinnustossa tavataan mm.

<i>ampuhaukka 1–5</i>
<i>jänkäsirriäinen 7</i>
<i>kapustarinta 1–5</i>
<i>keltävästäräkki 21–63</i>
<i>kurki 4</i>
<i>laulujoutsen 1</i>
<i>liro 19–57</i>
<i>niittykirvinen 22–66</i>
<i>palokärki 1</i>
<i>pohjantikka 1</i>
<i>suokukko 1–3</i>
<i>tavi 2</i>
<i>varpuspöllö 1</i>

920443 Sodankylä, Takaltama-aapa (P)
Lappi (7514755:486579)
70 ha

Sodankylä–Ivalo-tien sekä Vajusen länsipuolella sijaitseva Takaltama-aapa on osa laajempaa Pomokaira–Tenniöaavan soidensuojelualuetta. Aapa on lähes kokonaisuudessaan vaikeakulkuinen. Takaltama-aavan pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

<i>jänkäkurppa 1</i>
<i>jänkäsirriäinen 2</i>
<i>keltävästäräkki 4</i>
<i>kurki 1</i>
<i>laulujoutsen 1</i>
<i>liro 6</i>
<i>niittykirvinen 22</i>

920229 Sodankylä, Viiankiaapa (Kk, KK, P)
(Natura 2000 alue, soidensuojelualue)
Lappi (7490968:429655)
6 816 ha

Viiankiaapa on yksi Sodankylän alueen parhaimmista lintusoista. Kohde onkin osa Natura 2000 -suojelualueverkosta. Viiankiaapaa luonnehtivat liki yhtämittaisina jatkuvat rimpinevat ja katkeamattomat jänteet. Rimmet ovat leveitä ja pitkiä; kasvillisuudeltaan oligo-mesotrofisia. Viiankiaavalla esiintyy suuria avorimpiä, mutta alueen reunamilla jänne- ja rimpimuodostumat ovat heikommin kehittyneitä. Etenkin Viiankijärven itäpuolella on retkeilyä palvelevia rakennelmia, mm. pitkospuut ja lintutorni. Kohteelle on suunniteltu kaivos-toimintaa. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat ainakin

<i>ampuhaukka 1–5</i>
<i>harmaalokki 1–2</i>
<i>jänkäkurppa 1</i>
<i>jänkäsirriäinen 1–6</i>
<i>kalatiira 1</i>
<i>kapustarinta 5–10</i>
<i>keltävästäräkki 6</i>
<i>kuikka 1</i>
<i>kuovi 1–2</i>
<i>kurki 4–9</i>
<i>laulujoutsen 3–5</i>
<i>liro 5–50</i>
<i>mustaviklo 1</i>
<i>niittykirvinen 11</i>
<i>pohjansirkku 3</i>
<i>pohjantikka 1–5</i>
<i>riekko 1</i>
<i>suokukko 11–50</i>
<i>tavi 2</i>
<i>telkkä 1</i>
<i>uivelo 4</i>
<i>valkoviklo 1</i>
<i>varpuspöllö 1–5</i>

Viiankiaavalla tavataan kesäisin muun muassa merkittäviä luppokurkikerääntymiä. Alueella on havaittu seuraavia suuria lintukerääntymiä

<i>kurki KK 36–45</i>
<i>liro Kk 60, KK 66</i>
<i>suokukko KK 40</i>

920266 Utsjoki, Bihtoš-Per jeaggi (P)
Lappi (7697485:463741)
885 ha

Bihtoš-Per jeaggi sijaitsee Kaamanen–Karigasniemen-tien eteläpuoella. Kohde on Piessuo–Luomusjoen soidensuojelualueen suurin ja puustoisin osa-alue. Avointa tunturia alueella on hyvin vähän; kohoumat ja painaumat muodostavat tiheän mosaiikin. Alueella on paljon pieniä ja keskikokoisia soita sekä lampia. Bihtoš-Per jeaggin pesimälinnustoon kuuluvat mm.

<i>jouhisorsa 2</i>
<i>jänkäkurppa 3</i>
<i>jänkäsirriäinen 2</i>
<i>kaakkuri 1</i>
<i>kapustarinta 5</i>
<i>keltävästäräkki 120</i>
<i>lapinsirkku 12</i>
<i>liro 40</i>
<i>mustaviklo 12</i>
<i>niittykirvinen 60</i>
<i>pikkukuovi 4</i>
<i>ruokokerttunen 3</i>
<i>suokukko 10</i>
<i>suopöllö 1</i>
<i>tavi 6</i>
<i>telkkä 3</i>
<i>tukkasotka 3</i>
<i>uivelo 1</i>
<i>valkoviklo 6</i>
<i>vesipääsky 10</i>

920406 Utsjoki, Linkinjänkä (P)
Lappi (7742565:482858)
300 ha

Paistunturin erämaa-alueeseen kuuluvan Linkinjängän etelä- ja keskiosassa on korkeita palsoja. Kohde sijaitsee Patonivan ja Nuvvuksen välisellä erämaa-alueella. Suon reunoilla tavataan vaihtelevassa määrin märempiä alueita ja varvikkoisia mättäitä. Linkinjängällä on useita lampia. Suon pesimälintulajistoon kuuluvat ainakin

<i>jänkäkurppa 1</i>
<i>jänkäsirriäinen 1</i>
<i>kapustarinta 4</i>
<i>lapinkirvinen 5</i>
<i>lapinsirkku 8</i>
<i>liro 8</i>
<i>mustaviklo 2</i>
<i>niittykirvinen 16</i>
<i>suokukko 7</i>
<i>vesipääsky 1</i>

920268 Utsjoki, Luomusjoensuu (P)
Lappi (7697385:467340)
511 ha

Luomusjoensuu sijaitsee Kaamanen–Karigasniemi-tien varrella ja on Piessuo–Luomusjoen soidensuojelualueen aapamaisin osa-alue. Piessuo–Luomusjoen alue on yksi pohjoisista FINIBA-alueista. Karigasniementie halkaiseen Luomusjoensuon ja linnustollisesti arvokkain alue sijaitsee tien eteläpuolella. Pohjoisen suoalueella on tapahtunut kuivumista kanavoinnin vuoksi. Alueen pesimälintulajistoon kuuluvat mm.

<i>jänkäkurppa 5</i>
<i>jänkäsirriäinen 8</i>
<i>kapustarinta 10–11</i>
<i>keltävästäräkki 70</i>
<i>lapinsirkku 35</i>
<i>liro 43</i>
<i>mustaviklo 7</i>
<i>niittykirvinen 70</i>
<i>pensastasku 1</i>
<i>suokukko 27</i>
<i>suopöllö 1–2</i>
<i>tavi 4</i>
<i>vesipääsky 9–15</i>

920106 Utsjoki, Piessuo (P)
Lappi (7703783:466840)
672 ha

Piessuo eli Piesjänkä eli Biesjeaggi on on palsasuovaltainen kosteikko tunturimaaston keskellä. Kohde sijaitsee Kaamanen–Karigasniemen-tien pohjoispuolella. Piessuo–Luomusjoen alue on yksi Lapin FINIBA-alueista. Kohteen keski- korkeus, yli 300 metriä, tekee alueen soveltuvaksi monille subarktisille kahlaajille. Piesuo on suosittu lintuharrastajien vierailukohde, jopa ilman minkäänlaista retkeilyä palvelevaa varustusta. Piessuon pesimälajistoon kuuluvat ainakin

<i>alli 4</i>
<i>ampuhaukka 1</i>
<i>jouhisorsa 2</i>
<i>jänkäkurppa 3</i>
<i>jänkäsirriäinen 3</i>
<i>kaakkuri 1</i>
<i>kapustarinta 8</i>
<i>keltävästäräkki 50</i>
<i>kurki 1</i>
<i>lapinkirvinen 6</i>
<i>lapinsirkku 50</i>
<i>lapinsirri 3</i>
<i>liro 60</i>
<i>mustalintu 1</i>
<i>mustaviklo 8</i>
<i>niittykirvinen 40</i>

Lapinkirvinen • *Anthus cervinus*

OLLI-PEKKA KARLIN

ruokokerttunen 2
suokukko 25
 tavi 6
 tukkasotka 11
 tunturikihu 0–4
 tylli 3
 uivelo 1
vesipääsky 15

920390 Ylitornio, Mustiaapa (P)
Lappi (7375250:411496)
 800 ha

Mustiaapa on suuri, vetinen aapa Rovaniemi–Pello ja Rovaniemi–Aavasaksa-teiden välissä. Kohde kuuluu laajempaan soidensuojelualueeseen yhdessä mm. Lilja-aavan, Kaattasaavan ja -järven sekä Matalajärven kanssa. Mustiaapa kuuluu myös laajempaan Mellakosken itäpuoliset suot FINIBA-alueeseen. Suon keskiosassa on vahvoja jänteitä, joiden väliin sijoittuu suuria avovesilampareita. Suurin osa suosta on vaikeakul-

kuista. Alueella on myös kaksi pientä lampea: Mustiriipi ja Kirakanlampi. Mustiaavan pesimälinnustoon kuuluvat mm.

harmaalokki 20
jouhisorsa 3
jänkäkurppa 2
jänkäsirriäinen 3–4
 kaakkuri 1
 keltavästäräkki 19
 kuovi 3–8
 kurki 1
 laulujoutsen 1
 liro 18
 mustalintu 0–2
 niittykirvinen 14
 pensastasku 2
 pikkukuovi 2
suokukko 1
 telkkä 2
 tukkasotka 3

920408 Ylitornio, Pietinvuoma (P)
Lappi (7357646:362697)
 150 ha

Pietinvuoma sijaitsee Etelä-Portimojärven ja Mellakoskentien eteläpuolella. Suon itäosa on märkää, heinikkoista aapaa. Keski- ja länsiosat ovat vahvajänteisiä; paikoin jänteillä kasvava suuriakin mäntyjä. Pietinvuoman keskiosassa on laajoja lampareikkoja ja länsipäästään suo kapenee märäksi niittyjuonteeksi. Länsiosassa on myös pieni Lauvinpetunjärvi. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

jänkäkurppa 6
 keltavästäräkki 12
 kuovi 2
 kurki 2
 liro 24
 niittykirvinen 17
 pensastasku 2
 pohjansirkku 1
suokukko 2
 teeri 8
 telkkä 1
 tukkasotka 1
 töyhtöhyppä 1
 uivelo 1
 valkoviklo 3

920442 Ylitornio, Saarivuoma (P) (Soidensuojelualue)
Lappi (7362755:401181)
 180 ha

Rovaniemi–Aavasaksa-tien eteläpuolella sijaitseva Saarivuoman soidensuojelualue on helppokulkuisen heinäkavuston reunustama märkä suo. Saarivuoman keskiosassa liikkuminen on paikoin vaikeaa. Metsäsaarekkeita on siellä täällä. Saarivuoman pesimälintulajistoon kuuluvat mm.

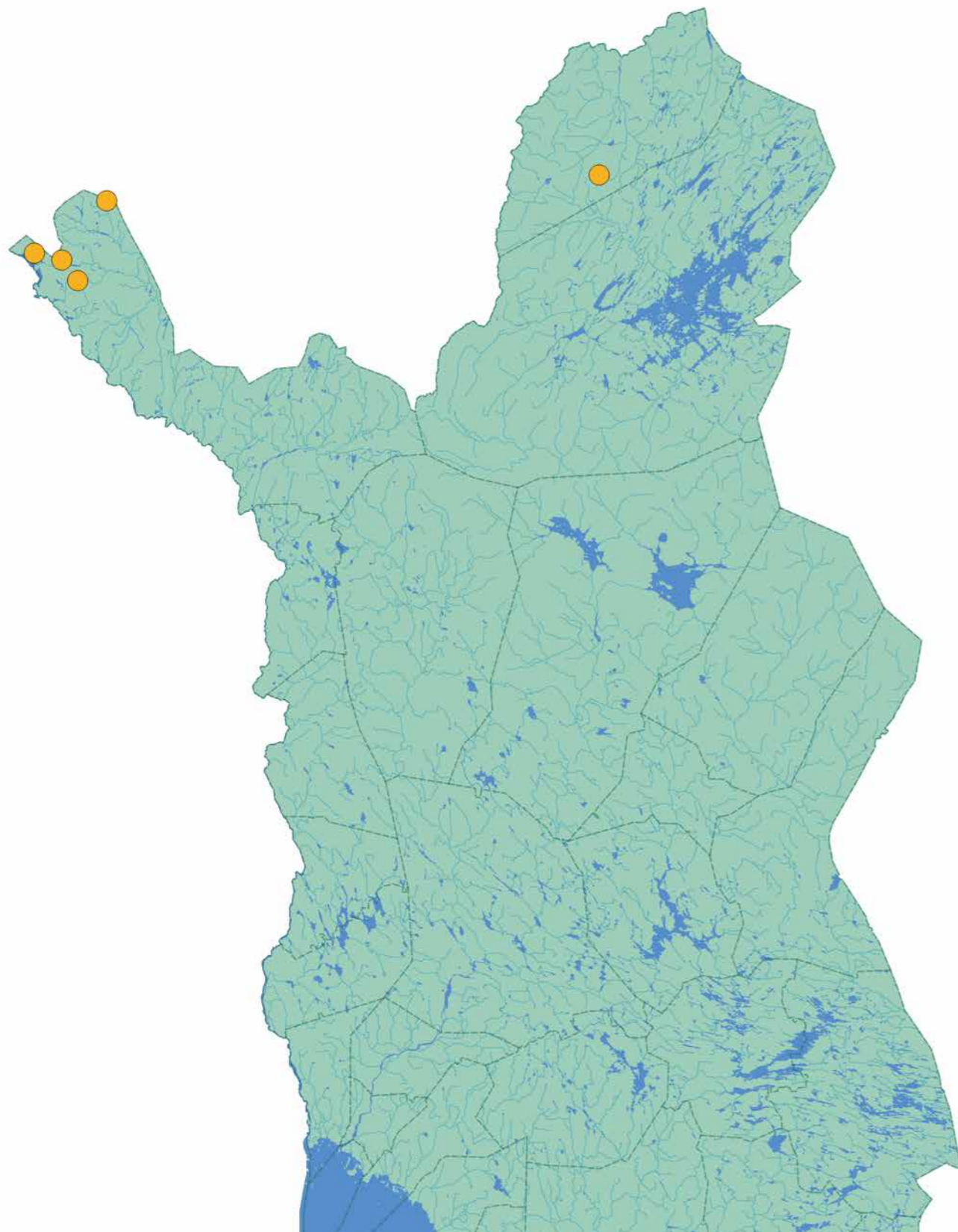
harmaalokki 2
jänkäkurppa 10
jänkäsirriäinen 2
 kapustarinta 3
 keltavästäräkki 26
 kuovi 1
 laulujoutsen 1
 liro 25
mustaviklo 1
 naurulokki 4
 niittykirvinen 19
 pensastasku 3
 pikkukuovi 1
 pohjantikka 1
suokukko 1

suopöllö 1
 tavi 5
 teeri 1
 telkkä 2
 tukkasotka 1
 valkoviklo 1

920426 Ylitornio, Tiskiaapa (P)
Lappi (7378527:412388)
 106 ha

Ylitornion ja Rovaniemen kunnarajan läheisyydessä sijaitseva erämainen Tiskiaapa on niittyvaltainen. Suon pohjoisosassa on helppokulkuista rämettä. Tiskiaavan pesimälintulajistoon kuuluvat mm.

jänkäkurppa 4
jänkäsirriäinen 1
 keltavästäräkki 13
 kurki 1
 laulujoutsen 1
 liro 17
 niittykirvinen 12
 pensastasku 14
 pikkukuovi 3
 riekko 1
 teeri 1
 valkoviklo 3

4.5. Tunturialueet

920473 Enontekiö, Juovvacorrun ylänkö (P)
Lappi (7661464:272152)
6 799 ha

Juovvacorrun ylänkä sijaitsee Ailakkajärven itäpuolen laajalla tunturiylängöllä. Ylänkö on osin jokilaaksojen halkomaa aluetta kymmenine järvineen ja lampineen. Kohteen kahlaajalajisto lienee parhaiten kartoitettua Tunturi-Lapin alueelta. Laajalla Juovvacorrun ylängöllä on tavattu pesivänä mm.

keräkurmitsa 1–8
lapinkirvinen 0–6
lapinsirri 3–13
pikkusirri 1
pulmunen 10–50
suosirri 3–16
tunturikihu 0–10
tylli 11–22

920470 Enontekiö, Marjajärvien ja Saarijärven ylänkö (P)
Lappi (7670180:265431)
1 900 ha

Marjajärvien ja Saarijärvien ylänköalue koostuu eteläosassa sijaitsevasta Marjajärvistä (280 ha) ja pohjoisosassa sijaitsevasta Saarijärvestä (380 ha) sekä niiden välisestä Salmivaarosen tunturiylängöstä. Alueella pesivät mm.

alli 3–8
keräkurmitsa 1
kiiruna 1
lapasotka 1
mustalintu 1
pilkkasiipi 1

920469 Enontekiö, Pitsusjärven ja Somasjärven ylänkö (P)
Lappi (7695158:284383)
7 500 ha

Alue sijaitsee Enontekiöllä, kahden suuren järven, Pitsusjärven (3,7 km²) ja Somasjärven (2,7 km²) välissä. Kohteen pohjoispuolella sijaitsee Halti-tunturi. Suomen käsivarressa sijaitsevasta kohteesta käytetään myös nimitystä Skaidi. Pitsusjärvi sijaitsee suosittun vaellusreitillä varella, joten sieltä kertyy vuosittain jonkin verran hajahavaintoja alueen linnustosta. Pitsusjärven ja Somasjärven ylänköalueen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

alli 3–23
keräkurmitsa 6
kiiruna 6
lapasotka 1–11
lapinsirri 7
merisirri 3

mustalintu 1
pilkkasiipi 2
pulmunen 17
punajalkaviklo 2–3
suosirri 3
tunturikihu 0–1
tylli 35
vesipääsky 3–5

920474 Enontekiö, Saana-Iso-Jehkas-Korkea-Jehkas-Pikku-Jehkaan ylänkö (P)
Lappi (7673086:253880)
3 281 ha

Kohde on Kilpisjärven itäpuolella sijaitseva tunturiylänkö, johon kuuluvat mm. Saanan ja Jehkaksien tunturihuiput. Erityisesti Saanan alueelta ilmoitetaan melko runsaasti lintuhavaintoja kesäisin. Alueella pesivät mm.

keräkurmitsa 1–4
kiiruna 2–3
lapinkirvinen 1
lapinsirri 1–3
pulmunen 1–20
punajalkaviklo 1
räystäspääsky 2
sepelrastas 1
tunturikihu 0–1
tylli 1–5
vuorihemppo 1

920472 Utsjoki, Savdsajärven ylänkö (P)
Lappi (7706082:491965)
2 182 ha

Savdsajärven ylänkö on Kevon luonnonpuisto kaakkoisosassa sijaitseva laaja, rikkonainen kokonaisuus järvineen, lampineen ja soineen. Alueella on viisi isompaa järveä, joista suurin Savdsajärvi (132 ha) sekä noin sata pienempää lampea. Kohteella pesivät mm.

alli 1
lapinsirri 1
mustalintu 4
pilkkasiipi 14
suosirri 1
tunturikihu 2
tylli 1
vesipääsky 2

4.6 Muuttoväylät (Jukka Jokimäki)

Yleensä lintujen muuttosuunta on pohjoinen–etelä, riippuen vuodenajasta. Keväällä muutetaan pesimäalueille ja syksyllä talvehtimisalueille (Pöyhönen 1995). Muuttoa tapahtuu myös vertikaalisesti, esimerkiksi alankoalueita kohti vuorten huippuja. Osa linnuista, ns. paikkalinnut eivät muuta lainkaan. Mitä pohjoisemmaksi mennään, sitä suurempi osuus linnuista on muuttolintuja (Hildén ym. 1979).

Lintujen muutto ei jakaannu tasaisesti alueiden välillä. Suomessa on havaittavissa kaksi muuton valtaväylää, ns. itäinen ja läntinen reitti. Muutto suuntautuu meillä vuodenajasta riippuen yleensä keväällä kohti pohjoista tai koillista ja syksyllä kohti etelää tai lounasta (Hildén ym. 1979, Toivanen ym. 2014). Monien lajien muutto ohjautuu usein ns. johtolinjoja myötäillen. Erilaiset esteet tai sopivat levähdys- ja ruokailualueet toimivat muuton kokoajina. Esimerkiksi suuret linnut, kuten hanhet ja joutsenet, seurailevat muutollaan usein jokilaaksoja ja niitä reunustavia vaarajaksoja.

Muuttoreittien määrittäminen on tärkeää, sillä esimerkiksi hanhien on todettu välttävän muuttomatkaansa rannikoilla sijaitsevia tuulivoimapuistojen alueita (Desholm & Kahlert 2005). BirdLife Suomi on määrittänyt Suomen päämuuttoreitit (Toivanen ym. 2014). Reittien valinta perustui käytännön syistä suurten lintulajien säännöllisten muuttoreittien määrittämiseen. Suomessa muutto keskittyy pääosin Suomen- ja Pohjanlahden rannikkoalueille, joilla havaitaan esimerkiksi keväisen arktisten muuttolintujen seurannassa satoja tuhansia hanhia ja arktisia vesilintuja. Osittain tämän mittakaavaongelman takia (Lapin muuttomäärät ovat vain murto-osa Itämeren arktikan muuttomäärästä), Lapin alueelle ei kohdennettu kuin kaksi kansallisesti tärkeää joutsenten syysmuuttoväylää, toinen Tornionjoelle ja toinen Kemijoelle. Toisaalta Pohjois-Suomen yli tapahtuva lintujen muutto tunnetaan puutteellisesti mm. vähäisen lintuharrastajamäärän, laajan alueen ja vähäisen muuton seurannan vuoksi. Monet kansallisesti tärkeät muuttoreitit päättyvät Perämeren pohjukkaan,

yleensä Oulun seudulle. On kuitenkin selvää, että monet Perämeren pohjukkaan kerääntyvät muuttolinnut jatkavat kevätmuuttoa kohti pohjoisia pesimäalueita, erityisesti kohti koillista Vienanmeren ja Jäämeren suuntaan.

Tässä yhteenvedossa tarkastellaan vain ns. suurikokoisten lintulajien muuttoreittejä (laulujoutsen, metsähanhi ja lajilleen määrittämättömät harmaahanhi-havainnot, kurki, kuikka ja lajilleen määrittämättömät kuikkalintuhavainnot, merimetso sekä piekana ja määrittämättömät hiirihaukkalajit) Lapin lintutieteellisen yhdistyksen alueella. Näiden lajien lisäksi Lapin yli muuttaa keväisin merkittäviä määriä mustalintuja ja kahlaajia kohti arktisia pesimäalueitaan. Mielenkiinnon vuoksi tässä artikkelissa esitetään muutamia merkittäviä muuttohavaintoja myös Kemin–Tornion lintuharrastajat, Xenuksen- alueelta. Kemin–Tornion alueella muutto on yleensä paljon voimakkaampaa kuin muualla Lapissa.

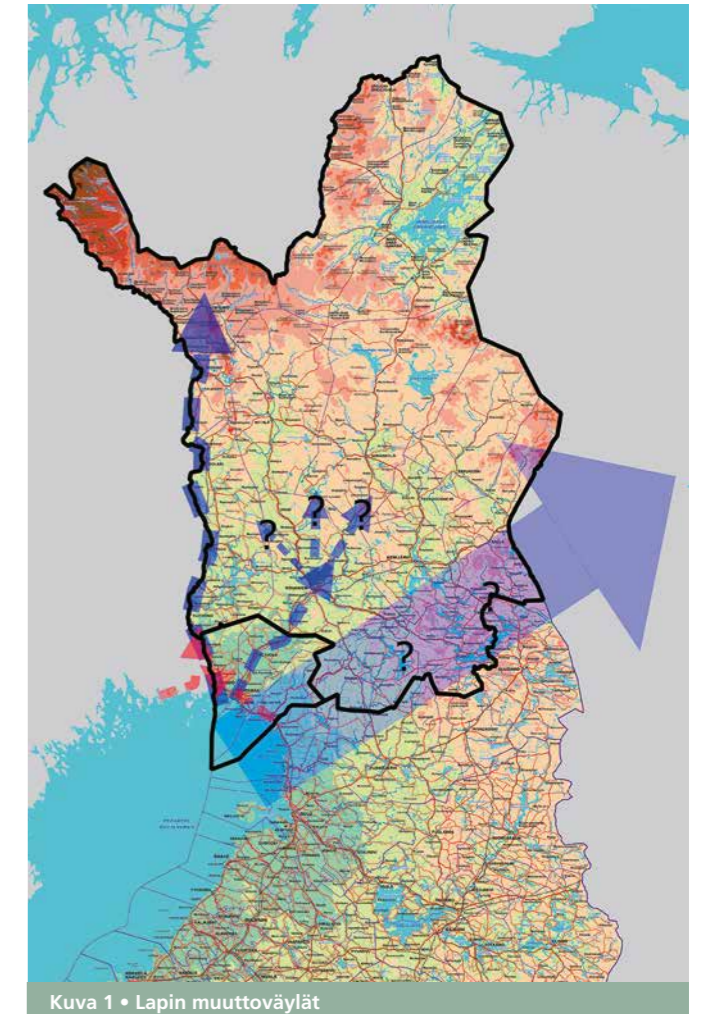
Havaintoaineisto perustuu BirdLife Suomen Tiira-lintutietopalvelussa (www.tiira.fi) raportoituihin havaintoihin sekä LapLinko-hankkeen keräämiin maasto- ja kyselyhavaintoihin (kysely LLY-verkkolaisille 24.4.2013). Muuttoreittien määrittäminen perustuu pitkälti lintuharrastajien tekemiin ja raportoihin muuton seurantaan (=muuttoa tarkkaillaan ennalta hyväksi tunnetulla muuttopaikoilla useita tunteja intensiivisesti yhtenä aamupäivänä). Lapissa ei harrasteta juurikaan muuton seurantaan iltaisin. Osaksi muuttoreittien sijoittumisen määrittämisessä on käytetty myös ko. muuttolajien merkittävien levähdys- ja ruokailupaikkojen sijaintia. Näin on menetelty etenkin laulujoutsenen ja kurjen osalta. Tässä yhteydessä ei käsitellä lainkaan esim. vesilintujen, kahlaajien ja varpuslintujen muuttoväyliä, koska niistä tiedot ovat liian vajavaiset.

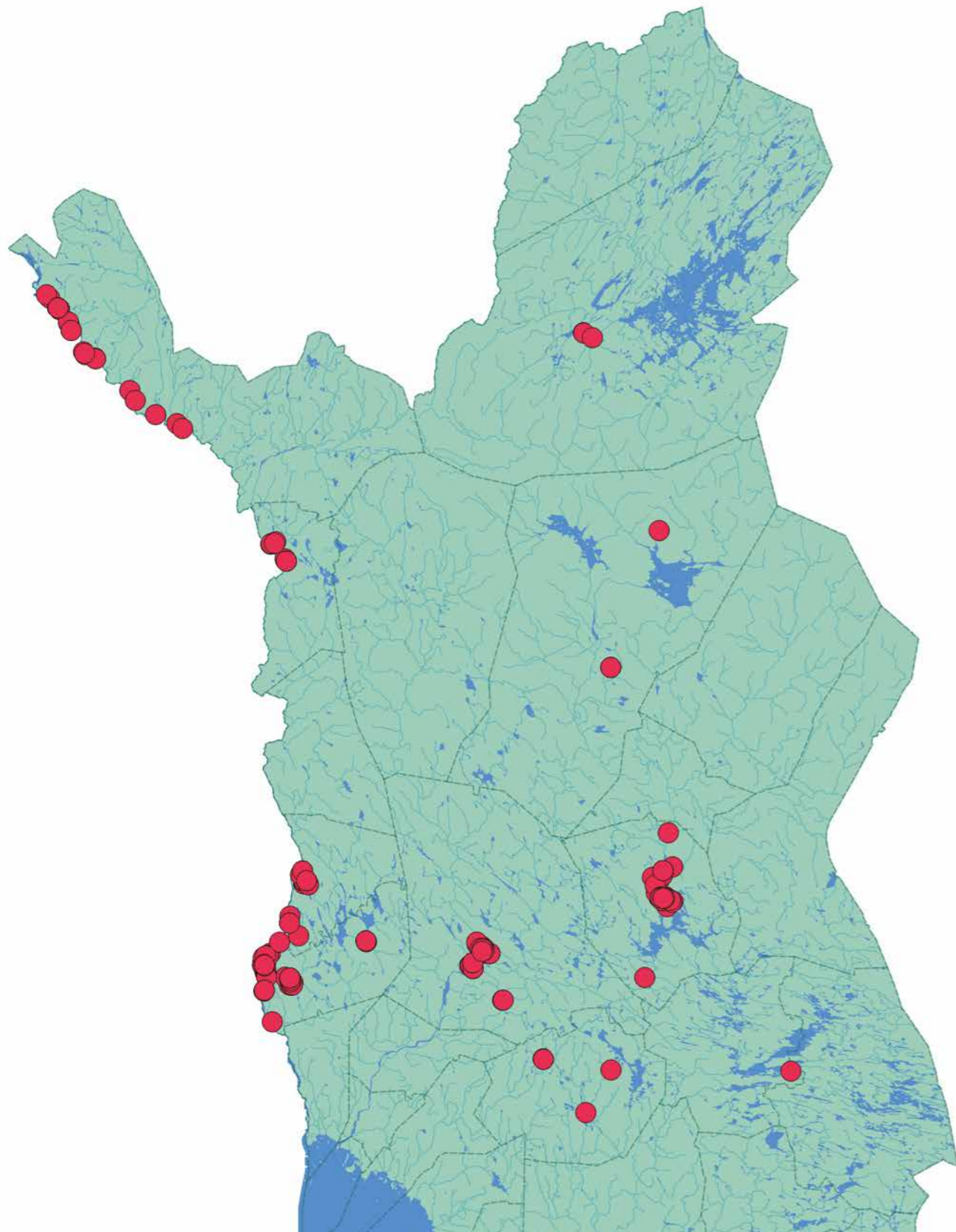
Kriteerit Lapin tärkeille muuttoväylille

Tässä julkaisussa esitettyjen muuttoväylien tuli täyttää vähintään yksi seuraavista kriteereistä:

1. Muuttoväylän varrella on useita merkittäviä, säännöllisiä suurten lintulajien muuttoaikaisia kerääntymispaikkoja (laulujoutsen min. 400 yksilöä, kurki min. 90 yksilöä).
2. Muuttoväylän varrella on havaittu merkittävää muuttoa tiettyyn ilmansuuntaan yhden tarkkailupäivän aikana tai ko. paikalla on havaittu muuttolennossa oleva suuri muuttoparvi (laulujoutsen min. 30 yksilöä, metsähanhi/hanhet min. 60 yksilöä, kurki min. 60 yksilöä, kuikat min. 20 yksilöä, piekana min. 10 yksilöä, merimetso min. 20 yksilöä). Tämä kriteeri on alarajoiltaan varsin alhainen, mutta ko. kriteeri paikantaa kuitenkin osaltaan Lapin tärkeitä muuttoväyliä. Lisäksi ko. kohteilla muutto on ollut jotakuinkin säännöllistä, joten esim. mahdollisten poikkeuksellisten säätilojen vaikutus muuttoreitin sijaintiin lienee minimaalinen.

Muuttoväylät esitetään suhteellisen karkeasti (kuva 1), sillä tuntemus Lapin muuttoväylästä perustuu toistaiseksi puutteellisiin tietoihin alueen läpi kulkevasta muutosta, lentokorkeuksista ja reittien leveydestä. Yleensäkin muuttoreitit on vaikea määrittellä, sillä reittien kulku saattaa vaihdella vuosittain sää- ja tuuliolojen mukaan (Pöyhönen 1995).

Kuva 2 • Lapin joutsenkerääntymät (minimi 100 yksilöä)

SISÄLTÄÄ MAANMITTAUSLAITOKSEN MAASTOTIETOKANNAN 06/2014 AINEISTOA

Laulujoutsen

Laulujoutsenilla on Lapissa kaksi päämuuttoreittiä. Toinen kulkee Perämeren pohjukasta Tornion- ja Muoniojoen kautta ja toinen Perämereltä Simon, Rovaniemen, Ranuan ja Kemijärven kautta. Tornionjoen reitti on huomattavasti kapeampi kuin Simo–Kemijärven reitti. Tornionjoella kevätmuutto suuntautuu jokivartta pitkin kohti pohjoista. Kemijoen–Kivalojen vaarajakson reitti suuntautuu sen sijaan pääosin kohti koillista. Keväinen päämuutto Lapissa tapahtuu heti huhtikuun puolivälin jälkeen.

Muuttolennessa havaitut laulujoutsenet (vähintään 30 yksilön päiväsumat tai parvet; tiira.fi):

21.4.2013 Rovaniemi Kemijoki Niskanperä päiväsomma 63 muuttajaa, pääasiassa suuntaan N ja NE,

12.4.2014 Rovaniemi Kemijoki Oikarainen päiväsomma 48 muuttajaa,

24.4.2009 Rovaniemi Kemijoki Oikarainen päiväsomma 44 muuttajaa,

17.4.2014 Ylitornio Tornionjoki Flykkärinpää 42 muuttajaa suuntaan N,

28.4.2014 Ranua Portimojärvi päiväsomma 35 muuttajaa, suuntiin N, NE ja E,

17.4.2014 Rovaniemi Kemijoki Oikarainen 34 muuttajaa, suuntiin N-NE,

26.4.2012 Rovaniemi Kemijoki Niskanperän lintutorni 31 muuttajaa, suuntiin N-NE.

Syksyllä ei ole juurikaan havaittu muuttolennessä olevia suuria laulujoutsenparvia. Tämä johtuu osittain siitä, että merkittävä osa laulujoutsenista muuttaa syksyisin yöaikaan. Sen sijaan Lapista tiedetään useita tärkeitä laulujoutsenen syksyisiä kerääntymisalueita, jotka osaltaan kuvaavat laulujoutsenten syksyisiä muuttoreittejä. Syyskerääntymät antavat viitteitä siitä, että joutsenet käyttävät syksyisin jotakuinkin samoja muuttoreittejä kuin keväisin. Tornionjoen joutsenet suuntaavat kohti etelää, kun taas Kemijoki-varren linnut suuntaavat kohti lounasta.

Suurimmat syksyiset joutsenkerääntymät (kuva 2) havaitaan Lapissa yleensä lokakuun puolivälissä, ja tärkeimmät levähdys- ja ruokailualueet ovat Kemijärvi ja Enontekiön Kökämäen jokiosuus välillä Saarikoski–Ropinsalmi. Tornion Karunginjärvellä. Tornionjoella on havaittu parhaimmillaan jopa yli 2 000 levähtävää joutsenta. Kaularengastustiedot antavat viitteitä siitä, että Karunginjärvi kokoaa syksyisin joutsenia ympäri Lappia (Suopajärvi & Rauhala 2005). Laulujoutsenmuutosta välillä Rovaniemi–Perämeri on vain vähän tietoja, mutta esimerkiksi Tervolan Louen (13.–15.5.2010 noin 10 yksilöä) ja Paakkolan (26.10.2013 noin 100 yksilöä) havainnot antavat viitteitä siitä, että Kemijoki-varsi on tärkeä joutsenten muuttoväylä niin keväisin kuin syksyinkin. Lapin joutsenten, niin Tornionjoen kuin Kemijoki-varren joutsenten seuraava kohde on Oulun seutu ja Hailuoto.

Vähintään yli 400 paikallisen laulujoutsen kerääntymähavainnot (vain suurin havainto per paikka ilmoitettu per vuosi; tiira.fi):

21.–22.10.2013 Kemijärvi Sillat 1600,

26.10.2006 Kemijärvi Sillat 1500,

29.9.2008 Enontekiö Könkämäeno Saarikoski 1200,

13.10.2006 Kemijärvi Kemijoki Kostamo–Kalkkonniemi 1100,

29.9.2014 Kemijärvi Kemijoki Varrio–Kostamo 1050,

1.10.2010 Kemijärvi Ala-Kallaanvaara 860,

14.10.2014 Kemijärvi Sillat 850,

11.10.2009 Kemijärvi Sillat 810,

24.10.2014 Kemijärvi Sillat 750,

2.10.2009 Enontekiö Könkämäeno Ropinsalmi 720,

16.9.2012 Kemijärvi keskusta 720,

16.10.2010 Kemijärvi Sillat 713,

27.10.2006 Kemijärvi Sillat 700,

13.10.2007 Kemijärvi Sillat 680,

6.10.2011 Kemijärvi Sillat 600,

16.10.2013 Kemijärvi Ala-Kallaanvaara 600,

6.10.2003 Pello Pellojärvi Hannunranta 590,

18.10.2008 Ylitornio Tornionjoki Flykkärinpää 554,

23.10.2011 Ylitornio Tornionjoki Kuivakangas 500,

15.9.2012 Kemijärvi Riekkonniemi 500,

12.10.2014 Rovaniemi Ounasjokisuisto 453,

22.9.2009 Enontekiö Könkämäeno Pousujärvi–Luspa 452,

12.10.2010 Rovaniemi Kemijoki Lainas 419,

12.10.2014 Rovaniemi Ounasjokisuisto 400.

Metsähanhi

Meillä pesivät metsähanhet käyttävät ns. läntistä muuttoreittiä, eli ne tulevat Suomeen Ruotsin kautta (Pöyhönen 1995). Pääosa keväisistä hanhista muuttaa Perämeren pohjukasta (Oulun alueelta) suoraan koillista kohden, osa linnuista seuraa Simojokea ja Simon suolakeuksia kohti Kemijärveä ja Vienanmerta sekä Jäämerta suuntanaan koillinen. Tätä tukee havainto, että valtaosa Rovaniemen keväisistä hanhiparvista on havaittu Kemijoki-varren itäpuolella, Kivalojen suunnassa. Lapissa havaittujen suurimpien syysmuuttotarvien suunta on ollut lounas. Kemin–Tornion alueella, Kemin Holstinharjulla on havaittu enimmillään 457 muuttavaa metsähanhea yhtenä päivänä (23.9.2013). Hanhien keväinen päämuutto ajoittuu Lapissa vapun tienoille ja syysmuuton huipentuma tapahtuu syyskuun puolivälin tienoilla. Lapissa lajilleen määritetyt metsähanhet kuuluvat pääosin taigametsähanhen alalajiin (292 havaintoa/2494 yksilöä; tundrametsähanhi 18 havaintoa/97 yksilöä; tiira.fi LLYn metsähanhihavainnot 2000–).

Muuttolennessa havaitut metsähanhet (vähintään 60 yksilön päiväsummat tai parvet; tiira.fi):

Kevät:

30.4.2009 Ranua Portimojärvi 162, pääasiassa kohti NE,
5.5.2007 Pello Pellonjärvi 123 muuttavaa,
28.4.2012 Rovaniemi Kemijoki Paavalniemen lintutorni 96 muuttavaa, pääasiassa kohti N,
26.4.2014 Rovaniemi Kemijoki Paavalniemen lintutorni 78 muuttavaa,
30.4.2009 Rovaniemi Kemijoki Paavalniemen lintutorni 84 muuttava, pääasiassa kohti N-NE,
26.4.2014 Rovaniemi Ounasjokisuisto Vitikanpää 67 muuttavaa, pääasiassa kohti N,
26.4.2012 Rovaniemi Kemijoki Niskanperän lintutorni 67 muuttavaa, pääasiassa kohti N-NE,
30.4.2009 Rovaniemi Kemijoki Oikarainen 54 muuttavaa,
8.5.2010 Pello Pellojärvi 49 muuttavaa, pääasiassa kohti N,
1.5.2008 Rovaniemi Kemijoki Muurola 44 muuttavaa, pääasiassa kohti N.

Syksy:

7.9.2007 Inari Ivalojoikisuisto 150 kohti S,
27.9.2008 Kemijärvi Juujärvi 130 kohti W,
27.9.2007 Inari Siggavuono 115 kohti SW,
1.10.2012 Posio Korouoma 110 kohti SW,
7.9.2014 Inari Ivalo kk 105 kohti SSW,
30.9.2012 Kemijärvi Kemijoki Juujärvi 100 kohti WSW,
13.9.2009 Rovaniemi Norvajärvi 70 kohti S,
16.9.2011 Rovaniemi Palovaara 70 kohti S,
23.9.2013 Ranua Tolva 70 kohti SW,
24.9.2008 Kemijärvi Kemijoki Juujärvi 63 kohti S.

Muuttolennessa havaitut lajilleen määrittämättömät harmaat hanhet (vähintään 60 yksilön päiväsummat tai parvet; tiira.fi):

30.9.2012 Posio Kitka Mourusalmi 448 muuttavaa,
23.9.2013 Posio Kakkostenvaara 390 kohti S,
30.4.2009 Rovaniemi Kemijoki Oikarainen linjan Sieriniemi–Raudanjoki eteläpuolella 252 muuttavaa,
16.9.2009 Enontekiö Kilpisjärvi 200 kohti S,
30.4.2011 Rovaniemi Kemijoki Oikarainen 196 muuttavaa,
28.4.2012 Rovaniemi Kemijoki Oikarainen 144 muuttavaa,
7.9.2009 Sodankylä kk 130 kohti S,
23.9.2013 Sodankylä Vuotso 120 kohti S,
20.9.2014 Muonio Pallasjärvi 120 kohti S,
30.4.2009 Ranua Portimojärvi 116 muuttavaa pääasiassa kohti NE,
26.4.2014 Rovaniemi Jokkavaara, suurin osa Kivalojen läheltä, 115 muuttavaa kohti NE,
1.5.20089 Rovaniemi Kemijoki Oikarainen 111 muuttavaa,
28.4.2012 Ranua Portimojärvi lintutorni 111 muuttavaa pääasiassa N-NE,
30.9.2012 Rovaniemi Kemijoki Niskanperän lintutorni 101 kohti S,
26.4.2014 Rovaniemi Kemijoki Paaniemen lintutorni 66 muuttavaa pääasiassa N-NE,
23.9.2013 Rovaniemi Kemijoki Oikarainen 64 kohti SW,
29.9.2004 Rovaniemi Ahokankaantie 60 kohti SSW.

Toisin kun laulujoutsenen, metsähanhen muuttoaikaisia leppäily/ruokailualueita ei juurikaan tunneta Lapista. Utsjoella on tavattu suuria levähtäviä/ruokailevia hanhiparvia (esim. 18.5.2008 Kiviniemi 650 yksilöä; 11.5.2014 Sirman pelot 320 yksilöä). Lisäksi Tornion Raumojärven peltoalueille kerääntyy huhti–toukokuun vaihteessa maksimissaan liki 300 hanhea ja Tervolan Louen pelloille 50 hanhea (tiira.fi). Lapin keväiset hanhimäärät ovat vain murto-osa siitä, mitä tavataan Oulun seudun peltolakeuksilla. Todennäköisesti hanhet suuntaavat keväällä suoraan Oulun seudulta pesimäsoille ilman välitankkauksia. Metsähanhi on arvostettu riistalaji, jota yritetään houkutellessa pesimään sopiville soille kevätruokinnan avulla. Osittain tästä johtuen mahdollisia keväisiä hanhikerääntymiä pesimäsoilta ei mielellään ilmoiteta yleiseen käyttöön.

Kurki

Samoin kuin hanhet, myös kurjet seuraavan kevätmuuttoreittillään pääosin Simon soita ja Kivaloiden vaarajaksoa suuntanaan koillinen. Osa kurjista muuttaa pitkin Tornionjokea kohti pohjoista. Suurimmat keväiset kurkiparvet on havaittu Lapissa yleensä huhtikuun lopulla Rovaniemen, Ranuan ja Posion alueella muuttosuunnan ollessa joko pohjoinen tai koillinen. Kurjen keväinen päämuutto tapahtuu Lapissa huhtikuun lopulla ja syysmuuton huippu ajoittuu elo–syyskuun vaihteeseen.

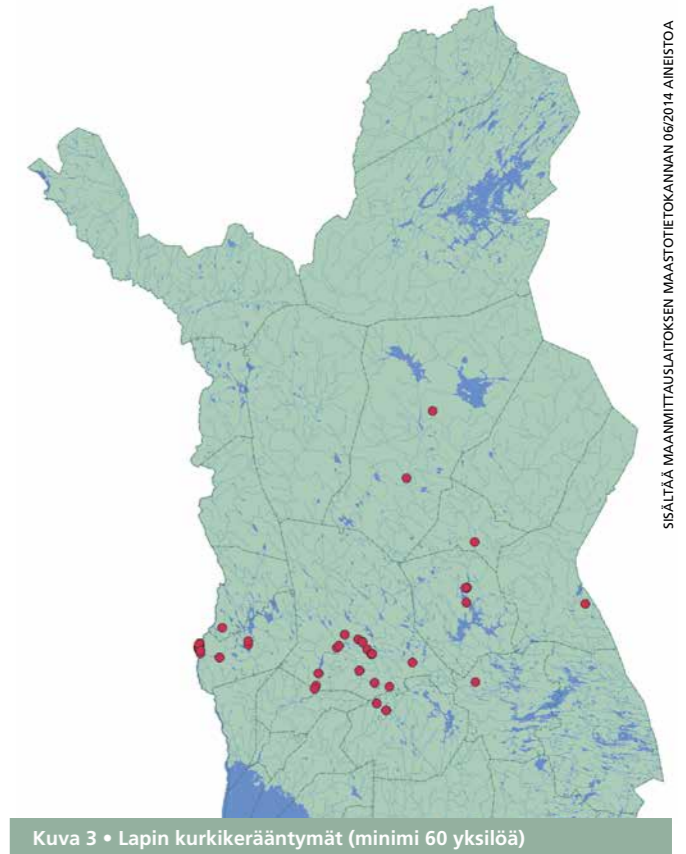
Muuttolennessa havaitut kurjet (vähintään 60 yksilön päiväsummat tai parvet; tiira.fi):

Kevät:

28.4.2012 Ranua Portimojärvi lintutorni 548 muuttavaa, pääasiassa kohti N-NE,
26.4.2009 Ranua Portimojärvi lintutorni 368 muuttavaa, pääasiassa kohti NE,
26.4.2012 Rovaniemi Oikarainen 315 muuttavaa,
28.4.2012 Rovaniemi Oikarainen 301 muuttavaa,
26.4.2012 Posio Kuovituturi 207 muuttavaa, pääasiassa kohti N, noin 15 % kohti NE,
26.4.2012 Rovaniemi Kivijärvi 201 muuttavaa, pääasiassa kohti N-NE,
29.4.2008 Rovaniemi Oravilampi 200 muuttavaa NE,
17.4.2014 Rovaniemi Kemijoki Muurola 181 muuttavaa, pääasiassa kohti N-NNW,
28.4.2012 Rovaniemi Kemijoki Paaniemi lintutorni 156 m, pääasiassa N-E,
24.4.2009 Rovaniemi Kemijoki Oikarainen 91 muuttavaa, pääosin NE, havaintopaikan eteläpuolelta,
28.4.2012 Rovaniemi Narkaus 80 kohti N,
23.4.2012 Rovaniemi Palovaara 70 kohti N,
26.4.2008 Rovaniemi Kemijoki Paaniemi lintutorni 56 muuttavaa,
23.4.2012 Rovaniemi Kemijoki Ala-Korkalo 40 NE,
25.4.2014 Rovaniemi Lillukka 40 kohti N,
29.4.2008 Rovaniemi Kemijoki Paaniemi lintutorni 38 kohti N.

Syksy:

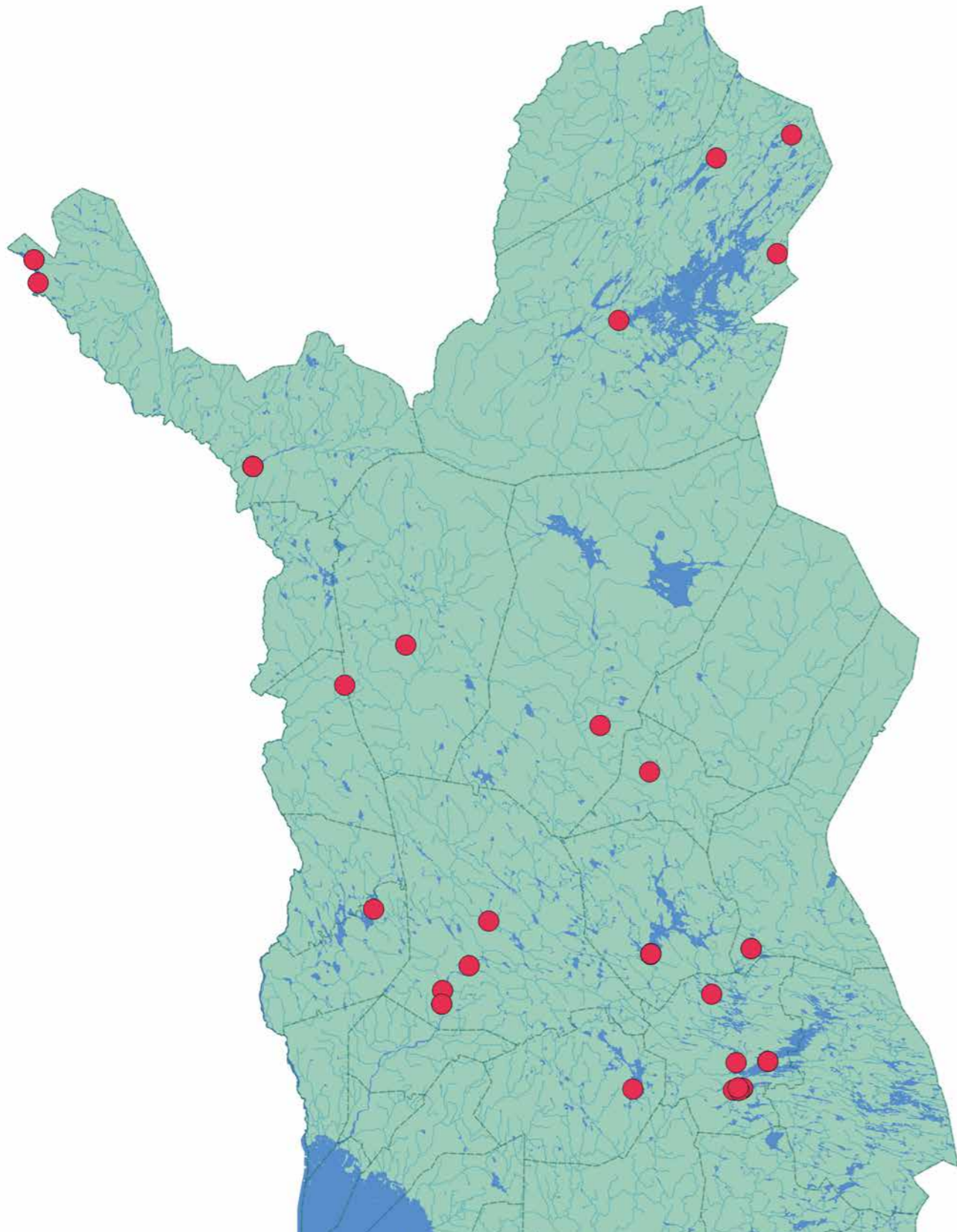
30.8.2013 Rovaniemi Kemijoki Oikarainen 212 muuttavaa,
1.9.2006 Sodankylä kk 80 kohti SW,
23.8.2013 Ranua Ahvenniemi 80 kohti S,
4.9.2009 Rovaniemi Kemijoki Vanttauskoski 75 muuttavaa,
23.8.2012 Rovaniemi Susihukantie 56 kohti SSW,
2.9.2013 Rovaniemi Kemijoki Oikarainen 56 kohti SW,
11.8.2014 Ranua Saarijärvi 49 kohti S,
15.8.2014 Pello Lempainen 47 kohti SSW,
19.8.2012 Rovaniemi Niesi 45 kohti S,
7.9.2009 Rovaniemi Kemijoki Oikarainen 44 kohti S,
6.9.2009 Rovaniemi Vaattunki 44 kohti S,
29.8.2014 Inari Siggavuoma 42 kohti SW,
2.9.2011 Rovaniemi Ounasjoki Aronperä 41 kohti S.

Kurjen tärkeitä muuttoaikaisia kerääntymäalueita tunnetaan Lapista vain muutama, pääosin syksyltä: Ylitornion Kaulinranta–Kuivakangas, Kemijärven Kostamo, Rovaniemen Jaatila sekä Oikarainen (kuva 3). Tervolan pelloilla ruokailee säännöllisesti syyskuun alussa satoja kurkia (esim. Lapinniemenstä 14.9.2014 yhteensä 600 yksilöä paikallisena; tiira.fi). Myös Tornion Raumojärven ja Karungin alueella tavataan muuttoaikana satoja kurkia, huippuluku 14.9.2014 Tornion Karungin Mustajänkältä 1 060 paikallista kurkea (tiira.fi). Rovaniemellä on havaittu syksyisin merkittävää kurkimuuttoa tai levähtäviä/ruokailevia kurkia pääasiassa alueen itäosissa. Tämä viittaa siihen, että myös kurkien syksyinen muuttoreitti kulke Kivalojen vaarajonon kautta.

Vähintään yli 90 paikallisen kurjen kerääntymähavainnot:

1.9.2014 Ylitornio Tornionjoki Kaulinranta 328,
25.–28.4.2015 Rovaniemi, Oikarainen, Korkön pelot, 136–303,
21.8.–5.9.2014 Rovaniemi Oikarainen Korkko maksimissaan 177,
26.8.2014 Ylitornio Tornionjoki Kuivakangas 150,
10.9.2014 Kemijärvi Kemijoki Kostamon pelot 150,
1.–6.9.2011 Kemijärvi Kemijoki Kostamon pelot maksimissaan 122,
13.9.2013 Kemijärvi Kostamo 120, joista 25 saapui pelloille juuri idän suunnasta,
23.8.2014 Rovaniemi Kemijoki Jyrhmjärvi Kumpu–Korkko 120,
18.9.2011 Rovaniemi Kemijoki Jaatila Matinmikon pelot 92.

Kuva 4 • Lapin kuikkakerääntymät (minimi 20 yksilöä)

SISÄLTÄÄ MAANMITTAUSLAITOKSEN MAASTOTIETOKANNAN 06/2014 AINEISTOA

Kuikka (kuikkalaji)

Eniten kuikkalintuja havaitaan keväisin Rovaniemen suunnalla, sen sijaan Tornionjoki-varresta ei ole raportoitu merkittäviä kuikkalintujen muuttoa (kuva 4). Kemijoki-varsi toimii yhtenä merkittävä kuikkalintujen kevätmuuttoa ohjaavana tekijä. Myös Kemin–Tornion alueella havaitut kuikkalintujen muuttotarvet ovat suuntautuneet pääasiassa itäisiin-koillisiin ilmansuuntiin kohti Vienanmerta. Parhaimmillaan (24.5.2013) esimerkiksi Simon Martimoaavalla on havaittu puolessatoista tunnissa 280 muuttavaa kuikkalintua. Paras muuttosumma päivää kohden on ollut Kemin–Tornion alueella 1 600–1 700 yksilöä. Lapin yli kulkeva arktisilla alueilla pesivien kuikkalintujen kevätmuutto kulkenee pääosin Kivalojen vaarajakson kaakkoispuolelta kohti Vienanmerta. Syksyinen kuikkalintujen muutto on erittäin huonosti tunnettua Lapissa. Muuton seurannan aktiivisuus heikkenee merkittävästi kohti toukokuun loppua. Osaksi tästä johtuen kuikkalintujen kevätmuutto on varsin huonosti tunnettu Lapissa. Usein kuikkalintujen lajia ei pystytä määrittämään lajilleen lintujen kaukaisen sijainnin tai korkeuden vuoksi.

Muuttolennessa havaitut kuikkalinnut (vähintään 20 yksilön päiväsumat tai parvet; tiira.fi):

Kevät:

22.5.2001 Pelkosenniemi Kilpiaapa ja Kairanaapa kahdessa tunnissa 370 kuikkaa kohti NE (Huhta & Laine 2002),
 25.5.2010 Sodankylä Orajärvi 100 nousi muutolle,
 15.5.2014 Rovaniemi Ounasjoki Tottorakka 58 kohti N,
 25.5.2009 Kemijärvi keskusta 40 kohti N,
 27.5.2009 Sodankylä Vajunen 27 kohti N,
 19.5.2014 Rovaniemi Kemijoki Tottorakka 27 kohti NE,
 18.5.2008 Rovaniemi Ounasjokisuisto Aronperä 23 kohti NNW.

Syksy:

4.10.2008 Posio Hirsiniemi 20 kohti SW.

Piekana

Petolinnuille ei ole havaintojen perusteella osoitettavissa tärkeitä muuttoreittejä Lappiin. Laji on keväisin niin sanottu kaakkoismuuttaja, eli piekanat saapuvat Suomeen Venäjän suunnalta ylittäen rajan Pohjois-Karjalassa ja Kaakkois-Suomessa. Parhaimpina keväinä Kemin–Tornion alueella on havaittu 600 muuttajaa ja parhaimpina syksyinä yli 1 000 muuttajaa. Merkittävä osa Perämeren pohjukassa havaituista piekanoista jatkaa kevätmuuttoa kohti Ruotsia. Perämeren pohjukka näyttääkin kokoavan osaltaan lajin muuttoa. Muualla Lapissa muuton seurannassa havaitut määrät ovat alhaisia sekä keväisin että syksyisin ja lintujen muuttosuunta vaihtelee merkittävästi. Petolintujen muutto hajaantuu heti niiden saavuttua Perämeren pohjukkaan (tiira.fi), ja siten suu-

ria muuttomääriä ei juuri havaita Lapissa. Piekana muuttaa keväällä laajana rintamana Lappiin ja kohti Pohjois-Ruotsia. Piekan syysmuuttoreitit ovat Lapissa huonosti tunnetut.

Muuttolennessa havaitut piekanat (vähintään 10 yksilön päiväsumat; tiira.fi):

24.4.2014 Pello Lempainen 23 kohti NW,
 28.4.2012 Rovaniemi Kemijoki Paaniemen lintutorni 13 NE-NW ,
 5.5.2015 Rovaniemi Kemijoki Muurola 11 kohti W.

Merimetsä

Miltei kaikki suuremmat muuttavat keväiset merimetsäparvet on havaittu Rovaniemellä, yksi suuri parvi on havaittu Posiolalla. Parvien muuttosuunta on ollut yleensä koillinen. Merimetsä ei pesi Lapissa, joten täällä havaitut yksilöt ovat menossa pesimäalueilleen koilliseen Vienanmerelle, Jäämerelle ja Kuolaan. Kemin–Tornion alueella suurimmat keväiset ja syksyiset muuttotarvet ovat olleet kooltaan 300–350 yksilön suuruisia. Mainittakoon myös, että Lokan tekoaltailla tavataan kesäkuussa kymmeniä pesimättömiä merimetsäsoja (Jokimäki & Kaisanlahti-Jokimäki 2001). Syksyisin muuttavia merimetsäparvia havaintaan vain harvoin.

Muuttolennessa havaitut merimetsät (vähintään 20 yksilön päiväsumat tai parvet; tiira.fi):

Kevät:

25.4.2009 Rovaniemi Kemijoki Paaniemen lintutorni 46 muuttavaa,
 29.4.2006 Rovaniemi Kemijoki Paaniemen lintutorni 40 kohti NE,
 4.4.2013 Posio Kitka Tolva 40 kohti NE,
 17.4.2008 Rovaniemi Kemijoki Niskanperä 30 ENE korkealla etelässä vaarojen päällä,
 28.4.2008 Rovaniemi Harjulampi 30–50 kohti N-W,
 19.4.2004 Rovaniemi Kemijoki Niskanperä 30 kohti NE,
 27..3.2007 Rovaniemi Ounaskoski 23 kohti NE,
 15.4.2007 Rovaniemi Kemijoki Niskanperä 22 kohti N,
 2.5.2009 Rovaniemi Kemijoki Paaniemen lintutorni 21 kohti NE,
 4.5.2010 Rovaniemi Korkiavaara 21 kohti N,
 26.4.2006 Rovaniemi Kemijoki Niskanperä 20 kohti N,
 18.4.2008 Rovaniemi Ounaskoski ja Kemijoki Paaniemen lintutorni 20 kohti NE,
 16.4.2010 Rovaniemi Harjulampi 20 kohti NE,
 6.4.2011 Rovaniemi Asemieskatu 20 kohti N.

Syksy:

4.10.2013 Kemijärvi Ala-Kallaanvaara 70 kohti SW,
 19.8.2010 Inari Näverniemi 25 kohti S,
 28.8.2009 Kemijärvi Oinas 23 kohti SW,
 10.9.2010 Rovaniemi Rantavitikka 23 kohti SW,
 2.9.2014 Kemijärvi keskusta 20 kohti S.

Pulmunen • *Plectrophenax nivalis*

OLLI-PEKKA KARLIN

Yhteenveto Lapin tärkeistä muuttoväylistä

Nykytiedon mukaan Lapissa kulkee kolme merkittävää muuttoväylää (kuva 1), jotka jatkavat aikaisemmin raportoituja Suomen valtakunnallisesti tärkeitä muuttoväyliä (Toivanen ym. 2014) edelleen kohti pohjoisia ilmansuuntia. Yksi näistä muuttoreiteistä seuraa *Tornionjoen-Muonionjoen jokilaaksoa*, toinen *Kivalojen vaarajaksoa* ja kolmas *Kemijokilaaksoa*. Näistä kaksi ensimmäistä ovat merkittävimpiä. Tornionjoen-Muonionjoen sekä Kemijoen muuttoväylät ulottuvat jokilaaksoja reunustaville vaaroille asti. Kivalojen muuttoväylä kulkee Kivalojen vaarajakson ja Simojoen välissä kohti Kemijärveä. Valtaosa Tornionjoen muuttoreitin havainnoista on tehty itse jokilaaksossa tai sitä reunustavien vaarajaksojen yllä. Rovaniemen. Kivalojen muuttoreitin leveydestä ei vielä toistaiseksi ole tarpeeksi tietoa. Olettavasti Tornion- ja Kemijoen muuttoväylät ovat puolestaan leveämpiä kuin mitä kuvassa 1 on esitetty. Havaintojen mukaan linnut oikaisevat muutollaan ainakin Tornionjoen mutkia. Lisäksi on mahdollista, että Lapin yli kulkee muitakin tärkeitä muuttoväyliä kuin tässä esi-

tetyt kolme reittiä. Esimerkiksi Perämeren pohjukassa kulkee keväinen piekanojen muuttoreitti kohti Ruotsia eli luodetta. Tornionjokisuus toimii myös eräänlaisena muuttoa keräävänä suppilona, koska merkittävä osa Tornionjoen muutosta tulee Ruotsin kautta.

Ounasjokisuisto on eräänlainen muuttoa jakava kohta keväisin. Kemijokea seurailevat kevätmuuttoparvet saapuvat suistoon, jossa niiden on tehtävä päätös joko jatkaa suoraan kohti pohjoista, kääntyä kohti Kemijokivartta idän tai koillisen suuntaan tai kääntyä kohti Ounasjokivartta lännen tai luoteen suuntaan. Pääosa suurista linnuista jatkaa matkaansa kohti koillista Kemijokivartta seurailleen, osan jatkaessa suoraan kohti pohjoista (J. Jokimäki, julkaisematon).

Nyt kerätyt havainnot suurten lintujen osalta todistavat osaltaan jo aiemmin esitetyn arvion, että Perämeren pohjukasta kulkee ns. pieni arktika kohti Vienanmerta ja Jäämerta. Li-

säksi esimerkiksi Simon Karsikossa havaittu toistatuhannen mustalinnun muutto kohti koillista-pohjoista 16.5.2014 tukee osaltaan tätä olettamusta. Toistaiseksi Lapin yli kulkeva arktisten vesilintujen ja kahlaajalintujen muutto on vajavaisesti tunnettu. Lapin yli Jäämerelle suuntautuvan muuton lintumäärät eivät ole läheskään samaa luokkaa kuin etelämpänä, koska merkittävä osa arktikasta oikaisee Oulun seudulta Kitkajärvien suunnalta kohti koillista. Muutto Jäämerelle ja Kuolaan voi hajaantua enemmän kuin Vienalle suuntautuva muutto. Se voi olla suuruudeltaan yhtä iso, mutta hajanaisuutensa takia se ei erotu yhtä selkeänä. Valtaosa Vienanmeren suuntaan kohdistuvasta kevätmuutosta tapahtuu Kivalojen vaarajonon itäpuolella

Lisäksi on huomattava, että osa muuttolinnuista saapuu Suomen Lappiin pohjoisen kautta, sulan Jäämeren houkuttelemisena. Kuinka paljon Lappiin saapuu lintuja pesimään pohjoisen kautta ja mitä reittejä nämä käyttävät, on toistaiseksi epäselvää. On mahdollista, että merkittävä osa Enontekiön muuttolinnuista saapuu alueelle Norjasta Skibotnjoen kautta, tilanne lienee sama Utsjoen osalta, jonne muuttolintuja saapuu keväisin sulan Jäämeren kautta pitkin Tenojokea ja siitä eteenpäin kohti etelää. Utsjoki muodostaa hyvän muuttoväylän pesimäalueille. Valtaosa keväisistä piekanoista saapuu Lappiin Venäjältä, muuttosuunnan ollessa luode. Osa kevätmuuttajista, tulee Lappiin myös Ruotsin kautta, tästä syystä Perämeren pohjukka on erityisen tärkeä muuttoa kokoava risteyspaikka.

Yksi merkittävä osa muuttoreittejä ovat sopivat levähdys- ja ruokailupaikat muuttoreitin varrella. Lapissa tällaisia alueita ovat esimerkiksi joutsenen osalta Kemijärvi, Rovaniemen Ounasjokisuisto, Tornionjoki, Muonion Muonionjärvi ja Enontekiö Könkämäeno sekä kurjen osalta Kemijärven Kostamo sekä Rovaniemen Oikarainen. Kemin-Tornion alueen merkittäviä suurten lintujen levähdys- ja ruokailualueita ovat muun muassa Tornion Raumojärvi, Tornio Karunginjärvi (Tornionjoen laajentuma) sekä Tervolan peltoalueet. Lisäksi on huomioitava, että suurilla linnuilla, kuten esimerkiksi kurjilla, ruokailu- ja yöpymispaikat eivät ole samoja. Ruokailu tapahtuu pelloilla ja yöpyminen yleensä lähisoilla. Näistä ruokailu- ja yöpymispaikkojen välisistä lentoreiteistä ei ole toistaiseksi tarpeeksi aineistoja Lapista. Lietteiden esiintyminen etenkin keväisin vaikuttaa merkittävästi arktisten kahlaajien havaittavuuteen Lapissa, esimerkiksi Kemijärvellä.

Jotta suurten lintulajien muuttoreitit ja Lapin yli kulkeva arktika saataisiin määritettyä entistä tarkemmin, ns. stajjausta eli muutonseurantaa yhdellä paikalla olisi tehostettava. Tämä koskee Lapin osalta erityisesti Simon, Tervolan, Rovaniemen, Ranuan, Posion ja Kemijärven seutuja, jotta koilliseen suuntautuvan muuttoväylän merkitys ja laajuus saataisiin kartoitettua nykyistä tarkemmin.

Lisäksi Lapissa olisi tehostettava lintujen muutonseurantaa myös toukokuun lopussa ja kesäkuussa, etenkin oletetuilla arktisten lintujen muuttoreiteillä. Lapin keväinen arktisten lintujen muutto näyttää tapahtuvan usein iltaisin/öisin, jolloin lintujen tarkkailu on varsin vähäistä. Touko-kesäkuun iltoina olisi oletettavasti mahdollista nähdä merkittäväkin arktista muuttoa Lapin yli kohti Vienanmerta. Usein Lapin arktinen muutto kulkee niin korkealla, että muuttajien havaitseminen vaatisi tutkahavaintoja. Onkin oletettavaa, että Lapin lintuharrastajat pystyvät havaitsemaan vain rippettä arktisille alueille tapahtuvasta muutosta. Tutkahavainnot voisivat osaltaan auttaa selvittämään tätä korkealla tapahtuvaa muuttoa.

Kiitokset

Jorma Halosen, Esa Huhdan, Veikko Isomursun, Marja-Liisa Kaisanlahti-Jokimäen, Alekski Lehiköisen, Timo Metsäsen ja Pentti Rauhalan kommentit käsikirjoitukseen syvensivät merkittävästi tietämystä Lapin yli kulkevien muuttoreittien määrittämisessä. Useat henkilöt vastasivat LLY-verkossa esitettyyn kyselyyn liittyen Lapin muuttolintuväyliin. Suurin kiitos kuuluu kuitenkin Lapin lintuharrastajille, jotka ovat viettäneet tuhansia tunteja Lapin lintumuuttoa seurattaessa.

Tunturikiuru • *Eremophila alpestris*

OLLI-PEKKA KARLIN

5 Lapin lintupaikkojen nykytila, muutos ja tulevaisuus

Eniten arvokkaita lintualueita oli Rovaniemellä, Sodankylässä, Ylitorniolla, Enontekiöllä ja Kittilässä. Tämä tulos eroaa sekä Lapin IBA- että FINIBA-alueiden sijaintijakaumasta (Heath & Evans 2000, Leivo ym. 2002), joissa molemmissa on paljon kohteita Savukoskella ja Sallassa. Lisäksi paljon FINIBA-alueita on myös Inarissa, Kemijärvellä ja Utsjoella. Eroavaisuudet selittyvät sillä, että näiden lintualueverkostojen mittakaava eroaa toisistaan ja siten niihin valikoituu erilaisia lintualueita.

Osaltaan Rovaniemen suurta kohdemäärää selittää se, että alueella asuu suurin osan Lapin lintuharrastajista ja näin ollen alueen lintupaikat tunnetaan muuta Lappia paremmin. Ylitornio on puolestaan muuta Lappia rehevämpää aluetta, joten merkittävä osa Lapin tärkeistä lintuvesistä sijaitseekin kyseisellä alueella. Sodankylässä esiintyy runsaasti sekä hyviä lintusoita että -vesiä. Enontekiön tunturialueet lisäävät osaltaan

tämän alueen arvokkaiden lintualueiden määrää. Enontekiön alueella onkin erityismerkitys Suomen tunturilinnuston ylläpitämisessä. Useiden tunturilintujen kannat ovat taantuneet viime aikoina huomattavasti Fennoskandiassa oletettavasti ilmaston lämpenemisen ja sademäärän kasvun vuoksi (Lehikoinen ym. 2014). Muita paikallisempia syitä voivat olla mm. mahdollinen porojen ylilaidunnus ja runsastunut retkeilyharrastus tunturialueilla. Monien tunturilintujen, kuten kiljuhanhen, keräkurmitsan, merisirrin, punakuirin, tunturikiurun ja sepelrastaan, ainoat Suomen pesimäalueet sijaitsevat Lapissa (Leivo ym. 2002).

Suurin osa Lapin maakunnallisesti tärkeistä lintualueista on joko lintuvesiä tai soita. Sen sijaan Lapin FINIBA-kohteista vain pieni osa, etenkin pinta-alan suhteen on lintuvesiä (Leivo ym. 2002). Räinen ym. (2000) tarkastelivat Lapin parhaimpien lintuvesien pesimälinnustoa vuosina 1976–1980 ja

1992–1998. Alustava vertailu Räinen ym. (2000) tämän selvitysten tulosten välillä antaa viitteitä siitä, että Lapin lintuvesien linnuston tila on heikentynyt 2010-luvulle tultaessa. Etenkin kohteiden tukkasotka-, haapana-, sinisorsa- ja jouhisorsa- kannat ovat taantuneet. Samanaikaisesti monet eteläiset kosteikkolajit, kuten silkki- ja mustakurkku-uikku ovat yleistyneet Lapissa. Osaltaan tuloksia voi selittää kohteiden osittainen umpeenkasvu.

Suurin osa Lapin tärkeimmistä suolintujen pesimäalueista sijaitsee Kittilässä, Sodankylässä, Ranualla ja Pelkoseniemellä. Kyseiset alueet sijoittuvat aapasoiden esiintymisvyöhykkeelle, joten alueen määrät rimpisuot ovat merkittäviä pesimäaikaista lintukohteita. Näillä alueilla onkin tärkeä merkitys Suomen ja koko Euroopan suolinnuston suojelussa. Lapin suot ovat Suomen tärkeimpiä muuttohaukkojen pesimäalueita. Suolinnuston tilaan vaikuttavat mm. vanhat ojitukset ja turvetuotanto. Toisaalta joillakin eteläisimmillä alueilla käytöstä poistettuja turvetuotantoalueita on muutettu monipuolisiksi lintualueiksi.

Keskimäärin suolintujen kannat ovat vähentyneet viimeisen kolmen vuosikymmenen aikana liki puoleen (<http://www.luonnontila.fi/fi/elinymparistot/suot/soiden-pesimalinnut>). Yksi tällaisista vähentyneistä suolajeista on ollut metsähanihi. Samoin ennen runsaslukuiset kahlaajalajit, kuten suokukko, ovat vähentyneet huomattavasti. Myös mahdolliset muutokset talvehtimisalueilla ja muuttoreiteillä ovat voineet osaltaan heikentää kahlaajakantoja. Alavilla alueilla sijaitsevat laajat suoalueet ovat tulevaisuudessa houkutteleva vaihtoehto veden varastointiin vesivoimaenergian tuotantoon ja tulvasuojeluun liittyen.

Lapissa on vain vähän kulttuuri- ja peltoalueita, joten Lapin rooli näiden alueiden linnustojen suojelussa on marginaalinen. Sen sijaan metsiä Lapissa on paljon sekä Suomen että Euroopan mittakaavassa. Monien vanhoja metsien lintulajien, kuten kuukkelin, lapintiaisen, esiintymisen painopiste Suomessa ja Euroopassa on Lapissa. Suomella onkin erityisvastuu borealisissa metsissä pesivien vanhojen metsien lintulajien suojelussa. Metsätaloudella on aiemmin osoitettu olevan vaikutusta metsälintukantoihimme, mutta viimeaikoina on myös havaittu ilmastonmuutoksen vaikuttavat metsälintujen levinneisyysalueisiin (Virkkala ym. 2014).

Tämä oli ensimmäinen kerta, kun Lapissa on kartoitettu tärkeitä kerääntymäalueita. Esimerkiksi FINIBAn Lapin kohteista vain kolme oli kerääntymäalueita ja loput 34 pesimäalueita, yhden kohteen täyttäessä sekä tärkeän kerääntymä- että pesimäalueen kriteerit (Leivo ym. 2002). Nyt Lapista paikallisteettiin kymmeniä tärkeitä kevät-, kesä- ja syysaikaisia kerääntymäalueita. Miltei kaikki kerääntymäalueet olivat vesiympäristöjä, toisin esimerkiksi kurkien kerääntymäalueet

olivat peltoalueita. Soiden merkitys lintujen kerääntymisalueina tunnetaan toistaiseksi puutteellisesti. Tieto esimerkiksi suurten lintujen, kuten kurkien ja joutsenten, tärkeistä kerääntymisalueista on tärkeää esimerkiksi tuulivoimapuistojen suunnitteluun liittyen. Tähän liittyen on huomattava, että mm. kurjet ja hanhet ruokailevat päivisin usein päivisin ja siirtyvät yöpymään esimerkiksi lähisoille. Näin ollen merkittäväksi kerääntymisalueeksi määritetyn peltoalueeseen pitäisi kurkien ja hanhien osalta liittää mukaan myös lajin yöpymispaikat. Näin ei kuitenkaan tässä yhteydessä tehty, koska tiedot näiden lajien yöpymispaikoista ovat puutteelliset.

Lapin yli kulkee kolme merkittävää isojen lintujen ja vesilintujen muuttoväylää, Tornionjoen–Muonionjoen, Kivalojen ja Kemijokilaakson muuttoväylät. Muuttoväylien valinta tehtiin hyödyntäen sekä alueella tavattuja merkittäviä kerääntymiä että muuton seurannan yhteydessä havaittuja muuttoparvia ja -määriä. Maakunnallisesti tärkeiden muuttoväylien määrittäminen Lapissa on haasteellista alueen suuren pinta-alan ja vähäisen lintuharrastajamäärän takia. Tarkkojen rajausten tekeminen Lapin yli kulkevista muuttoväylistä on liki mahdotonta. Muuttoreittien tunnistaminen on kuitenkin tärkeää erityisesti tuulivoimapuistojen suunnittelun kannalta. Mahdollisten muuttoreittien kulkeminen suunnittelun tuulivoimapuiston yli tuleekin selvittää aina tapauskohtaisesti.

Hankkeen tavoitteena oli määrittää linnustollisesti tärkeät lintualueet Lapissa, ei laittaa niitä paremmuusjärjestykseen. Käytännössä alueet, joilla esiintyi enemmän kriteeri- ja/tai avainlajeja, on parempi lintualue kuin sellainen jolla ko. lajeja esiintyy vähemmän. Toisaalta voidaan ajatella siten, että jos alue on sekä merkittävä kerääntymis- että pesimäalue, se olisi parempi alue kuin sellainen jolla on vain joko kerääntymis- tai pesimäaikaista merkitystä. Yksi mahdollisuus järjestää kohteita paremmuusjärjestykseen olisi vertailla kohteille kerääntyvien lajien yksilömääriä tai kohteilla pesivien lajien parimääriä.

Lappi on pinta-alaltaan laaja, joten kaikkia Lapin parhaita lintualueita ei vielä tunneta. Tämän takia kirjan kohdeluettelo ei poista sitä mahdollisuutta, että jollakin alueella on tuntematon hyvä lintualue. Tämä on syytä huomioida mm. arvioitaessa jonkun kehittämishankkeen mahdollisia vaikutuksia ko. alueen linnustoon. Toivomme tämän kirjan innostavan sekä paikallisia että muitakin lintu- ja luontoharrastajia ilmoittamaan tulevaisuudessa entistä tarkemmin lintukartoitustietoja hyviksi katsomiltaan lintualueilta esimerkiksi tiira.fi lintutietopalveluun. Vaikka inventoinnit olivatkin melko laajat, uusia merkittäviä kohteita löytyy varmasti tulevaisuudessa. Lisäkartoituksia toivotaan erityisesti tunturialueille. Toivottavaa olisi, että ainakin osa LapLinko-projektin tekemistä kartoituksista toistettaisiin esim. 10–15 vuoden päästä mahdollisten linnustomuutosten arvioimiseksi.

Punakuiri • *Limosa lapponica*

OLLI-PEKKA KARLIN

6. Yhteenveto

Lapin lintukohteet (LapLinko) -hanke ja Lapin lintutieteellisen yhdistyksen Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet (MAALI) -työryhmä määritteli yhteistyössä kriteerit Lapin lintutieteellisen yhdistyksen toimialueen tärkeiden lintualueiden valinnalle. Kriteerit tehtiin erikseen kerääntymäkohteille ja pesimäalueille. Lisäksi pesimäaikaiset kriteerit tehtiin vielä erikseen eri habitateille. Kaikkiaan tärkeiksi lintukohteiksi valikoitui kaikkiaan 174 kohdetta. Valtaosa kohteista sijaitsi Rovaniemellä, Sodankylässä, Ylitorniolla, Enontekiöllä ja Kittilässä. Suurin osa kerääntymisalueista sijaitsi lintuvesillä. Maakunnallisesti merkittäviä kevätkerääntymäpaikkoja oli yhteensä 42, kesäkerääntymäpaikkoja 37 ja syyskerääntymäpaikkoja 44. Linnustolle tärkeitä pesimäalueita määritettiin 130, joista 58 sijaitsi

lintuvesillä. Toinen tärkeä pesimäaikainen elinympäristö oli suot, joita tuli mukaan yhteensä 61. Lintuvesistä 32 kohdetta ja soista kolme kohdetta oli sekä arvokkaita kerääntymä- että pesimäalueita. Maakunnallisesti tärkeitä koskikarujen talviaikaisia kerääntymäalueita määritettiin viisi. Viidellä kohteella pesi luonnontörmässä säännöllisesti yli 50 törmäpääskyparia, joten nämä alueet tulivat mukaan Lapin maakunnallisesti tärkeiden pesimäalueisiin. Selvitysten mukaan Lapin yli kulkee kolme merkittävää isojen lintujen ja vesilintujen muuttoväylää, Tornionjoen–Muonionjoen, Kivalojen ja Kemijokilaakson muuttoväylät. Tulosten toivotaan osaltaan auttavan alueiden käytön kestävää suunnittelua ja palvelevan sekä luontomatkailevia että opetustoimintaa. Tuloksia voidaan hyödyntää tulevaisuudessa myös linnustomuutosten seurannassa.

Kiitokset

Jukka Simula ja Ilkka Ruuska tekivät valtaosan LapLinko-hankkeen vaativista pesimäaluekartoituksista, lisäksi pesimäaikaisiin kartoituksiin osallistuivat teoksen kirjoittajien lisäksi myös Aija Lehikoinen, Olli-Pekka Karlin, Petri Piisilä, Erik Rundgren, Antti Ruonakoski Lapin lintuharrastajien lisäksi. A. Ruonakoski ja I. Ruuska ovat tehneet pääosan digitaalisista karttarajauksista. BirdLife Suomi ja Lapin lintutieteellinen yhdistys luovuttivat hankkeen käyttöön tiira.fi lintupalvelun havaintotiedot. Merkittävän osan havaintojen keruusta, etenkin kerääntymätietojen kartuttamisesta, ovat suorittaneet Lapin linnustosta kiinnostuneet lintuharrastajat. Hankkeen ohjausryhmä, johon kuuluivat: Luonnonvarakeskus, Suomen ympäristökeskus, Lapin liitto, Metsähallitus, Lapin ELY-keskus, Helsingin yliopiston Luonnontieteellinen keskusmuseo, BirdLife Suomi, Lapin lintutieteellinen Yhdistys ja Suomen Riistakeskus auttoivat hankkeen toteuttamisessa. Erityiskiitokset kuuluvat Esa Huhdalle, Veikko Isomursulle ja Timo Metsäselle. Huhta toimi LapLinko-hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajana, Isomursu toimi Lapin lintutieteellisen yhdistyksen MAALI-työryhmän puheenjohtajana ja vastasi pitkälti valintakriteerien työstämisestä ja kerääntymisalueiden aineistojen keruusta, arvioinnista, kohteiden valinnasta sekä kohdeluettelon tuottamisesta ja Metsäsen BirdLife Suomen MAALI-koordinaattorina auttoi aina kun apua tarvittiin. Timo selvensi muun muassa IBA-, FINIBA- ja MAALI-alueiden eroja kirjan teksteihin. Kappale 2 onkin pitkälti Timon käsialaa. Kappaleet 3.1 ja 3.2 ovat puolestaan osin Veikon koostamia. Lisäksi myös Suomen ympäristökeskuksen johtava tutkija Raimo Virkkala ja vanhempi tutkija Markku Mikkola-Roos, Metsähallituksen ylitarkastaja Tuomo Ollila sekä Lapin ELYn ylitarkastaja Pekka Ränä ansaitsevat kiitokset hyvästä yhteistyöstä hankkeen eri vaiheissa. Akatemiatutkija Alekski Lehikoinen luovutti hallussaan olevat tunturilinnustojen kartoitustiedot hankkeen käyttöön. Monet yllämainituista henkilöistä kommentoivat myös tämän julkaisun sisältöä sen eri vaiheissa. Jorma Halonen ja Pentti Rauhala auttoivat Lapin muuttoreittien hahmottamisessa. Hankkeen rahoituksesta vastasivat Lapin ELY-keskus (ympäristö; EAKR-rahoitus), Lapin liitto, Metsähallitus ja Lapin yliopisto. Ilman lintuharrastajien vapaaehtoisvoimin keräämää tietoa, tämänkin raportti olisi jäänyt puutteelliseksi.

Paikkahakemisto

Aapa-Tuohilampi, Salla, 36

Aapa-Tuohilampi, Salla, 36
Ahvenjärvi, Ylitornio, 41
Ahvenvuoma, Kittilä, 54
Ainavarppijärvi, Enontekiö, 21
Aittaniemen tulvapelto, Rovaniemi, 31
Alaperä, Posio, 30
Arvosjoki, Pelkosenniemi, 28
Asmutinsuo, Ranua, 59
Auttiköngäs, Rovaniemi, 46
Berginperä, Kemijärvi, 24
Bihtoš-Per jeaggi, Utsjoki, 65
Haikara-aapa, Kemijärvi, 52
Haisujärvi, Ylitornio, 41
Harjulampi, Rovaniemi, 31
Hevosjäнкä, Inari, 51
Hietajänkkä, Enontekiö, 49
Hyypiökivalo, Rovaniemi, 46
Ilmakkijärvi, Sodankylä, 38
Iso-Jehkas, Enontekiö, 69
Iso-Lihalampi, Rovaniemi, 31
Iso Moskujärvi, Sodankylä, 38
Iso Näätävuoma, Kittilä, 54
Ivalojoen suisto, Inari, 23
Javarustunturi, Kemijärvi, 45
Jerisjärvi, Muonio, 27
Jietanasvuoma, Enontekiö, 49
Joutensuo, Ranua, 59
Joutsenaapa, Salla, 62
Juottaan tekojärvi, Rovaniemi, 31
Juovvacorrun ylänkö, Enontekiö, 69
Jurmukoski, Inari, 23
Juustovuoma, Kolari, 56
Jänkkäjärvi, Ylitornio, 42
Kaamasjokisuu, Inari, 23
Kaarrevuoma, Sodankylä, 62

Kaihuanvaara, Rovaniemi, 46
Kainuunkylän saaret, Ylitornio, 42
Kairanaapa, Pelkosenniemi, 57
Kaita-aapa, Salla, 62
Kaita-aapa, Sodankylä, 63
Kaitasuo, Ranua, 60
Kaitavirta, Ranua, 30
Kannalanlahti, Ylitornio, 42
Kauliranta, Ylitornio, 42
Kelottijärvi, Enontekiö, 21
Kelujärvi, Sodankylä, 39
Kemijokivarren törmäpääskykoloniat, Rovaniemi, 32
Kemijärven pohjoisosa, Kemijärvi, 24
Kerpuajärvi, Kittilä, 25
Kettujoki, Inari, 23
Kilpiaapa, Pelkosenniemi, 57
Kirkonkylän vesialue Ounasjoella, Kittilä, 25
Kivijärvenvuoma, Kolari, 56
Kivijärvi, Kittilä, 26
Kivitaipaleen Kivijärvi, Rovaniemi, 32
Kokonaapa, Pelkosenniemi, 58
Korkea-Jehkas, Enontekiö, 69
Korouoma, Posio, 45
Korteaapa, Kemijärvi, 53
Kortesuo, Ranua, 60
Koskamanvuoma, Kittilä, 54
Kostamo, Kemijärvi, 17
Koukkulanaapa, Rovaniemi, 61
Kuhajärvi, Ranua, 30
Kuivakangas, Ylitornio, 18
Kulvakkojärvi, Sodankylä, 39
Kummunkylä, Kemijärvi, 25
Kuolajokisuu, Rovaniemi, 33
Kuontasvuoma, Enontekiö, 50

Kuopsusaapa, Sodankylä, 63
Kuortano, Kittilä, 54
Kuoskunjärvi, Savukoski, 37
Kurtakkojärvi, Kolari, 26
Kynsijärvi, Posio, 30
Kynsilampi, Posio, 30
Kynsijoki, Posio, 30
Lainas, Rovaniemi, 33
Lalvajärvi, Kittilä, 26
Lamminsuo, Ranua, 59
Lappalaisjärvi, Sodankylä, 39
Launijärvi, Kittilä, 54
Lavavaara, Posio, 46
Lehdonjärvi, Ylitornio, 41
Leppävuoma, Kittilä, 54
Leusjärvi, Salla, 36
Leviäaapa, Sodankylä, 63
Leväjärvi, Salla, 37
Linkinjänkä, Utsjoki, 65
Lintulampi, Sodankylä, 39
Loitsana, Savukoski, 38
Lokan Kuukkelinmaa, Sodankylä, 40
Lompolojärvi, Kittilä, 26
Louevaara, Rovaniemi, 47
Luomusjoensuo, Utsjoki, 65
Luonionkoski, Ylitornio, 42
Lylyjärvi, Ylitornio, 42
Marikkosuo, Ranua, 18
Marjärvien ja Saarijärven ylänkö, Enontekiö, 69
Matalajärvi, Sodankylä, 39
Matkalampi, Rovaniemi, 33
Meltausjoen Välikoski, Rovaniemi, 33
Meltosjärvet, Ylitornio, 42
Moukajärvi, Salla, 37
Munajärvi, Kittilä, 26

Muonionjärvi, Muonio, 28

Muonionjärvi, Muonio, 28
Murtovuoma, Kittilä, 54
Mustalakkijärvi, Inari, 24
Mustaoja, Kittilä, 55
Mustiaapa, Ylitornio, 66
Myllykumpu, Kemijärvi, 25
Myllymaan pellot, Kolari, 27
Mämmisuo, Ranua, 60
Mäsäjärvi, Rovaniemi, 33
Naatsukka-aapa, Kittilä, 55
Naimakkajärvi, Enontekiö, 21
Namalikkokivalo, Rovaniemi, 46
Nauramajänkä, Inari, 51
Niskanperä, Rovaniemi, 34
Niskanperän pellot, Rovaniemi, 18
Nunaravuoma, Kittilä, 55
Nälkäjärvi, Kittilä, 26
Närkki, Ylitornio, 19
Oinas, Kemijärvi, 17
Onkamojärvi, Salla, 37
Orajärvi, Pello, 28
Ounasjokisuisto, Rovaniemi, 34
Ounaskoski, Rovaniemi, 35
Paamajärvi, Pello, 29
Paatari, Inari, 24
Paavalniemi, Rovaniemi, 35
Pahasuo, Ylitornio, 18
Pakatin pellot, Kittilä, 25
Pellojärvi, Pello, 29
Peltojärvi, Enontekiö, 21
Pessakoski, Ylitornio, 42
Pieran Marin jäнкä, Inari, 51
Pierkivaaranjäнкä, Inari, 52
Piessuo, Utsjoki, 65
Pietinvuoma, Ylitornio, 67

Pikku-Jehkaan ylänkö, Enontekiö, 69

Pikku-Jehkaan ylänkö, Enontekiö, 69
Pikku Kivijärvi, Kittilä, 26
Pisavaara, Rovaniemi, 47
Pitsusjärven ja Somasjärven ylänkö, Enontekiö, 69
Poikkihaka, Pello, Yliranta, 29
Portimojärvi, Ranua, 42
Portimojärvi, Ylitornio, 30
Pousujärvi, Enontekiö, 21
Purasenvaaran pellot, Ylitornio, 19
Pöyrisvuoman soidensuojelualue, Enontekiö, 50
Raateaapa, Pelkosenniemi, 58
Rautuvaaran altaat, Kolari, 27
Rookkiaapa, Sodankylä, 63
Roosinginjärvi, Ranua, 31
Räisälä, Kemijärvi, 18
Saana, Enontekiö, 69
Saaravuoman–Kuoskisenvuoman soidensuojelualue, Enontekiö, 50
Saarijärvenjäнкä, Inari, 52
Saarisuo, Ranua, 61
Saarivuoma, Ylitornio, 67
Saatoporanvuoma, Kittilä, 54
Saittajärvi, Salla, 37
Saivinvuoma, Kittilä, 54
Sakkala-aapa, Pelkosenniemi, 58
Satojärvi, Sodankylä, 40
Sattajärvi, Rovaniemi, 35
Sattasjokisuu, Sodankylä, 40
Savdsajärven ylänkö, Utsjoki, 69
Seipäjärvi, Sodankylä, 40
Sellun entinen jätevesijärvi, Kemijärvi, 25
Sikkolanvuoma, Kittilä, 55
Silmäsvuoma, Kittilä, 55
Silmävuoma, Rovaniemi, 61
Siukatanvuoma, Kittilä, 56

Soasjärvi, Sodankylä, 40
Sokanaapa, Pelkosenniemi, 59
Soklin kaivoksen rikastamoallas, Savukoski, 38
Solojärvi, Inari, 24
Sompiojärvi, Sodankylä, 40
Sota-aapa, Sodankylä, 63
Sotkajärvi, Enontekiö, 21
Sotkavuoma, Enontekiö, 51
Souharinlahti, Rovaniemi, 35
Suikeloaapa, Sodankylä, 64
Säynäjäjärvi, Pelkosenniemi, 28
Säynäjäjärvi, Pello, 29
Sääskisuo, Ranua, 60
Takalampi, Rovaniemi, 33
Takaltama-aapa, Sodankylä, 64
Taroniemi, Ylitornio, 42
Teppanansaari, Utsjoki, 41
Termusjärvi, Salla, 37
Tervonsuo, Ranua, 61
Teuravuoma, Kolari, 56
Tiskiaapa, Ylitornio, 67
Turtolan pellot, Pello, 18
Tynnyriaapa, Kemijärvi, 53
Utkujoki, Muonio, 28
Vaalajärvi, Sodankylä, 41
Vaattunkiköngäs, Rovaniemi, 47
Varpusuo, Ranua, 61
Varrio, Kemijärvi, 25
Vasanvuoma, Kittilä, 56
Vaskojoki, Inari, 23
Vianaapa, Rovaniemi, 62
Viiankiaapa, Sodankylä, 64
Vitsikkoaapa, Kemijärvi, 52
Yliranta, Pello, 29
Ylläslompolo, Kolari, 27
Äkäslompolo, Kolari, 27

Tunturikihi • *Stercorarius longicaudus*

OLLI-PEKKA KARLIN

Alueellisen ympäristötiedon saatavuus on edellytys ekologisesti kestävään alueiden käytön suunnitteluun, lintumatkailun kehittämiseen sekä luonnon monimuotoisuuden ja vetovoimaisuuden ylläpitämiseen. Lintujen soveltuvuus ympäristön tilan arviointiin ja seurantaan perustuu niiden helppoon havaittavuuteen, vankkaan ekologiseen tietämykseen ja pitkäjäksoiseen kannanseurantaan.

Suomessa on nimetty kansainvälisesti ja kansallisesti tärkeitä lintualueita 2000-luvun alussa. Maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden kartoittaminen on jäänyt taka-alalle. Alueellisesti tärkeitä lintualueita voivat olla joko merkittäviä kerääntymä- tai pesimäalueita, muuttoväyliä tai kaikkia näitä yhdessä. Merkittävät kerääntymäalueet ovat yleensä kosteikkoja tai peltoalueita. Lapin arvokkaat pesimäaikaiset lintualueet sijaitsevat joko märeillä soilla, lintujärvillä, tunturialueilla, vanhoissa metsissä tai monimuotoisissa kulttuuriympäristöissä. Tärkeät muuttoväylät seurailevat yleensä maantieteellisiä johtolinjoja, kuten vaarajaksoja tai jokiuomia.

Lapin tärkeät lintualueet -julkaisu tuo uutta ja yksityiskohtaista lintutietoa Lapin arvokkaimmista lintualueista ympäristöviranomaisten, luontomatkailusektorin ja luontoharrastajien käytettäväksi. Käsillä olevaa tietoa voidaan hyödyntää alueiden käytön suunnittelussa ja opetuksessa sekä ympäristön tilan muutosten seurannassa.

Teos on kattava ja ajankohtainen kuvaus Lapin merkittävimmistä lintualueista. Julkaisu kattaa koko Lapin lukuun ottamatta Perämeren pohjukkaa.

ISSN 1235-0583

ISBN 978-952-484-826-8 (nid.)

ISBN 978-952-484-827-5 (pdf)

